

ALMANACH

PĚŠÍHO
PLUKU

34

»STŘELCE JANA ČAPKA«

1918

1928

Starosta čs. sboru dobrovolců v Itálii bratr Jan Čapek.

1918-1928

ALMANACH

PĚŠÍHO PLUKU 34
„STŘELCE JANA ČAPKA“

VYDANÝ
K OSLOVÁNÍ DESÍTILETÉHO VÝROČÍ
ZALOŽENÍ PLUKU.

V HRANICÍCH 1928.

*Nákladem pěšího pluku 34 „Střelce Jana Čapka“
v Hranicích. Tiskem Družstva knihtiskárny v Hranicích.*

76.828

6/905/78

P.v.

VK Olomouc

2650379628

ZAJETÍ V ITALII.

Světová válka trvala již bezmála rok, když Rakousku vypověděl válku ještě i jižní jeho soused, bývalý spojenec Italie, se kterou válčilo Rakousko se střídavým úspěchem již vícekrát v minulém století. Tím byla posílena válečná moc „Dohody“ a též národ český přijal tuto okolnost celkem uspokojivě. Český voják nespěchal však na italské frontě příliš do zajetí u porovnání s bojištěm ruským nebo srbským, kdež očekával právem od slovanských bratrů porozumění, nýbrž choval se na italských bojištích spíše netečně.

Příčiny toho byly různé. Jednou z hlavních byla neznalost italského národa a jeho tužeb, kterážto neznalost byla úmyslně rakouským velením zveličována falešnými rozkazy a proklamacemi, jakoby italský národ byl proradný, který se chová krutě k rakouským zajatcům, nehledě na jich národnostní příslušnost. S druhé strany měli Italové najmě obecný lid ještě daleko menší ponětí o národnostním složení Rakouska, o životě Čechů v „širší rakouské vlasti“ a o utrpení Čechů za třistaleté poroby pod rakouským jhem. Z toho plynulo naprosté nepochopení našich národnostních snah, které se projevovalo jednotným názvem „Austriaco“ t. j. Rakušan pro všechny příslušníky Rakousko-Uherska.

Italové pak opravdu, hlavně z počátku války nepřikládali váhy studiu tohoto národnostního problému svého soupeře a neprováděli ve svůj prospěch ni žádné propagandy na frontě. Teprve když sami se přesvědčili, že Rakousko bez jakéhokoliv čestného ohledu svádí jejich vojínu ke zběhnutí, rozhodli se

sami použití v odvetu podobných prostředků. V roce 1916 lze již tuto činnost pozorovat na italské frontě. Byli to zahraniční a italská Čechové, kteří dostali svolení vrch. italského velení, aby svými letáky vybízeli na frontě krajanů v rakouských uniformách k útěku do Itálie.

Rakousko pokládalo italské bojiště za „nejspolehlivější“ pro české prapory své armády a vskutku krváceli tam za „spravedlivou“ věc Rakouska nejvíce české pluky. Smutným toho dokladem jest téměř úplné zničení jednoho praporu 28. pražského pluku, vystaveného úmyslně ničivé palbě itals. dělostřelctva v nejhrošším úseku „sočské“ fronty. Ale mužstvo českých pluků, na př. bývalých střeleckých pluků č. 7, 8, pěších 3, 8, 18, 28 a 98 — 102 pochopilo brzo možnost pracovat proti nenáviděnému Rakousku i na této horké frontě a nedlouho po začátku bojů množí se zde deserce Čechů do Itálie, aby tam podle možnosti pomáhali čtyřdohodě.

Že nezbíhali Čechové ze strachu, svědčí časté případy jich deserce, při nichž byli vystaveni mnohem většímu nebezpečí, než kdyby byli zůstali v nenáviděné rakouské uniformě kryti v dobrých kavernách fronty, kde z velké části zvláště v horských úsecích nebylo větších nebo častých bojů. Rakouské velení marně vystavovalo na pranýř v různých projevech a článcích „*nuceně*“ loyálních časopisů české zběhy a marně hrozilo nejkrutějšími tresty a perzekucí rodinného majetku. Deserce se každým dnem množily. Později, když z různých důvěrných rozkazů rakouského velení a hlavně z českých letáků dozvídalo se české mužstvo o tom, že mnoho českých deserterů vstupuje do spojenec. armád, a že dokonce v Rusku jsou již zřízeny české legionářské pluky, byly případy zběhnutí českých vojáků ještě častější. Tak množil se mezi zajatci v Itálii český a slovenský živel, který skládá se velkou částí ze zběhů, dal základ později i italským legiím.

Kromě této cesty zběhnutí přicházeli Češi do Itálie hromadně při úspěšných italských ofensivách a to hlavně v 11. bitvě na Soči v srpnu 1917 a rok před tím v italské ofensivě u Gorice.

Přechod do zajetí byl různý, ale povětšinou bylo při tom se zajatci zacházeno slušně. Stávalo se sice, že zběhl-li někdo na příklad z rakouských zákopů, těžko se dorozumíval s italskými „*picoło postì*“ t. j. předními strážemi a byl podezříván někdy ze špehounství, ale častěji byl zběh přijat velmi příznivě. Po prvním prohlédnutí zajatců na bojišti, zda nemají u sebe zbraní, byli ti to rychle odváděni pěšky do týlu fronty, kdež v tak zvaných koncentračních táborech prožívali prvé dny svého zajetí. Tyto soustředovací tábory zajatecké byly skoro vždy, hlavně při větších ofensivních akcích Italů dosti blízko za frontou a byly vybaveny jen tím nejnutnějším — mnohdy pouhá prostora bez jakéhokoliv přístřeší obehnaná ostnatým drátem. Jindy byly uvnitř táborů postaveny malé stany pro 3—4 muže ale též větší stany, v nichž bývala ošetrovna nemocných nebo lehce raněných. Těžce ranění byli transportováni přímo do polních nemocnic sanitními automobily, jichž odvážně rychlá jízda po horských serpentínách byla dobře známa všem, kdo ji prodělali. Doprovod do zajateckých táborů obstarávalo vojsko hlavně italská polní četníci „*carabinieri*“.

V koncentračních táborech byly provedeny první nutné ceremonie se zajatci, to jest odvíškování, koupání a desinfikov. oděvů. Vyskytli-li se mezi zajatci infekční choroby, byli ti to nemocní nebo z nemoci podezřelí drženi ve zvláštních ohrazených táborech uvnitř velkého koncentračního tábora, nebo byli ihned převáženi do karanténních táborů. Další cestou zajatců byl převoz do vlastních zajateckých táborů. Zprvu, kdy nebylo ještě tolik zajatců, sloužily za tábory bývalé kláštery, zámky, kastely a stará kasárna. Teprve později, když zajatců přibývalo, byly

zřizovány zvláštní tábory, namnoze velmi rozsáhlé, jež pojaly i 10 tisíc zajatců. Z menších táborů byly to Cesena a Porto Ercole v severní Itálii, dále pevnůstky a staré tvrze kolem Janova jako Finalmarine, Begato. Dále významné městečko Santa Maria Capua Vetere, kde počal se organisovati za vedení bratra Jana Čapka „čs. dobrovolnický sbor“ v Itálii. Z větších táborů sluší jmenovati v Abruzzách Sulmonu a Padulu, vlastní to kolébku čs. legií, v jižní Itálii Altamura a konečně na Sicilii, opravdové to zahrádě Itálie města Carini, Vittoria a Trapani.

Se zajatci bylo v Itálii celkem dobře zacházeno, bylo přesně dbáno mezinárodních pravidel pro zajatce. Cesta do táborů byla dobrá i zajímavá. Jelo se většinou v dobrých osobních vozech a do vzdálenějších míst, jako na Sicilii i celé tři dny. Nikdo však ze zajatců nelitoval dlouhé cesty neboť zážitky a obrazy italské krajiny vynahradily bohatě nesnáze cesty v palčivých jižních dnech. Strava po cestě, ale zvláště v táborech byla přidělována v dostatečném množství. I co se úpravy týče, zvykli si zajatci brzo na italskou vojenskou kuchyň. Konečně i tu vyhovovalo italské velení táborů a přizpůsobovalo stravu podle možností našim poměrům. Chování se Italů, vojáků, i důstojníků, k zajatcům bylo korektní. I civilní obyvatelstvo, jež chovalo se zprvu k zajatcům nedůvěřivě, později, když je lépe poznalo, projevovalo k nim často i soucit a nebyli řídké ty případy, kdy je i pokrmy obdarovávalo, zvláště na jejich cestě do táborů.

Život v táborech, sice velice jednotvárný, nebyl však příliš nepříjemný zvláště v pozdějších dobách, kdy obdrželi zajatci prvé zprávy a zásilky z domova. Zajatec, jako voják vůbec, dovedl i musel se přizpůsobiti k poměrům a okolí a přizpůsoboval se rychle. Zajatci byli opatřeni šatstvem, italským stejnokrojem a potřebným prádlem. Kdo byl tak šťastný, že přinesl s sebou nějaké rakouské peníze, nebo komu byly

Plukovník Gambi, 1. velitel pluku.

z domova posílány, dostal je vyměněny za italské v běžném kursu. Později, když opakovaly se pokusy Němců nebo Naďarů o útěk, byly peníze zvláště ve větších táborech zaměněny za zvláštní „bony“, papírové to poukázky, které platily pouze v táborech a tak znemožněno bylo uprchnutí i život zajatců mimo tábor. Kantýny, jež byly v táborech, prodávaly hlavně potraviny a nápoje a to z počátku za ceny velmi levné, zvláště víno bylo laciné. Bydlelo se v dřevěných barácích pro 200 až 250 mužů, spalo se na dřevěných prknech ve dvou pořadích nad sebou vždy dva muži vedle sebe. Prkna se říkalo klece. V barácích hlavně švýcarským červeným křížem vystavěných byly umývárny, v táborech teplejších krajů byly zděné umývárny umístěny venku. I zdravotní poměry v táborech nebyly nejhorší, dosti těžko však snášeli naši zajatci, severané, horké jižní podnebí, ale ještě více trpěli zvláště v některých krajinách malárií a mnoho bylo těch, kteří v zajetí na tuto nemoc i dotrpěli.

Tedy o hmotné poměry zajatců bylo celkem dostatečně postaráno. V táborech důstojnických bylo tomu přiměřeně ještě lépe. Zajatci však jako všude, postrádali duševního osvěžení a i tu svépomocně si pomáhali. Byly sice v táborech skrovné knihovničky červeného kříže a YMCY, ale ty nestačovaly. Zajatci sami se slučovali podle národnosti, půjčovali si navzájem knihy, jež dostali z domova, pěstovali zpěv i tělocvik a dokonce si vyrobili i primitivní hudební nástroje a sdružili se v hudební kroužky. V některých táborech sestavili si i divadelní kroužky a pořídili si nebo koupili jednoduché potřeby k tomu.

Střídavě určitá část zajatců vykonávala kromě toho vždy různé drobné práce v táboře, jako čištění baráků a okolí, obstarávání odběru potravin, práce v kuchyních a různé práce v úpravě tábora. Tábory byly stráženy u vchodů a kolem ohrad, zvláště v noci strážemi, ponejvíce staršími italskými domobranci. Ačkoliv zajatci, zvláště Češi, zřídka se pokoušeli o

útěk, přece Italové zůstali tvrdosťjně nedůvěřiví k „Austriakům“. Jejich nedůvěřivost byla dokumentována i tím, že bylo hlavně s počátku velmi skrovně používáno zajatců k různým pracím mimo tábor a když, tedy vždy pod silnou eskortou.

Ač Itálie zprvu nedbala národnostních rozdílů mezi zajatci přece vznikaly v táborech snad nahodilým rozmístěním zajatců většiny určitých národností, takže tábory tyto staly se pak převážně maďarské, jako Vittoriana Sicílii, nebo německé a podobně. Společenský život Čechů s ostatními národnostmi v těchto táborech byl těžký. Zajatci Maďaři a Němci nezapomínali, že byli v Rakousku členy národů privilegovaných, dávali to najevo zajatcům ostatních, hlavně slovanských národností. Později když nás Čechy Italové lépe poznali, projevovali, zvláště inteligenti tu i tam jakési sympatie a to více k Čechům, než ke Slovákům, jelikož tyto si pletli se Slovinci a Chorvaty. To však dalo se teprve tehdy, když byl jim podán jasně obrázek našeho vztahu k býv. rakousko-uherské monarchii, a když mohli jsme jim projevit své přátelství i mimo tábor. Zvláště mocně působila na Itálii naše propaganda, jež projevovala plně naši národní vyspělost a kulturu. Přes to však zůstaly jejich znalosti o Čechách velmi chabé, obzvláště mezi obecným lidem, ač nebyly řídké i ty výjimky, kdy i prostřední inteligent Ital, důstojník, učitel nebo dokonce profesor neznal o nás toho nejmenšího a zaměňoval klidně pojem Čech a Slovinec, Praha a Čechy a pod. Známý a dosti častý byl údiv italských důstojníků v táborech, když každý z nás dostával poštu a byla jim divné, že náš každý řemeslník či dělník umí číst a psát. A nebylo divu, neboť u porovnání s námi měla Itálie ohromné množství negramotných.

Z této naprosté neznalosti našich poměrů vyplývalo i dlouhé nepochopení našich snah. Ital prostě nechápal jako člen jednonárodního státu tu možnost, aby-

chom my vystoupili ve zbrani proti státu, jemuž jsme příslušeli a nedůvěřoval nám v tomto ohledu. Teprve byv poučen o nutnosti tohoto zákroku naší účinnou propagandou, vřele vzplanul svým nadšením a schvaloval plně naše snahy. A tak pilná propaganda našich Čechů-zajatců i Čechů mimo zajatecké tábory pracovala po dlouhé době citění a myšlení Italů. Avšak i tehdy, když oficiální kruhy počaly uznávat naši akci, zůstávali jsme v očích mnohých prostými žoldnéři chtějícími válčiti ze řemesla a nebo zrádci.

A tak za uskutečnění českých legií v Itálii nutno děkovati v první řadě mocným vlivům vnějším, to jest práci našich zahraničních Čechů a ital. přátel a činnosti Národní rady v Paříži s její odbočkou v Římě. Avšak myšlenka o odboji proti Rakousku zrodila se ihned s počátkem v srdcích našich hochů v zajateckých táborech a většina z těchto průkopníků chovala ji jako tajný poklad již v rakouských zákopech.

Naši lidé, přišedše do zajetí, projevovali ihned svoje smyšlené alespoň snahou vytvořiti přátelštější poměr k italským strážcům, než činili ostatní pravověrní rakouští zajatci.

Když strhávali si naši odznaky rak. vojska, zpívali písně v Rakousku censurou zakázané a sesměšňovali Rakousko kde mohli, tu změnili Němci a Maďaři v táborech svou povýšenost nad námi v přímou nenávist a vyhrožovali udáním v Rakousku a i jinak hleděli nám škoditi. Zejména poddůstojníci, kteří byli veliteli baráků v táborech, ovládali již tím situací a škodili velmi často vážně zajatcům Čechům.

S našimi snahami narazili jsme na úplné nepochopení Italů, což bylo tehdy větší překážkou, nežli nenávist Rakušáků, byť se projevovala jakkoli. Důsledek toho byl, že naši příslušníci hlásili se do Ruska, Francie nebo do Albanie, na kteroukoliv frontu „Dohody“, aby mohli uskutečniti svoji touhu,

Plukovník Hampl 1. čs. velitel pluku.

ale sliby Italů, hlavně později často opakované, zůstávaly stále nesplněné.

A tak poznali čeští zajatci v Santa Maria Capua Vetere, kdež byli poprvé soustředováni, že musí počítí pravidelnou akci, jejíž úspěch by byl posílen množstvím a jednotou. Mravním důvodem k tomu bylo vědomí, že měli jsme kdysi svůj vlastní stát národní a že zde, jsouce mimo přímý vliv Rakouska, můžeme a máme se starati o znovudobytí národní svobody.

Počátkem roku 1917 bylo v Santa Maria shromážděno nemnoho Čechů zajatců a mezi nimi vyvinul účinnou propagandu „Jan Čapek“. Jelikož náš 34. p. pluk byl poctěn čestným přívlastkem „Střelce Jana Čapka“, chci krátce vylíčit jeho životopis. Narodil se 17. června 1876 v Michli u Prahy, vychodil obecnou školu, vyučil se rukavičkářství a v roce 1901 obdržel místo dozorce důlního na jamě Eleonoře v Doubravě. Již v mládí stal se členem Sokola na Vinohradech a od této doby žil stále v práci sokolské. Sokolská myšlenka a práce působila značně na vývoj jeho osobnosti, ba i zvláštní ráznost ve způsobu jeho proslovů byla ze života sokolského odvozena. Naučil se tu nadšené práci na národní věci, naučil se organisaci a kázni v ní a byl zde posílen ve své víře v lepší budoucnost českého národa. Když dostal se za povoláním do Doubravy, stal se náčelníkem sokolské jednoty v Orlové a později náčelníkem sokolské župy moravsko-slezské. Zde v kraji poněmčeném zvětšila se jen jeho nenávisť proti všemu rakouskému. Vstupem do války v roce 1915 poznal Jan Čapek, že nadešel okamžik, kdy nutno počítí s onou velkou prací, jejíž účelem je osvoboditi národ. Když se dostal Jan Čapek co italský zajatec do tábora Santa Maria Capua Vetere, počal onu velkou práci zprvu s několika nadšenci. Hlouček dobrovolců byl jeho neúnavnou prací a organizačním talentem rozmnožen na tisíce, ze kterých vzešla celá legie československá

Plukovník Aujeský, nynější velitel pluku.

v Itálii. Přípravné práce v tomto jim zbudovaném „dobrovolnickém sboru čs.“ byly tak dokonalé, že když došlo povolení italské vlády k vytvoření legií, byla celá československá divise postavena takřka přes noc. Snad by se byl našel i jiný, kdo by byl organisoval dobrovolce, kdyby nebylo Jana Čapka, ale s takovou neúnavnou pílí, vytrvalostí a nadšením pro věc národního odboje by snad nebyl schopen pracovat nikdo jiný. Ač má tolik zásluh o vytvoření legie v Itálii Čapek jest a zůstává do posledního okamžiku prostým členem bojujícího národa bez ohledu na odměnu, vyznamenání nebo alespoň vděk. Padl jako hrdina dne 17. června 1918 v boji proti nenáviděnému Rakousku u vesnice Fossalty na Piavě. Nedožil se tak radosti z ovoce své veliké práce, z osvobození vlasti, pro kterou věnoval vše a dal i to nejdražší, co může člověk obětovat, svůj život. Jak pracoval, stále se opíraje o myšlenku a zásadu Sokola, a jaká byla jeho nenávisť proti všemu rakouskému a touha po uskutečnění ozbrojeného odboje, vysvítá z jeho četných dopisů Odbočce Nár. Rady zemí českých v Římě, z nichž jeden ze dne 28. ledna 1918, tedy krátce před uskutečněním legií, z Paduly psaný, cituji zde doslovně.

„Poslední doba, zvláště poslední případ, o kterém Vás budeme informovat ústně, až k nám přijedete, vede mě k tomu, abych Vám připomenul, co bude nutno zařídit. Jest velice nutno vydati pro každého vojína československé armády v malé brožurce „pokyny“, týkající se chování a kázně. Mám na mysli podobné pokyny, jako se vydávají při sletech všesokolských, které slouží k utužení kázně a v případě poklesku nemůže se nikdo vymlouvat, že o tom nevěděl. Jako vzorek zaslal bych Vám sokolské pokyny z posledního sletu 1912. Toto opatření nesmí se podceňovat a musí být provedeno ještě před formováním naší armády. Piši tak, jak cítím a náklad nato věnovaný nebudeme litovat nikdy a učiní z naší

armády, třeba malé, armádu silnou a velkou, pokud se týče kázně a svornosti. A na to nezapomínatí neboť těžko by bylo „pozdě bycha honiti“.

Tento týden nám zase zemřeli dva dobrovolníci a jeden z nich po jednodenní nemoci. Máme velkou obavu před blížícím se létem, že snad více obětí přinesem na životech zde v zajetí, nežli pak, v boji za naši svobodu proti nepříteli. Tělesná slabost nás všech jest zřejmá a zvýšená mináž zůstává v té hodnotě i jakosti jako dříve a spíše lze znáti úbytek na tuku, soli a jiných přípravách. Dojíždějící zajatci z jiných táboru, nečeských, sdělují, že tam se měli daleko lépe, nežli zde v Padule.

Po tuhé zimě, kterou jsme zde měli a trochu ještě drží, nastávají krásné slunné dny a tím i touha po svobodě se u každého jedince vzmáhá. Jsme zde již 7 měsíců a dosud jako zakletí. Což ani v tomto nám nikdo nedůvěřuje, když tolik přátelství projevujeme a ke všemu co černožluté a germánské s největším odporem, jaký jen člověk může vyvinouti, se chováme“.

Tak vznikl spolek asi o třiceti členech. Stanovy spolku daly mu jméno „československý dobrovolnický sbor“, zavázaly členy „postaviti se ze zbraní v ruce“ v boj za svobodu svého národa. Odznakem členu byla červenobílá páska na čepici a forma oslovení zvolena na „ty“ a „bratře“. Později přihlašovali se další členové a bylo nutno věsti seznamy členů, byly provedeny volby předsedy a ostatních funkcionářů. Starostou zvolen bratr Jan Čapek a mezi jednatelem byli bratři Josef Logaj, Jan Bořil a Josef Jura. Kázeň ve sboru byla dobrovolná, ale tuhá. Členem mohl býti, kdo se na úřední vyzvání hlásil do čs. armády a kdo tím uznával svou mravní povinnost se zbraní v ruce bojovati za samostatnost čsl. národa, k čemuž se zavázal čestným slibem. Tyto zásady sboru byly samostatně vypracovány bez jakéhokoliv vnějšího vlivu.

Propagační práce sboru byla vykonávána hlavně přednáškami, jimiž se budilo národnostní vědomí Čechů, dále časopisem, zpěvem, hudbou, tělocvikem i divadlem. První časopis „sboru“ byl „D e n n í o z n a m o v a t e l“, který uveřejňoval zprávy z vlasti a ze zahraničí jakož i hlavně z bojišť a zprávy o činnosti zahraničních Čechů. Prameny pro oznamovatele bylo těžko tajně získávat, neboť noviny nebylo dovoleno zajatcům čísti. V redakci tohoto primitivního časopisu pracovali hlavně bratři Jura a Logaj. Jelikož oznamovatel brzo nestačil, vznikl časopis nový „V boj“, vydávaný v několika exemplářích. Časopis V boj vycházel již veřejně se svolením italského velení táboru, což bylo solí do očí špehům a rakouským zajatcům důsledně věrným. V roce 1918 vycházel již tiskem v Římě a to dvakrát v týdnu. Pro příslušníky čs. legií byl zdarma.

Po propagačních a informačních přednáškách v táborech konaných docházelo někdy i k bouřlivým debatám, ale výsledek byl vždy nový přírůstek členů sboru. Rovněž hudební, pěvecký a divadelní kroužek, jakož i tělocvičná jednota „Šokol“ zasloužily se mnoho o získání nových bratří. Že pracovalo se s počátku s velikými obtížemi, plynoucími opět z neporozumění Italů jest jasné. Vždyť říkali nám „prolungatori delle guera“ to je „prodlužovatelé války“. Mezi organizátory byl též kromě jiných malíř-zajatec Bartoš, který svými tendenčními obrazy mocně působil na mysl čs. zajatců.

V roce 1917 přinesl zástupce Nár. Rady zemí českých v Paříži M. Božinov čs. dobrovolnickému sboru zprávu, že vyjednává se o povolení čs. legií v Itálii, ale, že nutno stále ještě čekat. Teprve když přijel generál Štefánik, podařilo se jeho vlivu vymoci svolení italské vlády ku zřízení a povolení, by mohl z letadla rozhazovat po rakouských zákopech letáky s manifesty pro české vojíny. Zároveň vymohl též koncentrování čs. zajatců v Padule. Tam tedy pře-

sídlil i čs. dobrovolnický sbor a pracoval úspěšně dále.

Mezi tím pracovalo se i vně tábora v Itálii. Inženýr Karel Veselý, Čech v Itálii usedlý, vymohl svolení italské vlády ku zřízení české kanceláře a spolu s Fr. Hlaváčkem, býv. rak.-uh. zajatcem-důstojníkem pracoval na informování italských kruhů o stanovisku Čechů ve válce vůči Rakousku. Česká kancelář snažila se přes všechny překážky navázat spojení s čs. organizátory v zajateckých táborech a spojila se k tomu s italským výborem, v jehož předsednictvu byli poslanec kníže Pietro Lamso de Scalea, senátor Giulio Fana a komendátor Enriko Scodnik. Tento výbor propagoval myšlenku čs. osvobození v italské veřejnosti. Silně zapůsobil svým spisem „Bohemia contro L'Austria Ungharia“ (Čechy proti Rakousko-Uhersku). Když přijel po druhé v roce 1917 do Itálie, aby ujednal dohodu o utvoření čs. legie v Itálii, Dr. Ed. Beneš navštívil několik zajateckých táborů hlavně koncentrační tábor čs. zajatců v Padule a navazoval styky s vlivnými kruhy italskými. V té době bylo přibráno též několik důstojníků-zajatců pro práci v české kanceláři kterou počal řídit František Hlaváček, a která se později nazývala „Kancelář čs. Národní Rady“.

V Padule bylo v té době již koncentrováno několik tisíc zajatců Čechoslováků. Mařivá práce některých vyšších poddůstojníků a i důstojníků zajatců, kteří udávali čs. dobrovolníky domů, do Rakouska prostřednictvím vyměněných neměla vlivu na mohutnost akce čs. dobrovolnického sboru, který vzrůstal denně po svém přeložení do Paduly.

Zajatecký tábor Certosa di Padula byl bývalý klášter s ohromnou zahradou, v níž byl vlastní tábor. Celý tábor ležel na svahu, na jehož vrcholu rozkládalo se malebně město Padula. V zahradě bylo asi 70 baráků v několika řadách postavených, v klášteře bylo umístěno velitelství tábora.

Každý barák pojal asi 250 zajatců. Celkem byly zde tři pluky, každý o čtyřech rotách. Životu v táboře byl dán zvláštní ráz horečnou propagační a organizační činností pro čs. dobrovolnický sbor. Časté byly rozmišky jež i krvavě končily mezi dobrovolníky a těmi, kteří nestali se hned dobrovolníky. Padula jevila již jednotný ráz československý, který se obrazil i na venek případným pojmenováním různých částí tábora, jako Václavské náměstí, Letná, Příkopý a jiné.

Ráno v 6 hodin probouzel život v táboře trubač z hlavní táborové stráže. Po snídani, černé kávě, kterou kuchaři donesli k barákům v kotlíkách rozproudil se v táboře život. Někteří čekali v barácích na chléb, který byl denně dopoledne přidělován, jiní odešli na táborové korso na „Václavák“. Když procházka unavila, posedalo se na výsluní kolem baráků a rokovalo se, hrálo v karty, v šachy a pod. Hodně rozšířená byla hra tombola. Po 11. hod. život na prostranstvích umlkal a začal v barácích. „Klece“ byly obsazený a kudly zrobené ze starých hřebů nebo plechových lžic nořily se do chleba. Nože nebylo dovoleno v italských zajateckých táborech přechovávat a tak jsme si je vyráběli sami, z čeho se dalo. Hlad nedal čekat na oběd a než kuchaři zaráchořili před barákem s kotlíky, byl již chléb dávno sněden. Oběd byl jednotvárný. Kromě polévky s makarony nebo s rýží bylo hovězí maso. Jen v pátek byla místo masa tak zvaná „pasta asciutta“ to jsou maštěné a sýrem sypané makarony. Po obědě odváděli důvěrníci z baráků nově přihlášené členy čs. dobrov. sboru do vlastního divadelního sálu, aby tam složili slib. Když se byli shromáždili důvěrníci ze všech baráků, přejal bratr starosta Čapek raport, co je v jednotlivých barácích nového a pak rukou dáním převzal od každého nového dobrovolce slib, že vstupuje dobrovolně do sboru a že chce se zbrání v ruce bojovat za svobodu své vlasti. Pak dostali

důvěrníci zprávy organizační, z bojiště a z vlasti od br. starosty. Tyto zprávy byly pak večer při povinných shromážděních vyhlašovány ostatním dobrovolcům, načež bývala všeobecná debata. Většinou se ale po obědě spalo, což bylo velitelstvím tábora dovoleno, aby se zvláště v letních měsících uvarovalo mužstvo úpalu. Po druhé hodině oživilo hřiště na „Letné“ za klášterem. Denně byly nejméně dva zápasy v kopané. K večeri byla opětně lžice makaronové nebo rýžové polévky. Četné byly přednášky konané za večerů v různých barácích tábora. Byly vydávány různé letáky, prohlášení státníků, táborové noviny a pod. Československý červený kříž, který byl v Padule ustanoven, informoval o českém hnutí italskou veřejnost z Paduly a okolí. Červený kříž pořádal také v táboře výstavku zajateckých prací, která těšila se živé pozornosti i italské veřejnosti, již bylo za účelem návštěvy dáno povolení ku vstupu do tábora. Vystaven byl především čs. dobr. prapor, vyšitý podle originálu malíře Bartoše, různé vyšívané šátky a pod. Z dřevěných prací byly tu figurky, různá cigaretní pouzdra atd. Rovněž řezbářské práce byly hojně zastoupeny a velice pěkné přes to, že byly poněkud vyráběny jen kudlou z kostí posbíraných u kuchyně. Byly tu kostěné špičky na cigarety, náramky, řetízky k hodinkám atd. Stravování bylo v Padule horší než v jiných táborech a dokonce počátkem roku 1918 nebylo po několik dní v táboře soli a tato byla dražší než co jiného. Mnoho jednotlivců zřídilo si zde výnosné obchody s černou kávou, cigaretami a pod. Zdravotní poměry byly v Padule špatné, mnoho našich lidí onemocnělo „malarií“ a hodně z nich zde i dokonal. Padula ležela totiž v kraji „Vale di morte“ to jest údolí smrti. Snad i to byl úmysl těch italských kruhů, kteří nám nepřály a o kterých možno říci, že byly přímo germanofilské.

Zatím co sbor a česká kancelář v táboře a mimo tábor horlivě pracovaly, bojovala Itálie nešťastně na

frontě a zvláště Caporeto zasadilo ji mohutnou ránu. To však posílilo tím více náš odboj a snad pomohlo i u rozhodujících kruhů italského velení v náš prospěch. Příklad náš, kdy zajatci nevyužijí zajetí, aby se klidně dočkali konce války, nýbrž hlásí se dobrovolně na frontu, jež pro ně značila buď smrt v boji nebo v případě druhého zajetí potupnou smrt z rukou rakouského kafa tento náš příklad působil tím více na skleslé vědomí Italů, čím širě byl znám. Dobrovolců se přihlašovalo stále více zvláště od té doby, kdy bylo jim slíbeno, že v případě nešťastného pro Itálii konce války nebudou vyměněni, nýbrž, že mohou zůstat v kterékoliv zemi „dohody“.

Když převzal vrchní velení italské generál Diaz, dovolil, aby po celé frontě italské působilo asi 8 rot našich dobrovolců jako výzvědné oddíly. Jejich úkolem bylo vyzvídati v rakouských zákopech a sváděti čl. přísluš. ku zběhnutí. Házeli za tím účelem letáky po frontě, zpívali, kde to bylo možno českou hymnu rakouským polním strážím. K této službě byli vybírání pouze schopní dobrovolníci. Na frontě byli převáženi z místa na místo automobily a rozdělení byli v malé skupiny, hlídky v síle čtyři. Činnost těchto hlídek byla nejednou v rozkazech italského velitelství pochvalně uznávána a nadšeně citována.

Zatím plynul v Padule život našich dobrovolníků nepříteli utěšeně v samých slíbech italské vlády, která však stále neuskutečňovala to, o čem oni snili. Touha dostat se z tábora ven a dát projev svému snažení se zbraní v ruce zůstávala nesplněna.

Konečně v polovici února 1918 povolila italská vláda formování pracovních praporů vytvořených z Čechoslováků. Tyto prapory byly vystrojeny italskými stejnokroji s bíločervenými odznaky na čepici, výložkách a rukávech. Tato zpráva způsobila v Padule přirozeně velké vzrušení. Ti, kteří chtěli zůstat zajatci, vystoupili potupně při řeči členů N. R. Č. z Říma br. Logaje proti dobrovolcům a došlo k řeži,

do které musela zasáhnouti italská táborová posádka. Mnoho lidí obou stran bylo raněno a mnoho zavraženo do vězení. Byl to poslední prohraný odboj tak zv. „Františkánů“ (protože nosili odznaky F. J. I. na čepici).

Ač i dobrovolníci z velké části nebyli spokojeni, — žádali pušky a dostali lopaty, — přece to byl krok v před. Ihned začalo zřizování praporu, rozdělených na roty a „centurie“ (stovky) pod velením důstojníků italských a našich, nakvap z důstoj. táborů do Paduly převezenných. Prapory odjížděly očíslovány pořadovými čísly a odjelo jich celkem 7. Pracovaly vesměs na vybudování záložních zákopů za frontou. Jejich jízda italskými městy byla na mnoze triumfální, ač vyskytly se i případy, že se Italové pokoušeli nám, jakožto prodlužovatelům války, vytlouci okna ve vlaku.

Zatím pracovalo se v Římě usilovně dále a podařilo se konečně dru. Ed. Benešovi ve dnech 8. až 11. dubna svolati sjezd utlačovaných národů rakouských. Generál M. R. Štefánik vymohl přímým zakročením u min. předsedy Orlanda svolení, abychom se zbraní v ruce mohli světu dokázat naši nenávisť k Rakousku a touhu po svobodě. Italská vláda potvrdila 21. dubna dekret o utvoření italských legií.

15. dubna byla provedena v Padule „Na Letné“ velká manifestace, za které řečnil dr. Osuský-Slovák. Po manifestaci, zakončené hymnami, provádí se na místě odvod italskými lékaři. Podobně provedli se odvody i u prac. praporů za frontou a výsledek jich byl okamžitě postavení čtyř pěších pluků, číslo 1, 2, 3 a 4, sloučených v jednu divisi o dvou pěších brigádách. Celkem asi 12.000 dobrovolníků vstoupilo na první výzvu. Vyskytli se též mnozí, kteří odstoupili v posledním okamžiku a byli opět jako zajatci převezeni do zajateckých táborů do Sulmoni, Fonte d'Amore a do Avežána.

Kádr čs. divise byl ve Folignu, městu ležícím v pro-

vincii Perugia ve věčně zelené Umbrii. Zde soustředila se celá divise, aby tu byla vyzbrojena a odtud byly pak prapory dislokovány po okolních městech jako Spoleto, Trévi, Terni, Narni, Assisi, Perugia a jiné. V městech prapory prováděly nejnужnější výcvik, velmi potřebný pro to, že jednak bylo nutno seznámiti legionáře s italskými zbraněmi, jednak proto, že mnoho dobrovolníků bylo zajato v r. 1915 a 1916, od kteréžto doby válečná technika značně pokročila a bylo nutno seznámiti dobrovolce s moderním způsobem boje.

Čs. divise obdržela oficiální název „Corpo Czechoslovacco in Italia“ to je „Československý sbor v Itálii“ a měla číslo 6. Jejím velitelem ustanoven byl generál Graziani Andrea, starý a zkušný voják, který byl záhy našimi lidmi skutečně ctěn a milován jako otec. Jeho štáb tvořili italské důstojníky rovněž velitelé brigád, pluků s jejich štáby a velitelé praporů byli italské důstojníky. Čeští důstojníci pro nedostatek hodností vyšších zaujímali pouze místa velitelů rot a čet.

Ve výcviku kromě střelby z automatických zbraní byla věnována největší péče vrhání ručních bomb a granátů, v čemž brzo naši lidé značně vynikali. Výzbroj doplněna byla speciální zbraní útočným nožem t. zv. „pugnale“. Štrava i plat byli stejné s italským vojskem, jen plat byl později zvýšen o 25 lir měsíčně vzhledem k našemu zvláštnímu postavení v cizině. Ke konci války vybavena byla čs. divise i vlastním dělostřelectvem o 20 bateriích, jehož as 80 děl bylo „dědictvím“ rozpadlého Rakouska, stejně jako dva panceřové automobily československé divise. Hodností pojmenovány byly takto: desátník, četař, strážmistr, starší strážmistr, důst. zástupce, podporučík, poručík, rotmistr a praporek. Později změněn název rotmistr na kapitána a místo praporek ujal se název major. Administrativa vedena byla v jazyce italském, velení bylo však české a i italské

důstojníci záhy je dosti dobře uměli. Jmenování důstojníků prováděl velitel armády za souhlasu Nár. Rady v Paříži. Vyzvědné oddíly sloučeny byly ku konci války ve 39 pluk „Vyzvědný“ a z nově přihlášených dobrovolníků utvořen 35. leg. pluk. Tímto rozmnožením původních čtyř pluků na šest bylo umožněno organizovati dvě divise a to 6. a 7., z nichž první měla pluky 31, 32 a 35, druhá 33, 34 a 39 pluk.

Naše divise soustředěna byla na frontě na Álfisimu u jezera Lago di Garda. Zde prodělala řadu krvavých srážek s nepřítelem, jež vyvrcholily v prudkém boji dne 21. září na „Doss Alto“. Tento boj italských legií značí pro ně tolik, jako pro ruskou legii Zborov a pro francouzskou vítězství u Terronu.

DĚJINY

34. PĚŠÍHO PLUKU

„STŘELCE JANA ČAPKA“.

34. pěší pluk „Střelce Jana Čapka“ vznikl dne 24. dubna 1918 ve Folignu, provincie Perugia v Itálii. Základ pluku dán byl „šestým pracovním praporem čs.“, který byl od 8. dubna dislokovaný u Gustozy a ve Valeggiu v severní Itálii, kdež pracoval na obranných zákopech. Prapor ubytován byl zde pod stany v údolí nedaleko pomníku padlých u Gustozy. Velitelem praporu byl italský kapitán Manlio d'Amico, který později po zřízení pluku velel II. praporu. Pracovní prapor dělil se na centurie, jímž veleli čeští důstojníci v hodnosti nejvýše nadporučíka. V každé centurii byli tři „graduati“ (poddůstojníci), tak zvaní „pověření důvěrou národny v Římě“, kteří veleli četám. Ostatní byli tehdy zařazeni jako pracovní mužstvo. Soužití v praporu bylo dobré, poměr důstojníků jak Italů, tím více Čechů k mužstvu byl přátelský. Disciplína byla ale přísná. Vyskytlo se u praporu několik nespokojenců, kteří odejeli z Paduly s praporem jistě jen k vůli slibované osobní svobodě a ti vyhýbali se práci, tajně brojili proti velitelům a vystupovali později se svými námitkami proti dobrovolníkům i veřejně. Když prapor dostal zprávu o povolení zřídit čs. dobrovolnickou armádu, projevílo se pravé smýšlení těchto několika jedinců v plné míře při skládání slibu. Několik z nich chtělo složit slib pouze pod tou podmínkou, že budou v armádě přiděleni ke trénu, nebo sanitě a několik jich ode-

přelo složit slib vůbec. Z trestu byli nuceni ohraditi si několik potupně svých stanů drátěnými překážkami a u vchodu postavena jim stráž Italů. Tak v hanbě vyčkávali zpětného návratu do zajeckého tábora, zatím co ostatní jásali nad konečným uskutečněním své dávné touhy postaví se proti Rakousku se zbraní v ruce.

Po složení slibu bylo mužstvo asi dvou pracovních praporů soustředěno k velké manifestaci ve Valeggiu, kamž náš 6. prapor dorazil pochodem. Po cestě zpívány české písně národní a sokolské, jakož i písně, již dříve v táboře zvláště složený. Z těchto písní podávám zde na ukázkou jednu:

Pochod Čechoslováků:

1. Ku předu bratři
v nadšení svatém
v prsou nám plane
jen jeden cit.
Nám dnešek patří,
rozpočty zmate
v ahu, jenž v bídě
nás nechal žít.	2. Již došla nitka
mírnosti naší
v okovech věčně
my nechcem lkát.
Tém „sketů“ výtku,
pouta, kdo snáší
za svoje právo
se budem rvát.
3. Za sen náš svatý,
který nás blaží,
život a krev svou
dá každý z nás.
Žaláři, katy,
bodáky stráží
nestlumí nikdo
svobody hlas.	4. My nesli v pláči
bezpráví všecka,
za volnost synů
teď v odboj jdeme.
Tož vzhůru, spáči,
hle, svět nám tleská,
nebe je s námi
a celá zem.
5. Nuž vzhůru k boji,
národe český,
odvety strašné
den velký vstal.
Již vzhůru k boji,
vrahy znič všechny,
barbar vlád' dosti,
das Němce vzal.	

Při manifestaci, za nadšeného zdravení italskými občany, promluvil generál Andrea Graziani plamennou řeč, kterou získal pro sebe ihned všechny

dobrovolníky. Na zpáteční cestě, když předjížděl zpívající prapor, byl živě pozdravován a jeho auto dlouho nebylo propuštěno ze svírajících jej řad dobrovolníků.

Pracovní prapor dojel do Foligna a byl nouzově ubytován ve velkých dělostřeleckých kasárnách, kdež bylo již několik dobrovolnických našich oddílů. Ihned bylo započato s organisováním pluku, jenž nazýval se tehdy „4. speciální pluk čs.“ a jemuž velel prozatímně podplukovník Ital Casiroli. Počáteční stav pluku byl asi 1400 mužů. Ale již 26. IV. 1918 dostal pluk přírůstek 800 mužů z koncentračního tábora Padula a tak postaven byl II. a III. prapor a pluk hned přemístěn drahou takto:

velitelství pluku a II. prapor do Spoleta,
vel. III. praporu a 10. rota do Trevi, 9.
rota do Monte Falco, 11. a 12. rota do
Campelo Sul Clitunno.

Městečka zde jmenovaná byla vesměs v okolí Foligna, kdež byl kádr čs. divise. Po příchodu do těchto provisorních stanic pluku bylo ihned pokračováno v organisaci pluku, zřizována družstva a čety a počalo se s vnitřním výcvikem a normální výchovou mužstva. Byl navazován styk s civilním obyvatelstvem a hned s počátku panovalo mezi námi srdečné přátelství.

Prvým květnem počal existovati ve Folignu i I. prapor z prvků bývalého 5. pracovního praporu, který pracoval na zákopecích v Bordolinu u Verony. Tento prapor došel druhého dne a byl takto rozmístěn: Velitelství, 1., 2. a 3. rota v Narmi, 4. rota v Cesi. Po doplnění tímto praporem měl pluk početný stav: důstojníků Italů 12, Čechů 38, mužstva Italů 9, mužstva Čechů 2225, dopravních zvířat 31. Pluk pokračoval urychleně ve výcviku, výcvikem individualním počínaje až k výcviku roty. Přihlíženo též bylo k výchovnému rázu výcviku. Již v prvních dnech prove-

dena ostrá střelba z pušek a přikročeno ihned ku střelbě z lehkých i těžkých kulometů.

Dne 6. května bylo naše vojsko prohlédnuto generálem Grazianim Andreou, jež doprovázel kapitán Šeba, voj. přidělenec Národ. rady Cs. v Římě. Oba pronesli pluku informační proslovy o aktuálním stavu války a o poměru Čechoslováků k ní.

Dne 9. května dostává pluk svého definitivního velitele. Byl jím plukovník Ital Gambi Enrico, dříve velitel 135 ital. pluku. Veliteli praporů byli: I. pr. mjr. Rizonglio, II. pr. kpt. Manlio d'Amico a III. pr. kpt. Camillo G. Radice. Čs. speciální pluky 3. a 4. tvořily 2. speciální brigádu, pod velením plukovníka brig. cav. Sapienza se sídlem ve Folignu. Brigáda byla částí 1. čs. speciální divise, již velel generál cav. Andrea Graziani, jenž měl své stanoviště rovněž ve Folignu.

Významným dnem pro II. prapor byl 12. květen, kdy darovali mu italští občané města Spoleta prapor. Slavností byl přítomen velitel divise, kpt. Šeba a zástupce Anglie a Ameriky.

Pluk pokračuje stále ve výcviku a pokroky mužstva vzbuzují údiv ital. důst., kteří jsou hrdi na tak vzorně vycvičenou a disciplinovanou truppu. Při výcviku věnována zvláštní pozornost vrhání ručních granátů a bomb, (petardy a tak zv. signorinky). Kromě toho cvičí se zvláštní čety automat. pušek, jímž říkali jsme čety „pistolek“. Rovněž i výzbroj jest postupně doplňována na plnou polní. Přidělené dvě roty, jedna brigádních a jedna divisních kulometů odcházejí již 22. května k ostré polní střelbě za účelem zvláštního výcviku a současně počínají pěší roty s výcvikem taktickým. Ode dne 17. května dodány nám byly alpinské klobouky, jakožto pokrývka hlavy, což byl do jisté míry projev uznání ital. velení výcviku a kázni našich oddílů, které srovnávali s nejlepším druhem ital. vojska, Alpiny.

18. května prohlédl pluk ministr války generál Zupelli s velkým uspokojením.

Dne 20. května dostal pluk významnou návštěvu kapitána prince z Galea, presidenta italského komitátu pro čs. odboj. Princ prohlédl si v průvodu místodržitele a zástupce města Spoleta, ubikace mužstva a oddíly při cvičení, načež pan Schanzer, zástupce města Spoleta pronesl ku shromážděným důstojníkům krátký proslov. V této době zjištěny byly první případy epidemie influencí s velmi vysokou horečkou a příznakem zánětu průdušek. Epidemie rozšířila se nejen mezi mužstvem, ale i několik důstojníků Italů a Čechů bylo jí postiženo. Byla učiněna lékařská ochranná opatření, ale epidemie šíří se dále a připojuje se k ní i zánět plic.

24. května provedena byla v Římě krásná slavnost převzetí praporu určeného pro československou divisi. K této slavnosti byl delegován celý I. prapor pluku. V Římě pod oltářem vlasti a ve stínu pomníku krále, v přítomnosti vyslanců všech dohodových států, ministrů Italie a občanů římských byl udělen československému vojsku v Italii „prapor bojovníků“. Zatím, co národ český doma trpěl pod cizím jhem, byla tato událost dvojnásob politicky i morálně významná pro nás.

27. května dostal pluk poslední doplněk, z rozpuštěného 7. pracovního praporu, kterýž byl na práci, u Roviga a Porta Signaga.

30. května byla přidělena pluku hudba, jež dlela dosud u gener. štábu čs. divise ve Folignu, první to předzvěst brzkého odchodu do pole.

U příležitosti národního svátku „Statutu“ a přísahy italských nováčků p. pl. č. 52 byl také II. prapor ve Spoletu prohlédnut gen. Gibelim, velitelem 35. skupiny mobilizačních středisk. Téhož dne 2. června přijel do Spoleta pplk. M. R. Štefánik, kpt. Šeba, dr. Sychrava, členové to Nár. rady v zemi čs. a s nimi amer. plukovník Pinyk. Po prohlídce praporu, která dopadla k jich spokojenosti, odebrali se jmenovaní

do Campella, aby pokračovali v prohlídce útvarů tam ubytovaných.

Dne 3. června přestává výcvik pluku a konají se přípravy k odjezdu do válečného pásma, který uskutečněn byl druhého dne ve čtyřech vlcích. Dva ze Spoleta, jeden z Narni a jeden z Trevi. Naše oddíly odjížděly, byvše na nástupních stanicích živě pozdravovány místním obyvatelstvem, které se přišlo srdečně rozloučiti s našimi hochy, s nimiž žilo v upřímném přátelství. Oddíly dorazily po několika dnech do Vicenze a byly ubytovány v okolí. V tuto dobu provedeno nové očíslování pluků čs. v Italii. Vzhledem k unifikaci a k čs. armádě v Rusku a ve Francii dostal čs. sbor v Italii pro své pluky označení 31., 32., 33. a 34. místo dřívějších pluků 1., 2., 3. a našeho 4. Čs. důstojníci a mužstvo nosí číslo pluku s monogramem ČS. na levém rameni.

Dne 9. června odjíždějí prapory dále do Barbarana a jsou ubytovány takto: vel. pluku a III. prap. v Barbaranu, I. prapor v Mossano a II. prapor ve Villagu. Od tohoto okamžiku podléhá čs. divise takticky vel. speciální armádní skupiny a spolu s jednou skupinou arditiů. Ardité byli speciální italsí vojáci útočných oddílů, jejichž odznakem byla černá košile a černý prapor s lebkou. Velitelem této speciální armádní skupiny A byl generál Grazioli. Prapory provádějí v okolí Barbarana taktická cvičení a počínají s výcvikem zvláštních čet vrhačů bomb „Stokes“. Kromě toho cvičí se mužstvo v zacházení s angl. respirátory.

Barbarano víže k sobě smutné vzpomínky pluku. Morální stav mužstva byl zde ohrožen několika nespokojenými štváči, kteří počali svou podvratnou činnost desercemi. U 9. polní roty 18 mužů opustilo oddíl k všeobecnému rozhořčení všech příslušníků pluku. Když velitel divise nařídil pro dopadené zběhy nejvyšší trest smrti zastřelením bez soudu nutno konstatovat, že toto rozhodnutí bylo přijato z uspokojením všech. 8 dopadených zběhů bylo dne 12. června

1918 večer zastřeleno ze zadu od příslušníků vlastní jich roty, která chtěla odčinití tuč hanbu tím, že přihlásila se dobrovolně celá k vykonání trestu. Exekuci asistoval celý prapor. Z dopadených zběhů byli pouze 3 příslušníci pluku. O ostatních není nic známo. Tento výstražný, ale smutný čin, měl v zápětí za následek utužení disciplíny a zničení všech zárodků nespokojenosti, — byly-li ještě jaké, tak důkladně, že když přijel druhého dne kpt. Šeba celou záležitost vyšetřovat, shledal ke všeobecné spokojenosti naprostou disciplínu a vřelé nadšení pro věc čs. odboje.

Dne 14. června přehlíží celou divisi u Orgiana J. V. italský král Viktor Emanuel II. s vrchním velitelem itál. vojsk generálem Diazem a od té doby nastává již pohotovost oddílů, aby byly schopny v nejkrajší době transportu na frontu. Opatření této učiněno v důsledku nové rakouské ofensivy.

16. června byla sloužena v arciděkansském chrámě polní mše za vítězství italských a českých zbraní. Po evangeliu proslovil arciděkan P. Angello Fasson vlasteneckou řeč, obklopen jsa italskými a českými prapory, načež zapěli českoslovenští důstojníci a vojáci pohnutlivý liturgický hymnus, zatím co venku oťrásala vzduchem a okny kostela dělostřelba z výšin Assiaga.

19. června přemísťuje se pluk drahou v několika denních etapách přes Peri do Ferrara di Monta Baldo.

Dne 24. června shromáždil gen. Graziani na Corana del Bes, jihovýchodně od Altissima di Naso všechny důstojníky divise a po jednom poddůstojníku od každé roty a podal jim orientační vysvětlení terénu. Při tom rozebral i případnou akci čs. divise v tomto úseku z taktického stanoviska. Zmínil se též s upřímnou láskou o své rodné dědině Bordolino, kterou nám i v terénu ukázal.

Generál Graziani, tento šedesátiletý voják, nadšený vlastenec, který právě pro toto své živé citění chápal tak plně naše snahy, byl čs. dobrovolníky upřímně

milován. Byl to velice přísný důstojník, což dokázal v Barbaranu, ale chápal plně potřeby svěřené mu divise československé a staral se o ni opravdu otcovsky. Časté byly jeho návštěvy v první linii, kde přehlížel i stanoviště „piccolo postu“ (polních stráží). V zákopech vždy srdečně rozmlouval s našimi hochy. Ve svém divisním štábu měl kapitána Šebu a později i několik jiných čs. důstojníků, kteří však byli tam hlavně z důvodů informačních a jako tlumočníci. Často vykládal našim důstojníkům svůj plán ofensivy na Piavě, kde chtěl užítí i naší divise, k čemuž však nedošlo, a těšil se vždy upřímně na to, až svou čs. divisi do Prahy dovede. Bohužel ani k tomu nedošlo a boje na Slovensku jistě by byly jinak dopadly pod jeho velením.

S jakým porozuměním sledoval gen. Graziani naši věc v každé podrobnosti, svědčí jeho rozkazy, z nichž cituji tyto dva:

Denní rozkaz č. 21 ze dne 20. května 1918.

Předmět: „Krásné chování oddílů výzvědných“.

V Stelvio al Mare naše oddělení výzvědná vzbudila nejupřímnější obdiv italských druhů pro odvalu a zručnost, s jakou vykonávají svoji nebezpečnou službu. Mezi mnoha ukázkami statečnosti chci vzpomenouti jedné epizody:

„Na frontě 3. armády italské odvážily se trupy maderské v zákopech vysmívatí se našim esplorátorům, pochybuje o jejich statečnosti. Na takovou provokaci esplorátoři celého jednoho oddílu vyskočili na násep ze zákopů a zůstali klidně státi tak několik minut se založenýma rukama, zhrdajíce střelbou nepřitele ukrytého v protilehlých zákopech na několik desítek metrů vzdálených. Nepřítel zbledl, současně zavzněl z italských zákopů výkřik nadšení, vyjadřující obdiv pro hrdinné bratry ze zemí českých a slovenských.“

Obdivujme a následujme tyto druhy, kteří první

měli čest ve vysoké míře dokázat nenáviděnému nepříteli hrdinnost naší rasy na frontě.

Generál,
velitel československého sboru
Graziani.

Denní rozkaz čis. 49 ze dne 5. července 1918.

Vojáci, poddůstojníci a důstojníci!

Prožíváme slavnostní dny pro náš sbor. Od třetí armády se mi oznamuje, že celý oddíl výzvědný obdržel slavnostní pochvalu armádní za svoje chování v boji. *8 důstojníků a 5 vojáků*, kteří se nejvíce významovali, bylo odměněno záslužným křížem válečným.

Při vzácné své dnešní návštěvě, která naplnila radostí mysl nás všech J. E. gen. Štefánik, místopředseda Národní rady, mi sdělil, že včera u šesté armády J. V. král italský za přítomnosti všech vojenských poselstev vojsk spojeneckých přidělil nejslavnostnějším způsobem četná vyznamenání za statečnost vojenskou a záslužné kříže válečné našim bratřím sboru československého, kteří tak zdatně bojovali v minulých dnech na vysočině *u Assagia*.

Úkon tak vznešený a slavnostní vzbuzuje v nás všech vojácích, poddůst. a důstojnících city nejvřelejšího uznání pro statečné bratry, kteří přinesli sboru tolik cti a tolik živé sympatie i podpory svaté věci vzdálené vlasti, jež trpí a vyčkává.

Než, to musí býti a jest pro nás nejdůležitější vzpruhou, abychom doplnili výcvik vojenský a přípravy pohotovosti, jež by nám dovolila ve velkém dosáhnouti statečnosti druhů našich v příští zkoušce.

Generál,
velitel československého sboru
Graziani.

Když pak po skončených bojích na italské frontě předává generál Graziani velení čs. sboru generálu Piccionemu, loučí se se svými dětmi, jakž nás na-

zýval, tímto dojemným rozkazem :

„Vojáci, poddůstojníci a důstojníci!“

Pro odloučení od Vás, které miluji jako své děti, pravím Vám pouze : Budtež jednotni, pevně sjednoceni, pak budete silní. Myslete pouze na svou vlast, pro vlast dejte vše! Následujte svého nového velitele, generála Piccione, který jest statečný, následujte ho se stejnou důvěrou, s týmž citem, s toužou láskou, s jakou jste následovali mne !

Nazdar vojsku československému a jeho svobodnému, neodvislému a silnému státu !

Generál *Graziani.*

Když byl gen. Graziani účelně orientoval v terénu celý svůj důstojnický sbor, prováděly pak prapory pochodová horská cvičení, spojená s bojovými prvky. Cvičení tato byla někdy provedena v celé brigádě, čemuž začasť přihlíželi vyšší velitelé a projevovali vždy svou spokojenost. Tak dne 2. července přihlížel cvičení J. E. generál poručík Pecori Giral di, velitel první armády.

5. července zapálili naši vojáci v okolí ubytovacího prostoru ohně a zpívali kolem nich národní písně, připomínající si tak pietně smrt národního mučedníka Mistra Jana Husi. Druhý den věnován byl plně těmto oslavám. Ráno byla shromážděna brigáda ve zbrani, aby vyslechla proslov poručíka Šimši a dra Sychravy o ideovém základě Mistra Jana Husi a o jeho národním významu. Slova se ujal pak generál Graziani a připomenul jak touto oslavou přibývá stále více vznětu splatiti starou nenávist a vybízeli udržovati v paměti tyto vzpomínky, jako Italové udržují v paměti své národní hrdiny a mučedníky Gionardo Bruno, Giroláno Savonarola a Arnoldo z Brescie. Po skončení řeči zpívalo mužstvo husítskou hymnu „Kdož jste Boží bojovníci“ a pak následovalo defilé před obrazem mučedníka za svobodu a myšlenku. Odpoledne rozvinula se druhá část programu oslavy za přítomnosti velitele divise, anglických generálů

Rodeliff a Bosser, zástupců komitétů československého a jihoslovanského v Itálii, dra Sychravy a j. důstojníků anglických, zvláště ku slavnosti pozvaných. Byla připomenuta bitva u Zborova, zazpívalo se „Hej Slované“ a „Vzhůru Slováci“, recitovalo se, předváděla se sokolská cvičení, kopaná, běhy a rozdíleny bohaté ceny, sebrané mezi důstojníky pluku a darované velít. armády, armádní skupiny a divise. Zájem o naše trupy a jejich výcvik je doložen nařízením vrch. ital. velení, které vyslalo do Ferary důstojníka kino-operátora k filmování našich oddílů při činnosti. Vel. brigády provedl zatím účelem přehlídku a defilé 33. a 34. pluku a taktické cvičení. Odpoledne filmovány výjevy z tělocvičných sportovních oslav 6. července.

Podobná sokolská cvičení a zápasy v kopané mezi prapory pluků a proti 33. pl. byly konány častěji, zvláště v nedělních dnech, dokud nebyl pluk zasazen do bojové linie. Tato cvičení byla vlastně živou propagandou našeho národa a mocně šířila známost naší národní kultury.

Ve dnech 15. až 17. srpna odjíždí pluk, aby svými prapory vystřídal prapory Alpínů podúseku Campi, který tvořil část úseku Altissimo, svěřeného k obraně naší brigádě.

I. prapor vystřídal prapor Alpínů Exilly a jest takto po úseku rozdělen: velitelství na Malga Rigotti, 1. rota v údolí Porte, 2., 3. a 4. rota na Malga Rigotti.

II. prapor vystřídal prapor Alpínů M. Peleno a jest v linii takto rozdělen: velitelství na Malga Campeikofa 940, 5. rota na Malga Sorgente, 6. rota na Martello, 7. rota na Campeikofa 940, 8. kul. rota na části Malga Sorgente a Martello.

III. prapor vystřídal rovněž prapor Alpínů M. Peleno a byl umístěn takto: velitelství na Malga Campeikofa, 9. rota na Bailo Grasso, 10. rota na Sorgente Verogna, Re di Cola, 11. rota na Monte Campo, 12. rota na Bressa del Parol.

Velitelství pluku jest na Malga Campeikofa 1340, a jest mu v podúsek přidělena 5. a 6. rota divisních kulometů.

Činnost jednotek na tomto obranném úseku má pozůstávat jednak ve strážní a zajišťovací službě, jednak v úpravě zákopů a komunikací. Praporům byly přiděleny oddíly přímé dělostřelecké podpory, umístěné v blízkosti vel. praporů. Střeliva bylo tolik, že nestačili je dělostřelci vystřeliti a leželo na hromádách jen slabě maskovaných. Výzbroj části mužstva byla doplněna gumovými plášti a rukavicemi proti žíravým plynům. Spojení velít. praporů splukem a rotami bylo velmi obtížné po srázných cestách, namnoze silně nepřátelským dělostřelectvem ostřelovaných, kde výškové rozdíly činily až 600 metrů. Styk se sousedním italským praporem v pravo byl přátelský, ač Italové tvrdili, že Čechoslováci učinili svým příchodem z poměrně klidné fronty pravé peklo. Rakouské posice naproti, ač v nevýhodě, že umístěny byly v údolí, byly přece výborně vybudovány a opevněny na některých místech i elektrickými drátěnými překážkami. Naše zákopy byly na některých místech dosti dobře vybudované, ale jinde velice mělké, a práce na jich zdokonalování byla velmi obtížná pro kamenitý a velmi tvrdý terén. Aby byla zatajena přítomnost československého trupu v linii, bylo dovoleno hovořiti telefonem pouze italsky a důstojníci se volali svými čísly a ne jmény. Přes to však Rakušané brzo zvěděli o naší přítomnosti a dávali nám to znáti silnou dělostřelbou, která bila po celém úseku a již dne 20. srpna měl II. prapor 4 těžce raněné.

III. prapor, který byl dosud v záloze a trpěl taktéž tam silně dělostřelbou, byl přemístěn dne 21. srpna v noci do linie a umístěn mezi I. a II. prapor s úlohou obstarávat službu strážní a obrannou na Malga Sorgente. Zde byly naše posice též prohlédnuty velitelem I. armády gen. Pecori Giraldi. Nepřátelské dělostře-

lectvo nepřestává ani následující dny bítí do našich posic a často máme raněné.

Konečně prodělal pluk první křest ohněm v noci z 28. na 29. srpna 1918. Byl to druhý prapor, který zasažen byl mezi druhou a třetí hodinou ranní prudkým bombardováním nepřátelského dělostřelectva. Granáty, šrapnely i bombami malého a středního kalibru ničilo rakouské dělostřelectvo cesty a zákopy a způsobilo též ztráty na lidských životech. Dělostřelecká palba bila stále silněji a ku konci promísena ještě plynovými granáty. Bylo jasno, že nepřítel něco chystá. Po hodině této přípravě vyrazilo od nepřítele k útoku asi 40 mužů směrem na naše polní stráž s patrným úkolem vzít u nás zajatce. Útok se však nezdařil a to zásluhou 5. a 6. roty, které intenzivní uzavírací palbou, hlavně kulometů, umístěných místy i před vlastní posicí a dráty donutily nepřítele se ztrátami k ústupu. Při tom byl zabit jeden voják, polské národnosti, který podle svých údajů patřil k útočné četě 2. eskadrony 3. jezdeckého pluku, nyní opěšalého. Tento útok, hlavně však dělostřelecká palba, zanechal u nás 3 mrtvé a 15 raněných, z nichž 6 těžce. U nepřítele zjištěn 1 mrtvý, několik raněných a mrtvého vzali sebou při ústupu do svých zákopů. Velitel divise, který dostal se z rána po útoku do první linie, aby shlédl místa a mužstvo, jež prodělalo první boj, vydal pak tento rozkaz:

„Denní rozkaz č. 81 ze dne 30. srpna 1918“.

Dne 29. t. m. mezi druhou a třetí hodinou ranní druhý prapor 34. pluku byl vystaven prudkému bombardování spousty baterií malého a středního kalibru, jež celých 50 minut ho zasypávaly dobře mířenou střelbou. Ke konci bombardování pokusila se nepřátelská útočná četa, skládající se z velké části z Poláků a Rusů, o útok proti dvěma našim polním strážím, byla ale ihned odražena, zanechavši v našich rukou mrtvého a zabitého. Vydávám pochvalu celému druhému praporu pro klid, s kterým snesl bombardování,

pro pohotovost a energii, se kterou všichni důstojníci a mužstvo se připravili k uvítání útoku nepřátelského, ze kterého šlo pro pohotovost a rychlost s jakou jeden oddíl byl připraven a poslán proti útoku.

Nařizuji povýšení vojáků vyznamenavších se a motivuji jejich vyznamenání takto:

1. Desátník Dluhoš povýšen pro zásluhy válečné na strážmistra. Jako velitel polní stráže na místě zvláště vystaveném střelbě nepřátelského dělostřelectva, nemoha již vydržeti na místě, vyšel z drátěných překážek až, kde končila hranice palby dělostřelecké, aby tam vyčkal nepřítele, o němž předvídal, že bude útočit, upozornil velitele roty. Vyzván předním vojákem nepřátelské hlídky vzdáti se, zastřelil ho ranou z pušky a způsobil tak, že četa se rozutekla.

2. Střelec Lysec povýšen na desátníka, pro zásluhy válečné, protože za nejprudší dělostřelecké palby přinesl veliteli roty zprávu o stavu, v němž se ocitla polní stráž. Vráť se s velitelem v místa, vyšel z drátěných překážek a po zápasu zmocnil se vojáka útočné čety nepřátelské.

3. Střelec Mrázek povýšen na desátníka pro zásluhy válečné. Velitel stráže proti otravným plynům, ač těžce raněn od začátku boje do kolena neopustil místo a podal zprávu veliteli roty o situaci a seřval spolu s ostatními, aby hájil svého místa.

4. Desátník Hruška. Povýšen pro zásluhy válečné na četaře. Za prudkého bombardování odebral se k drátěným překážkám, aby prozkoumal nebezpečný bod, kde se mohl očekávat nepřátelský útok. Spatřiv, že asi 20 vojáků nepřátelských se přibližuje lesem, zahnal je ručními bombami na útek a zůstal na místě až do ukončení útoku.

5. Podporučík Josef Mikulčák,

6. poručík Václav Chlupáč,

7. podporučík Josef Kotlaba,

8. podporučík Hubert Müller,
(veřejná pochvala za to, že dokázali v boji svoji
schopnost).

Velící generál
československého sboru v Itálii
Ā. Graziani.

Denní rozkaz velitele XXIX. armád. sboru, zasláný
velitelství čs. divise praví: „Ze zprávy Vámi mně
podané učinil jsem si obrázek o nepřátelském útoku
podniknutém v noci na 29. srpna proti naší první čáře
úseku „Martello“.

Jsem potěšen, že mohu Vám projeviti upřímnou
radost nad klidným, statečným a rozhodným cho-
váním krásných československých trup posádkou
v linii, chováním, jež netoliko zažehnalo útok vybra-
ných trup nepřátelských po úžasné přípravě dělo-
střelecké, ale proměnilo jeho pokus v úplnou škodu.

Tato první válečná epizoda znovu posilňuje moji
důvěru, se kterou jsem přivítal před několika dny
vstup 6. československé divise do první čáry.

Vyzařují z ní velkolepé schopnosti vojenské muž-
stva, a tato první oběť krve prolité na půdě svěřené
29. arm. sboru spojuje nás ještě pevnější bratrskou
páskou.

Prosím Vás, abyste vyslovil důstojníkům a mužstvu
5. a 6. roty 34. československého pluku projev mého
potěšení a veřejné pochvaly.

Očekávám návrhy Vaše za odměnu statečnosti.

Velitel armádního sboru
Poručík-generál p.
De Albertis.

Tento boj ukázal, že náš voják je dobrý a statečný
a nepříteli dokázal, že jeho pokusy o zdolání naší
linie budou marné.

Pluk trpěl i nadále dělostřeleckou palbou nepřítele,
která vyvrcholila opět dne 7. září a doplněna byla i

palbou kulometů. Byla to marná msta Rakouska na
legionářích, neboť zákopy byly již dobře vybudovány
a tudíž není větších ztrát na životech.

11. září vysílá třetí prapor pět mužů-vyzvědačů,
aby společně s hlídkou 29. arm. útočné skupiny sú-
častnily se výpadu na nepřátelské přední stráž na
Palu a Loppio. Výpad se podařil, bylo přivedeno 12
zajatců, ale útočná tato skupina zanechala na poli
válečném 7 mužů. V zápase, který se rozvinul, byl
zastřelen četař Josef Měřinský, 12. roty, který se pod-
niku dobrovolně účastnil a velice hrdinně si počínal.
O jeho smrti praví rozkaz velitele pluku, vyličiv na-
před uvedenou srážku, doslovně toto: „Hrdinná
účast Čechoslováků při této akci byla obdivována
všemi důstojníky 29. útočné skupiny. Četař Měřinský
nalezl v boji hrdinnou smrt první. Poukazuji na vzorný
příklad hrdinství této hlídky u vědomí, že všichni vo-
jíní pluku dovedou jej v případě potřeby napodobiti.

Velitel pluku, plukovník *Gambi.*

Práce zákopové v úseku pluku byly náhle přeru-
šeny dne 21. září pro nepřátelský útok na sousední
podúsek, na kotu 703 „Dos'Alto di Zureg. Celý pluk
obsadil zákopy s nejprísnější pohotovostí, aby závčas
odrazil eventuel. nepřátelský útok. Skály Dos'Alta
svítily ve tmě nepřetržitými explosemi. Z linie vlast-
ních polních stráží byly přímo pod palbou stráž
číslo 8, 9 a 10 od 2 roty. Stráž číslo 9 byla napadena
slabším nepřátelským oddílem a ubránila se snadno.
Za to na polní stráž číslo 10. bylo úporně bojováno
ručními granáty a nepřítel též odražen. Sousední
stráž 33. pluku byla napadena přesilou a měla ne-
přítele daleko v týlu. Bránila se dobře a když zahá-
jena byla našimi polními strážemi palba do úseků
této ohrožené sousední stráž, a když zejména první
kulometná četa 4. roty vystřelila tisíce kulometných
nábojů v tomto směru, bylo umožněno této polní
stráž hájiti svého místa a nepříteli znemožněn even-

fuelní útok do boku našeho pluku. Celý tento boj 33. pluku a našich pol. stráží byl rozhodnut ještě před svítáním a bývalá situace opět obnovena. Byl to největší boj italských legií v alpské frontě, asi dva dny po útoku zachránila polní stráž číslo 10 raněného a ztrátou krve vyčerpaného vojína 33. pluku. Byl zasažen v boji bodákem a střelen. Když již ho odnášeli Rakušané na nosítkách, probudil se z mdloby, zranil jednoho z nosičů a utekl. Po několika metrech musel se opět krýt před dělostřeleckou palbou, a tak se schovával s neovázanými ranami, až jej naše polní stráž zachránila.

O spoluúčasti 34. pluku na této akci a chování se pluku svědčí dopis poslaný velitelem 33. pluku ze dne 28./IX. 1918, který zde v překladu přiložen:

Velitelství 33. pluku Č. S. 28. září 1918.
Čís. 520 protokol. dův.

Velitelství 34. pluku Č. S.

Jest mi ctí sdělit Vám, že došel dnes od nejvyššího velitelství projev vojenského uznání pro podporčíka Mackerle Josefa, prvního praporu Vašeho pluku, za boj dne 21. září 1918 na Doss'Altu.

Při činu vyznamenavšího se důstojníka chci zdůraznit uznání všem příslušníkům 34. pluku za jejich cit kamarádství, který prokázali důstojníci a vojáci u tohoto pluku při boji v první linii na Doss'Altu.

Ve jménu mě svěřeného pluku, zasílám „čtyřiatřicátému“ bratrský pozdrav a přání, aby oba pluky společně mohly ve svých útocích proti nepříteli vydati hrdým a sebevědomým tónem výkřik bojovníků národa, který doveďte sebe zapíratí, bojovatí a vítězíti.

Plukovník velitel pluku:

Barecca Riccardo v. r.

Dne 28. září, na den sv. Václava byla odražena nepřátelská hlídka ručními granáty, když se byla pokusila přiblížit k pol. strážím čís. 9.

Počasí během září jest velice špatné, časté prudké bouře, deště a krupobíjí způsobily velmi chladnou teplotu a poškodily značně naše zákopy, na jejich opravách bylo nutno stále pracovat. Konečně dne 1. října vystřídán byl 34. pluk po stálém a vysilujícím napětí ve službě strážní a obranné, po utrpených ztrátách na životech lidských častou dělostřelbou nepříteli. Mužstvo strádalo též silně drsným podnebím a bylo hodně nemocných. Pluk byv vystřídán 31. čs. plukem shromáždil se opět ve Feraře di Monta Baldo a v okolí. Než 6. října pochoduje pluk dále do okolí Lega a Pioverrona, kdež táboří a vyčkává odjezdu příštího dne ze stanice Domegliore do Castelfranco. Zde přechází spolu s ostatními pluky čs. do svazku XVIII. arm. sboru, který jest součástí 9. armády pod velením J. E. generála Morrone. 9. armáda jest tou dobou v záloze. Sotva byly ubikace řádně upraveny, odchází pluk v noci dne 13. října do Loreggia a Camposampiero, kdež koná pak pochodová i bojová cvičení, někdy i ve svazku brigády. Cvičení jsou dosti namáhavá, trvající někdy i celý den a spojena i několikrát i s cvičením přechodu vodního toku.

20. října byla slavnostním způsobem přidělena významání vojínům čs. sboru v přítomnosti velitele 12. čs. brigády plukovníka Cojo, velitele čs. arm. sboru generála Graziani, generála Toloro, náčelníka zpravodajského oddělení hlavního štábu a vicepresidenta kraje.

Dne 22. října slaví pluk prohlášení vlády československé za hranicemi. Důstojníci shromáždili své jednotky, aby jim oznámili první čs. ministry a vysvětlili důležitost tohoto okamžiku.

26. října prohlédl si pluk nový velitel čs. divise gen. Piccione. Pokračuje se stále v bojovém výcviku, po většině ve svazku brigády. V této době došel pluku přípis velitele 6. čs. divise oznamující, že ředitelství geografického ústavu ve Florencii s povolením vrch. velitelství rozhodlo se na mapě Monte Baldo u „M.

Struzena“ připojití slova „Pomník Čechů“ (Menu-mento Czecho), aby tak zasvětilo místa, kde čs. dobrovolníci 34. pluku krváceli za tutéž věc, za kterou Italové roku 1848 zvedli zbraně.

8. listopadu 1918 přemístěn je pluk do okolí Padovy spolu s celým sborem čs. a jest tam takto ubytován: vel. pl. v Cosal per Ugo, I. prapor v Ronchi, II. prapor v Bertipaglia, III. prapor v Masera. Po úpravě ubikací oslavuje pluk osvobození území republiky československé, jakožto jednoho národního celku. Jednotliví velitelé praporů vysvětlují význam tohoto okamžiku, za který se pluk spolu s ostatními čs. částmi bil. Mužstvu byla rozdělena zvláštní strava a k žoldu přidán přídatek.

Ale i po tomto konečném dosažení cíle zahraničního odboje pokračuje se ve výcviku a hlavně zdokonaluje se výcvik malých jednotek. V organizaci pluku provedeny některé změny. Čtyřvrhačů plamenů byly buď rozpuštěny nebo jinam přiděleny a rovněž čtyřvrhačů bomb „Stokes“ byly likvidovány. Zaměstnání jest hojně zpestřováno tělocvikem, hrami a závody jakož i veřejnými tělocvičnými vystoupeními. Začátkem prosince přejímají velení nad prapory čeští důstojníci, kapitáni. I. prapor kpt. Krecht, II. prapor kpt. Chlupáč, III. prapor kpt. Krýs. Početný stav pluku v této době jest: Důstojníků Italů 16, Čechů 90, mužstva Italů 5, Čechů 2829, koní 280. Z důstojníků Italů zůstává pouze velitel pluku, jeho štáb a lékaři. Též ve výzbroji pluku provedená změna, totiž pluk dostává rakouské pušky. Zůstávají pouze italské kul. „pistolky“ a kulomety.

Dne 8. prosince 1918 v 10 hodin shromáždil se na náměstí v Padově celý pluk, aby po boku ostatních oddílů čs. armádního sboru složil přísahu československé republice do rukou čs. vyslance dra Borského Lva, který byl zvláště vyslán z Čech do Itálie. Přísaha byla zároveň spojena se slavností odevzdání praporů, darovaných plukům několika komitétu italských ob-

čanů. Tomuto slavnostnímu a skvělému aktu byl přítomen i J. V. král Itálie, před kterým pak defillovaly všechny pluky československé v krásném pořádku, takže vzbuzovaly obdiv všech italských důstojníků. J. V. král prokázal pluku český tým, že si vyžádal kopii not našeho plukovního pochodu.

15. prosince dostal pluk nádherný prapor, dar občanů města Turina, přičiněním tamn. odděl. komitétu československého. Zároveň s praporem odevzdán byl pluku spis obsahující podpisy všech dárců, kteří přispěli svou hřívnou k zhotovení praporu.

V tuto dobu konají se již pilné přípravy k odjezdu do vlasti, který skutečně byl ve dnech 19. až 22. prosince podle tohoto cestovního plánu:

Velitelství pluku a I. prapor odjel ze stanice Cosal per Ugo a pokračoval přes Padovu, Mestre, Treviso, S. Veit, Salztal, S. Valentin, Gaisbach, Budějovice, Jihlavu, Brno a dojel 22./XII. do Bzence.

II. prapor odjel ze stanice Masera přes Padovu, Vicenze, Verona, Ala, Trident, Bolzano, Budějovice, Jihlavu, Brno a dojel do Vlkoshe 25./XII.

Ve stanici Mattarello (Trento) byl postižen transport II. praporu srážkou vlaků, při níž byl zabít vojn František Vokatý 6. roty. Následkem této nehody, při které bylo i více vojnů raněno, zdržel se transport II. praporu a III. praporu.

Prapory byly při vstupu na půdu osvobozené vlasti ve stanici Horní Dvořiště nadšeně vítány, zdraveny hudbou, rozvinutými prapory a stále provolávaným „Nazdar“. Mnoho otužilých bratří zaslzelo při tomto vstupu na půdu českou.

Po příchodu do vlasti počínají se udělovati dvou-denní dovolené. Každý již touží po shledání se svými po tak dlouhém odloučení, ale jest dovoleno připouštět mužstvo pouze ve skupinách (1-10 celkového stavu.) Přes dlouholetou odloučenost od rodin a domova, nebylo případu samovolného vzdání, což

svědčí o výborné kázni pluku. Ostatní zaměstnání jsou výcvikem menších jednotek ve svých posádkách.

A již dne 29. prosince počíná se pohyb do operačního území. I. prapor dojel do Trenčína, ale již 7. ledna opět dále do Nových Zámků. II. prapor přes Vrútky a Lučenec a obsazuje demarkační čáru od Lučence po Balašské Darmoty (Balassa Gyarmat). III. prapor dostal se na demarkační čáru postupnými stanicemi Malacky, Trnava, Nitra. Později i I. prapor obsadil demarkační čáru u Sakáloše. Velitelství pluku se štábem a útočným oddílem jest v Lučenci. Obsazení demarkační čáry provedeno plukem, pokud to bylo ovšem možno, vzhledem na rozsáhlost přiděleného úseku, ve dnech 9. a 10. ledna takto: I. prapor v linii od Bielovce (Ypoly-Bél) až po Koláry (Kovár), II. prapor od Húgyagu až po Pinčinu (Pincz), III. prapor v úseku Lučenec-Panítské Dravce (Panyidarocz).

Obsazeny byly pouze důležitější obce. Velitelství pluku zůstává v Lučenci. 1. rota jest v Kroměříži u vrchního velitelství čs. vojsk na Slovensku.

Nepřítel chová se celkem klidně, obyvatelstvo maďarské vystupuje proti nám nepřátelsky a provokativně. Ve dnech 14. až 16. ledna překročena z rozkazu vrchního velitelství demarkační čára v úseku I. i II. praporu mezi Sakálošem (Ypoly-Szakalos) a Rapovce (Rapp), k získání trati Parkáň-Nána-Lučenec, zajaťo 69 Maďarů, z toho 12 důstojníků, sebráno mnoho pušek a dva kulometry. Nádražní posádky v úseku II. praporu v síle 6-20 mužů posunují se až po „Orhálom“. I. prapor má celkem obsazeno 50 km úseku a třeba mu chrániti 7 nádraží, 3 železniční a 6 silničních mostů přes Ypolu a má při tom obsazena 2 města. Z toho je jasno, jak těžkou byla jeho strážní a zajišťovací služba, uváží-li se, že prvá, nejsilnější rota byla mimo prapor v Kroměříži. Spojení a zásobování vážne. 18. ledna obsazuje 10. a 12. rota části úseku Lučenec, obsazené do té doby oddíly domácího

vojska. Kromě menších přestřelek s loupežnými oddíly maďarského vojska není bojů, až 29. ledna, kdy časně ráno přepadeny posádky v Balaš Darmotech (Balassagyarmat) a Dejťáru. Maďaři žádali vyklizení území jižně Ypoly, to jest na demarkační čáře. Žádostí nebylo vyhověno a nastaly boje. Posádka v Balaš Darmotech hájí kasárny až do 5. hodiny odpoledne, kdy podařilo se nepřátelské přesile vniknutí do kasáren. Stráž u Ypoly, Vece a Dejťáru se zachránily před nepřátelskou přesilou po úporné obraně přepławáním Ypoly. Stráž v Dregely pálink zajaťa. Druhá rota podniká útok, ale donucena k ústupu ohromnou přesilou kulometů. Ztráty jsou značné. Poručík Laňka Václav mrtev, poručík Vilém Vysloužil těžce raněn a zajať. Z mužstva 12 mrtvých a 7 raněných, 89 zajatých. Boje rozšiřují se i na sousední úseky. Pomocný vlak, vyslaný pod velením poručíka Běleho pronikl 30. ráno až k Balašským Darmotům a přinesl důležité zprávy. Maďarský parlamentář žádal hned opuštění řeky Ypoly, prý podle rozhodnutí „Dohody“, ale velitelství divise v Nitře nemá o tom rozkazů a nařizuje vytrvatí na místě.

31. ledna v poledne podnikají Maďaři, podporováni civilním obyvatelstvem, které jest ozbrojeno, útok na celé linii. Útok veden jest se značnou přesilou i rota proti hlídce a naše rozptýlené oddíly ustupují se značnými ztrátami na lidských životech i na materiálu. Mrtvých jest 12, kromě spousty raněných zajaťo 150 mužů a 5 důstojníků. Morální stav našich oddílů velmi chabý, posily žádné. V Lučenci bouří se maďarské obyvatelstvo a teprve rázným zakročením, to jest vyhlášením stanného práva, rekvisicemi zbraní a vzetím rukojmí jest obnoven klid. Boje na demarkační čáře trvají a teprve nyní jest přiděleno dělostřelectvo italských legií a kul. rota 35. pluku.

V první polovici února opakují se útoky Maďarů, které v povětšině vedeny v přesile, nemohou býti

zdolávány našimi slabými oddíly, již z týlu ohrožuje civilní ozbrojené obyvatelstvo maďarské. Vyslání parlamentáři vracejí se s vyhýbavými odpověďmi. Všeobecná stávka v Lučenci, vyhlášená rudými plakáty, potlačena zostřeným stanným právem. Smluven klid zbraní, ale boje na demarkační čáře trvají přes to, neboť Maďaři nerespektují úmluvy. Současně provádí se výměna zajatců, kteří vracejí se beze zbraní, a tím ubývá u nás stále bojového stavu. Tak dne 20. února jsou čs. parlamentáři přepadení ohněm, na odeslaný protest s naší strany následují několikeré omluvy. Jest viděti, že Maďaři neovládají svých trup. Dne 9. března zajata naše stráž u mostu v Hrkovcích (Gyerk) přesilou Maďarů, ale téhož dne vrácena i s výzbrojí zpět a tímto končí prozatím bojová činnost.

V první polovici března nastává všeobecné kolikování bankovek, pro které je potřebí spousty mužstva na úkor služby strážní a zajišťovací. Ve dnech 22. až 31. března přijela II. čs. brigáda vystřídati postupně naše prapory na demarkační čáře a dne 7. dubna soustředěn jest již celý pluk v Nových Zámkách. Pluk koná zde kromě služby strážní a policejní i pravidelný výcvik.

Ku konci měsíce dubna vyskytují se zprávy, hlavně mezi občanstvem, že maďarští bolševici připravují pohyb. Nasvědčuje tomu i maďarský letoun, který rozhazuje po městě letáky, vybízející železničáře ke stávce. Maďaři podnikli dva atentáty na železnici u Šurany a Bajce, v důsledku čehož prapory jsou v pohotovosti k pohybu. 30. dubna byl poslán třetí prapor, aby sesílili 39. pluk v úseku komárenském, kdež se již s Maďary bojuje.

Prapor dorazil právě v čas, aby sesílil 39. pluk, a aby se činně účastnil po boku téhož pluku bojů s Maďary. Pod velením kapitána Hampla odjel tento prapor ve 3 hod. 30 min. v noci do Komárna, vzal s sebou veškerou po ruce jsoucí munici. Jeho bojový

stav byl 20 důstojníků a 598 mužů. Do Komárna dorazil v 5 hod. 30 min. ráno. Mezitím počali maď. bolševici v půlnoci s dělostřelbou, jež poťvala do rána a vyhodili prachárnu v blízkosti pevnosti komárenské. Podařilo se jim též přejít železniční most, zatím co čtyř 39. pluku majíce nedostatek střeliva, stáhly se ke stanici.

A tak obsadili Maďaři mosty i ostrov a konečně i pevnosti jednu po druhé. Ihned po dojití na místo zasáhl náš III. prapor do akce a obchvatným manévrem podařilo se mu opět získati ostrov. Během této akce potopena byla střelbou z pušek maď. hlídka, vyslaná na loďce s kulometem. Kulomet byl ukořisťen. Tím byly opět dobyty všechny ztracené posice, nepřítel vytlačen z ostrova a získány opět dva mosty. Maďaři měli velké ztráty, náš prapor pouze jednoho raněného. Učiněno kolem 150 zajatců. Jedna četa zajišťuje po boji železn. linku Nové Zámky-Bajce.

Dne 5. května byla rozhlášena nešťastná smrt generála M. R. Štefánika a vyvěšeny smuteční prapory. Tryzna za zemřelého konána dne 10. května.

I. prapor jest v pohotovosti pro očekávané boje u Komárna.

Dne 18./V. dekoroval za skvělé slavnosti generál Borioni příslušníky pluku válečnými kříži.

Části druhého praporu obsazují již 1./5. linii u Ypoly-Szakalosz a dvě roty III. praporu staženy zpět do Nových Zámek. Dne 26./5. zahajuje maďarské dělostřelectvo palbu na Komárno. Dne 30. května jest i I. a III. prapor v boji u Parkán-Nány, a přes silnou nepřátelskou dělostřelbu a palbu děl z monitorů dobyto bylo nádraží a vesnice Nana skvělým útokem, při němž nepříteli způsobeny značné ztráty a ukořisťeny dva kulometry. Téhož dne provedli Maďaři všeobecný útok s mnohonásobnou přesilou, jak početnou tak i technickou na celou linii demarkační, obsazenou II. praporem. Kolpůlnoci oživila celá fronta

prudkou palbou pušek a kulometů a výbuchy ručních granátů. Řeka Ypola není pro malý stav vody překážkou bolševikům, kteří přepadají naše posádky, v čemž jim opět pomáhalo ozbrojené civilní obyvatelstvo. Posádky se většinou probily z maďarského obklíčení, ale některé byly skoro zničeny. Nejhorší osud stihl dvě čety 8. roty u Hidvegu, které tam přibyly odpoledne a po vícehodiném pochodu unaveny a odpočívaly. V tom byly přepadeny. V zoufalém odporu padlo zde mnoho vojáků, i velitel roty ndp. Hruška. Jen malá část se zachránila útekem.

Po rozhořčených bojích a několikahodinovém odporu ustupuje posádka z Ip. Šiah a Sakáloše (Ypol-sakalosz) a rozděluje se tak na dvě oddělené části. Prvá část 6. a 7. roty, ustoupila směrem na Levici, kdež se připojila k I./34. praporu. Jedna četa I. praporu navazuje spojení s 39. plukem v Parkáni a účastní se bojů v úseku Komárno-Parkán-Nána. Druhá část, to jest 5. rota, 1 četa 7. roty a 3 čety kulometů, ustoupila pod velením kpt. Kušky, velitele praporu, směrem ke Krupině, a bojuje od této doby ve skupině generála Šnejdárka mimo svazek pluku. Z bojů této skupiny nejkrvavější byly boje o Šiahy, kde měla 5 mrtvých, mezi nimi nadporučík Říha a 15 raněných, mezi nimi kpt. Novodvorský, tehdejší velitel II. praporu. Maďaři měli ztráty několikanásobné. Později prodělal II. prapor ještě boje o osadu Němce, Domániky a Sebechleby a všeobecný útok Maďarů na Štávnici, ve kterých měl celkem 3 mrtvé a 10 raněných. V těchto bojích zajato asi 60 Maďarů a vzaty 3 kulometry. Nato převzal velení praporu kpt. Jelínek.

Dne 1. června útočí maď. pancéřový vlak na Parkány-Nána a v boji s ním ztraceny dva kulometry, jež před tím učiněny nepotřebnými. Nutné posily nedocházejí. Maďaři obsadili nádraží v Parkáni pancéřovým vlakem a posádka naše ustupuje za prudké palby dělostřelecké a kulometné. V nastalém zmatku přejímá v noci velení pluku major Alois Hampl od

plukovníka Mantellini. Morální stav mužstva byl špatný následkem ustavičných bojů s přesilou bez jakékoliv posily. Neblaze působily na mužstvo též zprávy našich novin, které hlásaly, že Maďaři zajatce popravují. Stav tento jest ještě zhoršován poplašnými zprávami, hodně přehnanými o síle Maďarů.

Nový noční útok maď. pancéřového vlaku vynutí ústup naší posádky, která zaujala obranné postavení až u Nových Zámek. Druhého dne, po marné snaze navázání spojení se zbytkem posádky u Nových Zámek, nastoupen již spořádaný ústup k Nitrě. Mezitím však navázal výzvědný oddíl přec spojení se zbylými oddíly v N. Zámčích a město dne 2. června obsazeno.

Dne 3./VI. koncentruje se však pluk z rozkazu velitele divise v Hlohovci a zbylé části III. a I. praporu drží dosud Nové Zámky pod velením majora Jiřího Jelínka, 39. pluku, velitele této skupiny. Z rána téhož dne podnikají Maďaři nový útok pancéřovým vlakem za pomoci maď. ozbrojeného obyvatelstva, které působí v týlu, a tak donucena naše posádka k ústupu do Nitry, odkud po dvou dnech připojuje se k pluku v Hlohovci.

Zatím II. prapor, jenž rozdělen byl bojem a ústupem od Ypoly na dva samostatně operující oddíly, dostal se postupem k osadě Němce, kdež prodělavá již zmíněné boje. Zároveň nastupuje pluk z Hlohovce nový postup na Nové Zámky, aby vystřídal části skupiny majora Jelínka, jehož oddíly byly mezi tím rozptýleny bojem, a který sám hlásí tuto situaci ze Šály nad Váhem. Postup pluku změněn 7. června v boje o Tardošked, jež zkončily pro nás vítězně a zaujata linie mezi V. Šurány a Tardošked. Následujícího dne obsazují části I. II. a III. praporu rychlým postupem Nové Zámky a odpoledne sveden nový boj a Nové Zámky a Šurány s nepřátelským pancéřovým vlakem. Výsledek 12 zajatých, většinou Poláků a ukořistěny 2 kulometry. Nové Zámky, Šurány jsou

v našich rukách, máme však 2 mrtvé a 4 raněné. Pluk dostal pochvalu velitele divise.

Části pluku obsazují Nové Zámky a Šurány, ale většina pluku obsazuje ve třech proudech známé bolševické hnízdo Dvory (Udvard). Dne 9./VI. staženy roty zpět do Nových Zámek a provádí se vyšetřování obyvatelstva. Početný stav pluku jest 59 důstojníků, 1446 mužů a 163 koní. Část II. praporu, bojující ve svazku skupiny gen. Šnejdárka stažena byla do Kremnice. Pluk doplňuje výzbroj a mění své rozmístění takto: velitelství pluku a III. prapor a 2. rota Loki-Pusztá, I. prapor posunut proti chystanému útoku nepřítele k Levici.

Dne 15./VI. úspěšné boje u Kálnice, Beše a H. Pál, (F. Pél), jichž se zúčastnil I. a III. prapor. Z rozkazu velitele skupiny odchází útočný oddíl pluku k této skupině a velitelství pluku zůstává bez jakékoliv zálohy.

Dne 16./VI. všeobecný útok náš na Levici. S počátku máme i zde úspěch, ale pak převahou nepřátelského dělostřelectva vzdáří se nepříteli dovésti vlaky z novým dělostřelectvem a pěchofou, naše posice proražena a proveden ústup s třemi postupnými zastávkami. Tímto organisovaným ústupem umožněn odsun a zachráněno celé brigádní dělostřelectvo a trén. Ústup prováděn až v noci k Čifáram. (Csiffár). Pluk obdržel pochvalu velitele skupiny. Velení pluku přejímá major Jelínek Jiří, který padl pak hrdinnou smrtí u Nových Zámek, a major Hampl přejímá velení sousedního úseku ve Vraběle.

Ráno dne 17. června odražen útok na Čifáry (Csiffár) a útoky se opakují téměř po každé hodině s větší silou, jsouce podporovány silným a přesným dělostřelectvem, jimž byla vesnice Čifáry zapálena. Téhož dne podnikli Maďaři útok na Dvory (Udvard) a část druhého praporu po houževnatém odporu ustupují k Novým Zámkům, odkud podnikají dva nezdařené protiútoky proti Banov Kése (Ban-Kezsi).

Útok vedený nepřítelem dne 19. června hlavně proti pravému křídlu pluku u Čifáru (Csiffár) ztroskotál v naší dělostřelecké a kulometné palbě.

Dne 20./VI. vyměňuje ženijní rota naši 11. rotu a roty III. praporu ztaženy do zálohy. Část II. praporu od V. Šurány obsazuje Ban-Kezsi a hájí železniční trať odtud až po V. Šurány. Skupina majora Hampla v Melek obsadila úsek oddíly 8. pražského pluku a major Hampl sám se zbývajících oddílů odebral se do Nitry a dne 21. června přejímá velení úseku Čifáry (Csiffár). Večerní útok Maďarů u čifárského lesa ztroskotál, při čemž bylo zjištěno, že maď. útočící hlídky jsou hnány v před kulomety, neboť nechtěly jíti ku předu přes množství mrtvol bolševiků. V panujícím vedru trpěla naše posádka zápachem rozkládajících se těchto mrtvol. Vyslané výzvědné oddíly shledaly úsek před námi opuštěný, pouze před 33. sousedním plukem byly maďarské trupy.

Dne 23./VI. provedena útočná akce skupiny plukovníka Castella, skládající se z praporu italských domobranců, jedné baterie a jedné eskadrony jízdy na levém křídle úseku. Útok pronikl velmi daleko, ale byl zastaven silným kartáčovým ohněm dělostřelectva. Prapor ustoupil se ztrátami a pronásledován jest několika maď. hustými rojnicemi, kteří se seskupili hlavně proti levému křídlu a odtud znepokojují posádku našeho pluku stálou střelbou kulometů.

Dne 24./VI. od 5. hod. ranní vyhlášeno příměří, jehož využito ku pohřbení mrtvol nepřítele hlavně v okolí Čifár (Csiffár). Odpoledne přejíždí naši frontu u Tildince auto s anglickými důstojníky-parlamentáři. Část II. praporu ze skupiny generála Šnejdárka přichodovala do Oha, a druhá část téhož praporu od Šurány do Velké Manu a pak do Vraběle a tak navrácen opět celý druhý prapor pluku a velení II./34. praporu přejímá Jan Martínek, kpt. Klid zachován byl až do konce června, jen jednou porušen palbou nepřátelských kulometů z Čifárského lesa.

Dne 3. července pochoduje pluk v čele brigády Castella do Levice. Zde se ubytují prapory kromě II., který za tím účelem pochoduje do Varšan. Ženíjní rota, jež bojovala s plukem u Čifáru (Csiffár), rozdělena jest II. a III. praporu, 50 mužů vybráno pro policejní službu městské gardy v Levici. Pluk dostává 10 jezdců pro spojovací službu.

Dne 4. července pochoduje pluk dále jihovýchodním směrem a umísťuje se takto: velitelství a I. prapor v Žemberovcích, II. prapor v Maďarovcích a III. prapor v Merovcích (Mere). K prvému praporu vrátila se jedna četa z bojů od Komárna. Pluk zajišťuje (pluk) strážní linii Maďarovce-Merovce, a když byla vytyčena vlastní obranná linie, konají se opevňovací práce ve dvou liniích, probíhající všeobecně od Ujfalvu-D. Turovce-Semerovce-Sazdice-Šalov (Kis Sallo)-Zalaba-Darmoty (Kis gyarmat a železniční most u Parkán. Hranice pluk. úseku jsou na jihu (v pravo) F. Darmoty, na severu (v levo) Kleňany-Ledýmeš. V úseku, rozděleném všeobecně silnicí z Ypolských Šahů do Krupiny na dva podúseky, obsazuje jižní podúsek II. prapor, severní III. prapor.

Obsazení z částí doplňují sokolské hlídky. Jižně od linie úseku jest neutrální pásmo. Pracuje se na obranných plánech a v opevňovacích pracích se pokračuje až do 26. července. Velitelství pluku přesídlilo do Varšan a I. prapor do Čankova. Na frontě i v neutrálním pásmu jest klid, ač dle zpráv civilistů připravují bílé maďarské gardy útok. Slyšeti občas vzdálenou střelbu z bojů bílé gardy proti rudé. Maďarští bolševici často přerušují naše telefonní linky, načež jsou diktovány příslušným obcím pokuty.

Dne 26./VII. přijel ministr Šrobár do Hlohovců. Po přehlídce čestné setniny podaroval prapor 10ti tisíci kusy cigareť, které přišly mužstvu velmi vhod, neboť již dlouho nebylo žádného tabákového přídělu. Koncem července prováděna demobilisace několika ročníků najednou a od pluku odchází 380 mužů. Nařizeno

přestěhování pluku a provedeno ve dnech 30./VII. až 4./VIII. takto: velitelství pluku a I. prapor do Čebovců (Czapp), II. prapor do Fenerkutu, III. prapor do Kosihovců (Kezihoc). Zde pracují některé oddíly pluku na úpravě silnic, avšak již 11. srpna nařizen další přesun pluku a proveden po dvoudenním pochodu. I. prapor ubytoval se ve Sv. Antolu, II. prapor v Piarg, III. prapor a velitelství pluku v Baňské Štavnici. Ubytování zde jest celkem dobré vzhledem k dřívějším posádkám, kdy roty bydlely roztroušeně po stodolách.

Oddíly přejímají službu strážní a bezpečnostní v městě a okolí, kromě toho provádějí se taktická cvičení v okolí posádek. Dne 19./VIII. byl doplněn pluk praporem italských domobranců čís. 45. Vlastní prapor I. rozdělen na II. a III., kulometná rota přidělena domobraneckému praporu, který vytvořil tak pod velením kapitána Jelínka Frant. I. prapor pluku.

Velitelství 7. čs. divise nařizuje zpestřiti zaměstnání ušlechtilými hrami a zábavami a poskytnouti pomoci civil. obyvatelstvu při polních pracích. Dne 22./VIII. přišlo 62 mužů z maďarského zajetí a byli hned demobilisováni, jsouce příslušníky starších ročníků.

Dne 25./VIII. opět dvoudenním pochodem přesídlilo velitelství pluku se štábem do Piarg, I. prapor do Kőköle (Baufusu), II. prapor do Konusové (Konezház), III. prapor do Dol. a Hor. Turčku. Oddíly konají zde menší pochodová a taktická cvičení. 29. srpna nastává změna v očíslování praporů: bývalý III. prapor pod velením kapitána Drápaly jest I. praporem, II. zůstává pod velením kpt. Martínka, II. a býv. I. prapor pod velením kpt. Jelínka jest III. praporem.

Konečně vrací se v polovici září 1919 pluk do Čech, ale ne ještě do své mírové posádky, nýbrž do obsazeného území na severu Čech. Přemístění pluku uskutečněno ve dnech 10. až 15. září ve třech postupných transportech, různými směry a provedeno bylo celkem hladce, bez příhod.

I. prapor končí svou pouť v Liberci, II. a velitelství pluku v Rumburku, III. prapor jest umístěn v Šluknově a okolí takto: 9. rota-Rosenheim-Neugrafenswald-Fugava, 10. rota Königswald, 11. rota Georgswalde a 12. rota ve Šluknově. Tento prapor přejímá zároveň službu pohraničních stráží, zbylé jeho části jsou zálohou stráží a střídají občas přední oddíly ve strážní službě. I. a II. prapor koná ve svých posádkách normální výcvik. Početný stav pluku v této době jest: 59 důstojníků, 1057 mužů, 221 čtyřnožců, 64 vozy a 21 kulomet. Ve strážní službě III. praporu není kromě občasných episod s podloudníky, žádných zvláštních událostí.

U příležitosti prvního výročí založení republiky provedeno ve dnech 27. a 28. října dekorování mužstva čs. válečným křížem. Život v posádkách probíhá normálně, styk z občanstvem není valný, pouze z českou menšinou posádek udržuje se spojení a posádky v Rumburku a Liberci podporují práci menšiny. Pořádají s ochotníky-herci menšin divadelní představení a vybírají peněžité příspěvky na vánoční dary českým dětem. Prapory jsou často v pohotovosti pro očekávané demonstrace civilního německého obyvatelstva. Po novém roce očekává se transport do konečné mírové posádky v Opavě ve Slezsku, ale místo toho jest pluk přemístěn ve dnech 26.-27. ledna 1920 do Turnova. Strážní službu v pohraničí přejímá 39. pluk.

V Turnově soustředěn jest opět celý pluk a pokračuje ve výcviku, zvláště koná horlivě pochodová cvičení v krásném zdejší okolí. Avšak ani zde netrvá pobyt pluku dlouho a ubytovatelé jsou již vysláni do Opavy, aby připravili ubytování, když tu pluk nečekaně a přímo z ministerstva jest dirigován znovu na Slovensko. V polovici února zaujímá pluk tyto posádky: I. prapor v okolí Šály nad Váhem, II. prapor v okolí Galanty a III. prapor v okolí Diosegu. Když si byly oddíly upravily svá ubytování, věnují se opět

výcviku. Pluk vysílá zde rekvisiční oddíly k Nitře a k Bratislavě.

Dne 28./2. došel k pluku kombinovaný prapor pěšího pluku číslo 1., se kterýmžto plukem má náš pluk splynouti. Zde nutno se též zmíniti o historii bývalého p. pluku čís. 1.

Pěší pluk číslo 1. „císařský“ vznikl v roce 1715, v době panování císaře Karla VI., který byl vypovězením války Turky nucen verbováním získati nová vojska. Proto přijal rád nabídku vévody Karla Ignace Lotrinského postavití pro císaře jeden pěší pluk. Verbovacím patentem ze dne 15. srpna 1715 dostává vévoda oprávnění k verbování a zavazuje se jako majitel a plukovník nového pluku sloužiti po dobu 10 ti let věrně svému císaři. Po uplynutí této doby zůstává pak císaři přenecháno rozhodnutí o dalším bytí tohoto pluku. Pluk formuje se v Koblenzu na Rýně a již za deset týdnů dosahuje pohotovosti, což na tehdejší poměry bylo velmi brzo. Důstojnický sbor byl velmi pestrý. Jsou to větším dílem šlechtici různých národností a ze všech států evropských. Mužstvo skládá se z Němců avšak již první doplněk na válečný stav pluku přichází z Prahy v počtu 723 mužů. Velitelem a majitelem pluku jest vévoda Lotrinský, podplukovníkem, zástupcem velitele pluku baron Moltke. Stav pluku jest 60 důstojníků a 2300 mužů. Pluk člení se na tři prapory a 2 roty granátníků. Prapory byly o 5 rotách po 140 mužích a roty granátnické po 100 mužích. První prapor byl „tělesný“, druhý „podplukovnícký“ a třetí „plukovnícký“. V pozdějších letech byl titul majitele pluku pouhým čestným vyznamenáním. Roty nesly jména svých velitelů. Stejnokroj nebyl v tehdejší době pro všechny pluky stejný. Jeho střih a barva určována byla vždy majitelem pluku, který na vlastní náklad pluk vyzbrojoval a vystrojoval. Obzvláště u důstojníků byl stejnokroj často hodně rozličný. Mužstvo oproti tomu bylo již stejnoměrněji oděno, jelikož první stejnokroj dostalo

od majitele pluku, avšak udržovati a doplňovati tento stejnokrój muselo samo. Od ostatních pluků lišil se tento pluk „Lotrinský“ tmavočernými výložky na na bílém kabátě. Měsíční žold, aneb měsíční gáže jednotlivců, při utvoření pluku byla tato: plukovník 291 zlatých, kapitán 71 zlatých, poručík 28 zlatých, rotmistr 12 zlatých, desátník 8 zlatých, granátník nebo střelec 5 zlatých. Uvážíme-li, že z tohoto žoldu musel voják sebe a někdy i vícečlenou rodinu vydržovati, veškeré oděvní součástky doplňovati, stravu platiti a někdy po dlouhou dobu žoldu vůbec nedostal, nejeví se nám stav tehdejšího mušketýra nikterak záviděníhodným.

Pěchoť vyzbrojena byla ručnicí, k jejímuž použití bylo zapotřebí povelu dlouhého přes 50 slov. Ke každé ručnici byl výměr 74 nábojů. Granátníci měli každý po třech ručních granátech. Služebních řádů tehdy ještě nebylo. Plukovník řídil výcvik podle vlastního uznání a zkušenosti. Nutno podotknouti, že důstojníci zpravidla sloužili již před tím v různých armádách, takže nabyli značných vojenských zkušeností. První služební řád vyšel roku 1725 a upravoval veškerou vnitřní a polní službu. Zajímavý byl v tomto služebním řádu článek o povinnosti generálů v poli. Generálové neměli přesně totiž ohraničené pole působnosti a nebylo stanoveny, jak velké části vojsk generál velí. V boji jezdil generál koňmo od jednoho bojujícího křídla pluku ke druhému a vybízel bojující k vytrvalosti. Bojovalo se tehdy v šiku na vzdálenost dohodu granátem. Pochody byly velmi obtížné, silnic takřka nebylo a nebo jen velmi málo a pluk neměl žádného pravidelného obozu. Můžeme si tedy představit, jakým útrapám byli tehdejší vojáci vystaveni, když čteme o dlouhých pochodech, které vojska vykonala. Vojenských nemocnic nebylo. Nemocní a ranění se ponechávali v městech a osadách k dalšímu léčení. Kasárny stavěny byly teprve roku 1749. Posádky pluku se stále měnily. Tak byl

pluk dislokován vždy podle bojové situace. Posádkové stanice byly střídavě v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, na Slovensku, v Rakousku, v Uhrách a v Benátsku. V létě a za příznivého počasí se bojovalo a pochodovalo, v zimě přezimoval pluk v osadách.

Takto vyzbrojený pluk byl v dubnu 1716 generálem hrabětem Mercym podroben důkladné prohlídce a převzal do císařských služeb. Byl dirigován do Pešti a odtud odeslán pochodem do určených stanic. Byly to Arad, Velký Varadín, a Huszt na Podkarpatské Rusi. Za pochodu konala se stále cvičení a obzvláště v posádkách bylo vše vynaloženo, aby pluk byl co nejlépe vycvičen, neboť ještě téhož roku v srpnu měl pluk přestáti svůj první křest ohněm pod velením svého velitele podpluk. barona Moltke. Pluk bojoval velmi udatně proti Turkům u Petrovaradína a Temesváru, o čemž Eugen Savojský ve zprávě podané císaři, se velmi pochvalně zmínil. Označiti veškeré boje kterých se pluk až do roku 1914 účastnil, bylo by příliš rozsáhlé. Jsou to :

1. Turecká válka 1716 až 1717,
2. Turecká válka 1738 až 1739,
3. Válka o rakouské dědictví 1740—1748,
4. Válka sedmiletá 1756—1763,
5. Turecká válka 1788—1789,
6. První koaliční válka 1792—1797,
7. Druhá koaliční válka 1799—1802,
8. Třetí koaliční válka 1805,
9. Napoleon. válka 1809,
10. Tažení proti Rusku 1812,
11. Boje o osvobození 1813—4,
12. Tažení proti Francii 1815,
13. Tažení v Itálii 1820,
14. Revoluce 1848,
15. Tažení v Ital. 1848—9—50,

16. Válka s Pruskem 1866,

17. Povstání v Bosně a Hercegovině 1881-1882.

Celkem z účastnil se býv. pluk číslo 1. 148 bitev neb tažení na všech evropských bojištích a i když bylo s počátku mužstvo tohoto pluku skoupeno se všech končin říše, svědčí to o výborném duchu pluku, čteme-li, že bylo za chrabré chování uděleno příslušníkům pluku na 30 zlatých, 250 stříbrných medailí, mnoho dukatů a pochvalných uznání. Vyjmenováním hrdinných činnů jednotlivců mohla by býti popsána zvláštní kniha a našli bychom mezi nimi mnoho Čechů a Slováků a to jak v důstojnickém sboru tak i mezi mužstvem.

Až do roku 1768 bylo vojsko najímáno do služeb císařských verbováním. Skupovali se tedy vojáci tam, kde právě pluk bojoval nebo tábořil. Není divu se tedy proto, když doplňky pluku na válečný stav porcházejí z Čech, Polska, Bavor atd.

Teprve když císař Josef II. zavedl tak zvaný konskripční duší, rozdělení doplňování vojska na okresy, byl tomuto pluku, který již od nastolení Frant. Lotrinského na císařský trůn, t. j. r. 1745 nesl název „císařský pluk číslo 1.“, přidělen doplňovací okres Prostějov na Moravě. Od této doby se však posádka a doplňovací okres pluku mnohokrát ještě změnily. Setkáváme se s plukem v Praze, Kroměříži, Hranicích, Přerově, Hulíně a též ve Vídni. Teprve r. 1853 byla pluku jako stálá posádka přidělena Opava, ve kterémžto městě až do převratu zůstal. Psátí o historickém vývinu válečnictví v pluku bylo by zbytečné, jelikož se toho dočteme v každých vojenských dějinách. Pluk požíval jakési vážnosti panujícího rodu habsburského, byl velmi dobře vycvičen a veden. Z jeho řad vyšlo mnoho generálů jako Hornecký, Konrad Hotzendorf a jiní. Posledním mírovým velitelem pluku byl nynější generál v. v. Adalbert Kaltenborn.

Po převratu změnil se tento bývalý p. pluk číslo 1. „císařský“ v čs. pěší pluk čís. 1. Počal býti zakládán až po obsazení Opavy čs. vojskem, což bylo provedeno 18. prosince 1918. Dopoledne téhož dne byla Opava v moci tak zvaného „Volkswehru“. Čs. vojsko postupovalo na Opavu z Mor. Ostravy a vyzvalo z Komárova, poslední to stanice před Opavou „Volkswehr“, aby Opavu opustil. Vojáci Volkswehru se ještě během dopoledne rozběhli, a nebo přešli přes blízké německé hranice. Než však opustili Opavu, otevřeli všechna vojenská skladiště, sami v nich rabovali a nechali je pak na pospas lidu. Též všechny ubikace, kanceláře, zásoby, nemocnice atd. byly ponechány téměř osudu. Na příklad evidenční kancelář, doplňovací vel. a jiné velitelství, kdež byly důležité evidenční dokumenty pro uspořádání pluku, byly po celých kasárnách, na vorech, ba i na ulici. V podobném stavu byly i účetní a intendační kanceláře. Trvalo dlouho, nežli z chaosu vznikl pořádek. Skladiště byla rovněž prázdná a v tomto naprostém nepořádku počal se budovati nový čs. 1. pluk.

Když čs. vojska z Moravské Ostravy obsadila Opavu, vztýčila na městské věži čs. vlajku za zvuků státní hymny. První starostí čs. vojska bylo zajistiti státní majetek. Byly obsazeny státní úřady a vojenské budovy a zachraňovalo se, co se zachránilo ještě dalo. Bylo pochyťáno mnoho lidí, kteří se snažili odnésti odcizený erární majetek. Po obsazení Opavy bylo pokračováno v obsazování dalších českých měst, počínajíc Krnovem. Velitelem vojska, jež provádělo tyto akce byl kpt. Pešek. Když uvedeno bylo vše zhruba do pořádku, počalo se s vlastním zřizováním 1. pluku. Mužstvo se z části přihlašovalo samo, nebo přicházelo od tak zv. bezpečnostních setnin, které byly zřízeny ihned po převratu. Práce spojené se sestavením pluku z trosek býv. rakousko-uherské armády, ku konci války demoralisované, byly velmi obtížné, neboť scházela výstroj a výzbroj a poválečná kázeň

byla velmi uvolněná. Než přec po krátkém čase se-
staveny dva oddíly vojska v síle praporu a roty.

Důstojníků bylo velmi málo, takže poddůstojníci
veleli četám. Nejprve byla postavena jedna rota, dne
18./IV. druhá rota a v Olomouci pak sestaven prapor,
jehož velitelem byl určen nadporučík Hugo Schmiedt.

Prapor koná nejdříve strážní a asistenční službu
v Olomouci od 11. května je přidělen plukovníkovi
Šnejdárkovi, veliteli operujících vojsk na Těšínsku
a umístěn ve Velkých Kunčicích.

Dne 25./V. 1919 odjíždí prapor na Slovensko a již
dne 27./V. v noci zasahuje u Edelény na trati severně
Mikšovce do boje. Od tohoto dne putuje pak celým
Slovenskem od Nových Zámků až po Užhorod, bo-
juje a koná pohraniční službu a všude získává vřelé
sympatie obyvatelstva, takže toto nerádo vidí prapor
odcházeti.

Dne 28./V. 1920 byl pak tento prapor sloučen v
Diosegu na Slovensku s nynějším naším plukem.

Zbývající oddíly v Opavě konaly pohraniční službu.
Československý pluk č. 1. musel ještě mnohokrát
zakročit v Opavě nebo v okolí, neboť Němci se ještě
dlouho nemohli smířiti s novými poměry. K 1. květnu
1919 byl připravován ozbrojený převrat, jak z vnitrozemí,
tak z Německa. Německé letadlo shazovalo
letáky, jimiž bylo čs. vojsko vyzýváno, aby opustilo
Opavu. Podle prozrazeného plánu mělo být vojsko
přepadeno jak z vnitrozemí, tak z Německa bý-
valými oddíly Volkswehr, k čemuž však nedo-
šlo, neboť vůdcové tohoto odboje byli pozatýkáni
a odvezeni k divišnímu soudu do Olomouce. Situ-
ace byla pro 1. pluk dosti těžká, neboť většina
vojska kryla hranice a Opava byla takřka bez posád-
ky. V nejkritičtějších okamžicích sesílena byla posádka
praporem domobranců z Itálie č. 11, který se do-
stavil dne 30. dubna a ihned obsadil všechna důležitá
místa. Když pak dostavil se druhého dne z rána ještě

i domobranecký prapor č. 13, zamezeny byly všechny
převratové choutky. Podobný pokus učinili Němci
ještě jedenkrát, ale opět byl zmařen rázným vystou-
pením vojska čs. p. pluku 1. a praporem francouz-
ských legií pěšího pluku č. 22. Toto bylo poslední
samostatné vystoupení p. pluku č. 1. a pak nastává
unifikace s naším plukem italských legií č. 34.

34. pěší pluk mění za svého druhého pobytu na
Slovensku velmi často své posádky. K oslavám na-
rozenin presidenta republiky dne 7. března 1919 kon-
centruje se pluk po několikadenním pochodu pra-
porů v Trnavě, sídlí to velitelství divise. Po návratu
oddílů do posádek odjíždí dne 10. března 7. rota jako
ozbrojená asistence do Leopoldova a vrací se po tý-
dnu. Ale již dne 22. března odjíždí za tím účelem 9.
polní rota s kulometnou rotou do Hlohovce. Styk
obyvatelstva s vojskem povětšinou maďarským nebyl
přátelský, čemuž přispívaly valnou většinou neblahé
vzpomínky na jednání Maďarů za okupace Slovenska.

V březnu obsazuje pluk svými částmi tok řeky
Dunaje severovýchodně od Komárna až skoro k Bra-
tislavě. Zde převzata byla opětně služba pohranič-
ních stráží, kromě obvyklého výcviku. Později po
provedených obranných plánech budují roty opěrná
stanoviště podél toku Dunaje a vytvářejí se tak
obránná linie. 9. dubna jsou skončeny práce a úsek
pluku přejímá opět 39. pluk. Náš pluk soustřeďuje
se v Dunajské Středě a odtud nastupuje I. prapor
pochod do Diosegu, II. prapor do okolí Keresturu
a III. prapor zůstává v Galantě. 23. IV. rozpouští se
pro malý stav mužstva III. prapor v Galantě a II. pra-
por, který sem za tím účelem připochoval, byl
doplněn částmi rozpuštěného praporu. Velitelství
pluku sídlí v Seredu. Výcvik oddílů doplňuje se
vhodně tělesnou a osvětovou výchovou a již dne 13.
června jako první výsledek této práce koná osvětový
odbor II. praporu v Galantě divadelní představení
v místním zámeckém parku za účasti I. praporu z

Diosegu. 4. července koná pluk veřejné tělocvičné vystoupení v Diosegu, jež bylo velmi zdařilé a těšilo se pozornosti i místního obyvatelstva maďarského. I osvětovým odborem velitelství pluku sehraáno divadlo, dne 10. července v Seredu. Kromě toho konány byly i meziposádkové zápasy v kopané a v lehké atletice. V druhé polovině července stěhuje se pluk na Sever Slovenska a umísťuje se I. prapor v Baťsovcích, velitelství pluku se štábem v Lučivně a II. prapor ve Štrbě. Prapory pracují zde na obranných zákopech v terénu. Styk s civilním obyvatelstvem, Slováci, jest velmi přátelský.

Konečně dne 19. srpna odjíždí velitelství pluku a I. prapor a dne 28. srpna i II. prapor do své definitivní posádky mírové v Opavě ve Slezsku. Na nádraží v Opavě byl první transport pluku uvítán (zástupcem) velitelem divise a posádky, zástupci města a důstojnickým sborem posádky. Pluk zatím byl nouzově umístěn v Masarykových kasárnách, jelikož zde bylo dosud velitelství 8. pluku.

34. p. pluk „*Střelce Jana Čapka*“ byl za válečného období celkem 15 měsíců na frontě nebo ve válečném území vůbec. Z toho za světové války 5 měsíců na bojištích čs. legie v Itálii až do příměří a zbytek ztrávil v bojích při okupaci Slovenska. Za tuto dobu má pluk celkem zjištěných 68 padlých a 146 raněných, kromě nezjištěných a zajatých v bojích o Slovensko. Většinu svých obětí položil pluk na oltář vlasti na Slovensku, kde prodělal množství větších bojů, nepočítaje spoustu menších šarvátek.

Statečnost 34. dokazuje to, že za krátkou dobu, kdy pluk zúčastnil se bojů v Itálii, tak na Slovensku, bylo vyznamenáno:

První čs. velitel pluku pluk. Alois Hampl řádem italské koruny.

25 důst. a 310 mužů ital. válečným křížem.

45 důst. a 850 mužů čs. válečným křížem.

Kromě toho všichni příslušníci pluku v počtu asi

2400 dostali čs. revoluční medaili, ital. medaili za válečné úkony a italskou pamětní medaili „Sjednocení Itálie“.

Mimo to ti, kteří byli vyznamenáni ital. vál. křížem dostali pamětní peníz z italsko-českoslov. Ligy.

* * *

Spal národ náš spánkem hlubokým.

Prýspánek hluboký bývá spánkem zdravým. Avšak spánek hluboký a dlouhý bývá též spánkem člověka nemocného, jímž zmítá horečka, provázená blouzněním.

Což nebyl spánek národa našeho spánkem člověka nemocného? Což jsme neblouznili, což jsme neviděli ve svém spánku různé příšery, jež vystoupily nejjasněji po Bílé Hoře, kdy spánek náš byl nejhlubším? Tehdy však také se zdálo, že zhyneme, neboť horečka dostoupila vrcholu.

Hle, boje husitské! Vedl je lid zdravý, jehož okolí bylo zachvácenó chorobou. Této chorobě lid husitský čelil, jak jen čeliti mohl člověk zdravý. Zvítězil, avšak boji se tak unavil, že nebylo lze již, aby sám neupadl do choroby, přivozené touto únavou.

Přišel husitský král . . .

Slovensko s Jiskrou . . .

„Bratrstvo“ se svými hejtmany . . . Bratrstvo silné dokud bylo svorné! Nejsilnější snad u Lučence. Nejslabší? Snad ani nebylo, neboť porážka jejich úplná u Šaryšského potoka nesvědčí o slabosti. Zhynulo „Bratrstvo“, zůstali „Žebráci“ . . .

Bílá Hora! Což bylo třeba, aby národ, zvítězivši pod Žiškou na Vítkově, byl poražen na Bílé Hoře? Ne, to nebyl již poražen národ zdravý. Byl to již národ chorý, zmítaný horečkou.

Bílá Hora, toť smrtelné lože našeho národa. Tam klesl národ hluboko, zemdlený. Ba, vykopán mu byl již hrob exekucí staroměstskou. Národ nedýchal a

zdálo se, že dýchaťi již nebude. Ve snách již ani příšer neviděl, jež ho vláčily a s ním zmítaly, před očima měl už jen temno.

V tomto temnu, kdy těžko bylo již dýchaťi, vyvstávala pojednou bouře na západě. Byla hrozivá a její blesky sahaly daleko široko, nesly se i přes zemi českou na východ. A z východu pak vracela se ozvěna . . . V temnu světlo našemu národu. Bouří dusno rozeznáno.

Krise minula, nastal spánek zdravý. Ve snách zjevovaly se již ne příšery, nýbrž světla jakási, povzbuzující, uzdravující. Národ počal dýchat. Oči otevřel, prsa dmul, zkoušel síly své. Cítil, že vstane, že roztrhá pouta, vízíci ho k smrtelnému loži. Však přijde doba uzdravení, přijde . . .

Zaburácel hrom. Otrásl se národ, strhal pouta, zmrskal jimi pány své . . .

Byl to těžký boj muže, přestálého chorobu. Nebýti těch, kteří mu pomáhali, nebýt synů vlastních v cizích službách, těžký boj by býval.

Synové národa v cizích službách!

Rada dlouhá, vyhnána z domova zlobou pánů cizích! Hynuli v cizím širém moři, doufajíce v lepší příští vlasti. Umírali v cizině i doma, zanechávajíce potomstvu světlou památku, zářící svým jasem, povzbuzující, vedoucí ve tmách.

Když pak přišla hodina nejtěžší a mělo býti rozhodnuto o vzkříšení národa, uchopily pochodeň tuť a zvedly jí vysoko — *legie!* Zvedly jí k nebesům, by zářila ve všem stejně. Zřely jí na bojištích v Rusku, Francii, Itálii, zřely jí doma. Zářivá Husem, Komenským, exulanty, celým národem. Byla znamením odvahy, boje na živoť a na smrt. Kdo ji viděl, spěchal pod prapory nového „Bratrstva“. Pod těmito prapory bojovali u Zborova, Teronu i Doss Alto. Tam ukázáno světu, národ náš že žije a bude žít. Tam ozval se zas po stoletích jásot plnou hrudí, tam umírali

„bratří“ s vědomím, že odčinili porážku na Bílé Hoře, že ulehčili v hrobě pánům popraveným, exulantům. . . Vráťvše se domů, zpěčetili znova vítězství své boji na Slovensku. Vracejíce se, třímali vysoko prapory, čisté, neposkvřené, ač boji rozervané. Písně jejich zněly od Šumavy k Tatrám, jak znívaly dříve, na památku mrtvým a potomstvu ke cti.

* * *

Příchodem do Opavy nastala pluku práce mírová. Kromě normálního výcviku, který zdokonaluje se stále vydávanými předpisy, klade se větší pozornost na činnost osvětovou, mravní a tělovýchovnou. Osvětová výchova vykazala nejvíce úspěchů v divadelních hrách. Činnost vojenského divadelního kroužku byla zařaděna do rámce osvětové výchovy pro vojsko, kterou po většině řídila po převratu v posádce opavské I. M. C. A. Vzhledem k mravní kvalitě mužstva bylo divadlo více nežli užitečné. Vojsko té doby neslo následky válečného období, které se projevovaly v jeho nazírání a chování a bylo nutno následky odstraniti nebo alespoň zmírniti. V kasárnách nebylo dílem ani tolik času a nebylo ani vhodných učitelů, kteří by se mohli věnovati mravní výchově mužstva s takovým úspěchem, jako divadlo.

A tak založen byl v r. 1920 „Dramatický kroužek YMCA poručíkem Mudr. Webrem, děl. pluk 108, rotmistrem Suchým, Bartoškem, Zouharem a jinými, vesměs příslušníky 34. pěšího pluku. Se značným úsilím získány byly pro hry i dámy místní české menšiny. Kroužek tento působil jak v posádce opavské, tak i mimo ní svými častými zájezdy do Mor. Ostravy. Při všech představeních byla YMCA téměř přeplněna, s takovým zájmem setkaly se hry u mužstva. Hrání bylo většinou pro vojsko a několik her bylo věnováno dobročinným účelům. Činnost kroužku, který zprvu dal si jméno „Pavouci“, později „Kroužek divadelních ochotníků Jirásek“ vyniká nejlépe zpočtu

pořádaných her, jichž bylo za 6 let jeho trvání celkem 137. Z toho vojenských představeních bylo 106. Činnost kroužku byla pochvalně uznávána vlivnými civilními úřady a vojenskými i civilními hodnostáři.

Činnost osvětová zrcadlí se výrazně v těchto několik číslech, jež značí vydání za knihovnu a čítárnu mužstva pluku v 5 letech.

V r. 1920 vydáno bylo na knihovnu 233·55 Kč, na čítárnu —— Kč.

V r. 1921 vydáno bylo na knihovnu 704·41 Kč, na čítárnu 554·30 Kč.

V r. 1922 vydáno bylo na knihovnu 1179·90 Kč, na čítárnu 1306·10 Kč.

V r. 1923 vydáno bylo na knihovnu 861·10 Kč, na čítárnu 1095·90 Kč.

V r. 1924 vydáno bylo na knihovnu 1195·40 Kč, na čítárnu 1237·74 Kč.

V r. 1925 vydáno bylo na knihovnu 5513·95 Kč, na čítárnu 1077·94 Kč.

V r. 1926 vydáno bylo na knihovnu 5543·79 Kč, na čítárnu 1241·30 Kč.

V r. 1927 vydáno bylo na knihovnu 2528·45 Kč, na čítárnu 2825·69 Kč.

Vydání tato jsou hrazena velkým dílem z příspěvků mužstva a důstojníků pluku. Knihovna obsahuje koncem roku 1927 knih: českých 2257, německých 506, maďarských 45, jinojazyčných 8, celkem 2837 svazků.

Čítárny odbírají asi 15-20 časopisů.

Každoroční školy negramotných vychovávají průměrně 30 vojáků, neznajících číst a psát, ti to již před skončením své vojenské služby stávají se horlivými čtenáři.

Od r. 1927, kdy přemístěn byl I. prapor s velitelstvím pluku a náhr. praporem do Hranic, jež osvět. činnost pluku rozdělena po všech třech praporech.

Každý z nich (2 v Opavě a jeden v Hranicích) mají svá vlastní zátiší, jež poskytují jim kromě duševní zábavy a poučení v čítárně a knihovně i možnost hrát v šachy, domino a různé jiné hry ve vlastních klubovnách, či pěstovati tamtéž hudbu nebo zpěv. Tato zátiší, jež jsou náhradou bývalých kantin, prodávají i různé potraviny a drobné denní potřeby a jsou četně vojiny navštěvována. Čistý jejich výnos věnován ješť opět k doplnění knihoven a čítáren jakož i k doplnění soupřav různých zábavných her a tělocvičných pomůcek.

Na krajinských výstavách v roce 1926 v Orlové, v r. 1927 v Opavě dokázal pluk svými zajímavými a vkusnými expozicemi v rámci expozic veliř. 8 pěší divise svou práci na kulturním poli. Rovněž knihovnickou výstavu v Praze obeslal pluk svými cennými příspěvky.

Dne 12. června 1926 zúčastnila se deputace pluku (mjr. Šoltys, kpt. Nevěřil s pluk. praporem slavnostního odhalení desky „Střelci Janu Čapkovi“ na jeho rodném domě v Michli u Prahy. Slavnosti zúčastnily se deputace armády čs. legionářů, z nich hlavně italských a zástupců italského vyslanectví v Praze za hojné účasti obecnstva.

Téhož roku usnáší se důstojnické shromáždění pluku podpořiti finančně pravidelnými měsíčními příspěvky práci komitétů „Pro postavení pomníku padlým na Těšínsku“ v Orlové, jelikož tam byl pochován po převezení z italského bojiště i Střelec Jan Čapek.

Rovněž i tělesné výchově pluk za svého pobytu v Opavě projevil velkou činnost. Byla pořádána častá veřejná tělocvičná vystoupení pluku, nebo posádky, jakožto ukázky výsledku celoroční práce v tělocvičných hodinách. Zvláště v prvních letech opakovala se tato vystoupení i třikrát do roka, a byla z části jen interní pro pluk nebo pro mužstvo posádky, jindy

veřejná pro civilní kruhy a byla vždy hojně navštěvována. Konala se zpravidla v den narozenin p. prezidenta republiky, v den 28. října, na oslavu 1. května, ve výročí bitvy u Zborova, nebo v jiné památné dny. I tato činnost byla uznávána a dobře oceňována odbornými civilními kruhy, místním Sokolem a podobně, a jest vlastně dědictvím pluku, jíž ze zahraničí, kdež měla zvláště významné úspěchy a byla vydatnou propagandou našeho zahraničního odboje. Divisní závody tělocvičné konané v rámci posledních armádních závodů v r. 1924 přinesly pluku mnoho krásných vítězství. Důstojnické družstvo pluku ve střelbě získalo po druhé putovní ceny velitelství 8. pěší divise, ve střelbě rotmistrů z pistole dobyl rtm. Volf František první ceny, ve střelbě z těžkých kulometů dobylo družstvo pluku putovní ceny velitelství 8. pěší divise, v šestiboji důstojníků obsadil pluk 1. a 3. místo, závod v chůzi na 30 km mužstva stal se celý kořistí mužstva pluku, všichni vojáci ostatních pluků se vzdali, závod hlídek na 10 km získává naše hlídka a všechny druhy plaveckých závodů získal rovněž pluk.

* * *

1920 byl III./34. prapor vyslán jako ozbrojená asistence do Vítkovic a II./34. prapor do Mor. Ostravy s úkolem zajistiti klid v pohnuté době komunistického puče. K zasáhnutí zbraněmi nedošlo.

Na podzim roku 1921 byl I./34. prapor dislokován z Opavy na Hlučínsko, aby zde byl v pohotovosti proti event. překročení státních hranic německými oddíly „Orgesch“.

Když v říjnu 1921 byla nařízena mobilisace, byla plukem Hladce provedena přes obtíže jež se vyskytly. Pluk podle mobilizačního plánu rozmístěn takto:

- Velitelství pluku a II. prapor v Opavě,
- III. prapor v Otčích u Opavy,
- I. zůstal na Hlučínsku.

Pro provedení demobilisace vrací se celý pluk do své mírové posádky.

K slavnostnímu pohřbu do vlasti převezených ital. v Rakousku popravených legionářů vyslal pluk deputaci čtyř důstojníků, čtyř rotmistrů a čtyř vojáků s plukovním praporem.

Rovněž v roce 1923 účastnil se pluk vyslání deputace slavnostního převozu a pohřbení „Střelce Jana Čapka v Orlové“.

V roce 1923 obsazoval zvláštní oddíl pluku čs. republiky přiřčené severní kraje Hlučínska a to Hat. Celá akce trvala dva dny a provedena byla bez jakékoliv srážky s civilním místním obyvatelstvem ve dnech 15. a 16. března 1923. Vyslanému oddílu, skládajícímu se z jedné pěší roty a čtyř těžkých kulometů, bylo přiděleno jedno pancéřové auto a obsazování účastnilo se též jedna/2 eskadron jezdeckého pluku čís. 2 a četnictvo.

Prvého dne nocoval tento smíšený oddíl v Malých Darkovicích a zajišťoval se přes noc strážemi. Civilní obyvatelstvo vykládalo sice celé historie o německém vojsku „Orgesch“, které se prý na náš oddíl připravuje s kulomety, ale noc proběhla klidně. Stejně i druhého dne, kdy jednotlivé čety zaujali postavení v okolí Hatě s úkolem zabrániti vstupu nepovolených do obce, při čemž nebylo žádné vážné příhody. Když vešla do města jízda, pěchota a četnictvo, provedeno odevzdání obce jejím zastupitelstvem plnomocníku zemské správy politické z Opavy zcela hladce. Druhého dne odpoledne vrátil se náš oddíl zpět do Opavy.

Ve dnech 23. a 24. června 1924 dlel v Opavě pan prezident republiky prof. Dr. T. G. Masaryk. Tak vyplnil se dávný sen nás vojáků, českých hraničářů a všeho slezského obyvatelstva místní české menšiny, aby se náš tatíček osvoboditel přijel podívat i sem na naše pomezí. Přípravy ku vítání hlavy státu, hor-

livě již dříve konané, byly dokonalé, hlavně u vojenské posádky. Vše bylo uvedeno v činnost, jenaby uvítání hlavy státu bylo co nejdůstojnější. A tak nic nezkazilo radost z pobytu p. presidenta mezi námi. P. president byl uvítán za vojsko čestnou rotou se všemi jejími představenými, v čele se zemským vojenským velitelem gen. Podhajským. Druhého dne prohlédl p. president koňmo celou posádku na velkém cvičišti u Slavkova, načež posádka před ním defilovala.

* * *

34. p. pluku „Střelce Jana Čapka“ velel od 6. května 1918 až do 28./III. 1919 plukovník Ital Gambi Enrico, načež krátkou dobu podplukovník Ital Squilloni a od 15. dubna 1919 plukovník Ital Mantellini, od kteréhož převzal velení pluku za bojů u Parkány-Nána dne 1. června major Alois Hampl, jakožto první český velitel pluku. Hampl (plukovník), vstoupil dobrovolně do dobrudžské divise v Srbsku, ku konci roku 1918, byl pak jako francouzský legionář přidělen v hodnosti kapitána k 34. pěšímu pluku legií již v Itálii a zůstal u tohoto pluku až do svého odchodu do výslužby pro nemoc. Po něm převzal velení pluku plk. Julius Áujeský dne 3. července 1924, který velí pluku do dnes. Pluk. Áujeský narozený v r. 1885, vstoupil dne 23./XI. 1916 do srbského vojska, byl pak I./V. 1918 zařaděn k francouzským legiím a 6./X. 1918 přidělen k 35. pluku ital. legií, s kterým v prosinci 1918 se navrátil do vlasti a s nímž zúčastnil se bojů na Těšínsku a Slovensku. Před příchodem k 34. pluku konal službu pak ještě u pěších pluků 38, 31, a 8.

Ještě jednou měl pluk příležitost prokázat službu Itálii, kdež se zrodil, a to při převozu čtyř vojáků Italů z Ruska přes naše území na podzim r. 1924. Italský vojenský atašé z Prahy plukovník Bertini cav. Francesco přijel za tím účelem do Bohumína na hranice republiky. Druhého dne přijel plukovník Bertini do

Opavy, aby zde slavnostně odevzdal plukovníkovi Hamplovi italský řád, Cavaliere dell'Ordine della Corona d'Italia (Kavalír řádu italské koruny). Slavnostní akt vykonán dne 9. listopadu ve velkém sále velitelství 8. pěší divise v přítomnosti celého důst. sboru.

JMÉNA PADLÝCH A ZEMŘELÝCH PŘÍSLUŠNÍKU 34. P. PLUKU „STŘELCE JANA ČAPKA“ V ITALII.

Majitel 34. p. pluku : střelec Jan Čapek (pro memoria podporučík) narozen 17. června 1876 v Michli u Prahy, † 17. června 1918 u Fossalty na Piavě v Itálii, pohřben v Orlové na Těšínsku.
 Střelec Adámek Čeněk, nar. 16./9. 1879, Kanto, † 13./11. 1918 v Castel Franko.
 Desátník Boháč Josef, nar. 24./12. 1891, Bezděčné, † 21./8. 1918 Verona.
 Desátník Čech Frant., nar. 25./11. 1888, Kounice, † 31./12. 1918 Verona.
 Střelec Čuda Václav, narozen 5./8. 1895, Dobruška, † 12./6. 1918 Foligno.
 Střelec Černý Josef, nar. 3./4. 1896, Sádek, † 16./12. 1918 Padova.
 Střelec Diašek Václav, narozen 5./5. 1898, Chvály, † 23./8. 1918 Verona.
 Střelec Hájek Arnošt, nar. 23./6. 1877, Modřice, † 4./6. 1918 Narni,
 Četař Havlásek Čeněk, nar. 25./12. 1886, Radvanice, † 20./8. 1918 Verona.
 Střelec Jirán Jan, nar. 9./7. 1889, Volšany, † 28./10. 1918 Castel-Franko.
 Podporučík Juřena Frant., nar. 13./7. 1896, Korytná, † 21./7. 1918 Spiazzi.
 Střelec Kaněk Martin, nar. 14./4. 1885, Morávka, † 10./7. 1918 Platano.
 Střelec Kolík Josef, nar. 6./3. 1897, Skalice, † 14./8. 1918 Caprino.
 Střelec Kolaja Jan, nar. 31./3. 1884, Skalka, † 27./10. 1918 Castel-franco.
 Střelec Krejza Prokop, nar. 1./2. 1891, Kolín, † 29./7. 1918 Ferrara di Monte Baldo.
 Střelec Lechr Josef, nar. 1889, Luby, † 24./2. 1918 Porto Legnago.
 Četař Marinský Josef, narozen 7./6. 1894, Vranovice, † 11./9. 1918 Lago di Lopio.
 Střelec Medek Karel, nar. 11./8. 1880, Jaborec, † 22./7. 1918 Platano.
 Střelec Mužík Jan, nar. 9./1. 1895, Korarchev, † 21./9. 1918 Doss' Alto.
 Střelec Novák Frant., nar. 17./8. 1896, Svatoňovice, † 11./5. 1918 Narni.
 Střelec Novotný Frant., nar. 1./4. 1884, Zvozná, † 12./11. 1918 ?.
 Střelec Otýpka Ant., nar. 25./2. 1889, Sylmia, † 8./8. 1918 Caprino.
 Střelec Plánička Alois, nar. 1./4. 1894, Plánice, † 29./8. 1918 Martello.
 Střelec Pokorný Jan, narozen 23./8. 1891, Juliánov, † 19./12. 1918 Padova.

Střelec Procházka Josef, narozen 2./1. 1892, Čenčice, † 29./8. 1918 Martello.
 Střelec Ptáček Ant., nar. 21./12. 1895, Dobročovice, † 13./8. 1918 Verona.
 Střelec Račka Karel, nar. 15./8. 1895, Nahodiv, † 11./8. 1918 Foligno.
 Četař Skořepa Josef, nar. 9./8. 1895, Malé Čejce, † 27./10. 1918 Sasnello.
 Střelec Šenig Frant., narozen 18./9. 1897, Řídělov, † 8./12. 1918 Padova.
 Střelec Šibral Jan, nar. 29./8. 1895, Bohutice, † 29./8. 1918 Martello.
 Střelec Šimůnek Ant., nar. 12./10. 1882, Jílové, † 3./9. 1918 Verona.
 Desátník Šístek Josef, nar. 24./1. 1892, Kopeč, † 7./9. 1918 Caprino.
 Střelec Šolta Josef, nar. 11./1. 1890, Přerov, † 7./12. 1918 Padova.
 Střelec Tonc Jan, nar. 3./7. 1891, Cečovice, † 3./8. 1918 Verona.
 Střelec Venác Josef, nar. 19./8. 1897, Praha, † 16./12. 1918 Foligno.
 Střelec Vokálý Frant., nar. . . . † 20./12. 1918 Matarello.

NA SLOVENSKU :

Podle zjištěných záznamů : bylo padlých 4 důst., 63 mužů. (Jména nemohla být přesně zjištěna).

SEZNAM PŘÍSLUŠNÍKŮ PLUKU Z ROKU 1918.

Velitelství pluku.

Velitel pluku : plukovník Gambi Enrico,
 I. pobočník : kpt. Tessieri Josef,
 II. pobočník : ndp. Háek Bohumil,
 plukovní lékař : kpt. MUDr. Vlk Bohumil,
 zásob. důst. : ndp. Kniha František,
 administrativní důst. : kpt. Cechini Giuseppe,
 přidělený důst. : ndp. Běle Josef,
 velitel údern. oddílu : ndp. Křepela Jan,

Hudba.

Kapelník ndp. Goldbach Stan.	desátník Hruška Josef
štáb. str. Černý Jan	střelec Chmelař Karel
střelec Benýšek Jan	střelec Jirsa Vincenc
desátník Čáp Vojtěch	střelec Jór Václav
četař Čapck Jan	desátník Káral František
stražm. Drota Emil	střelec Karkoš Vilém
střelec Frýda Václav	střelec Kohut Josef
desátník Gaš Josef	střelec Křivka Rudolf
střelec Havela Ladislav	střelec Kubáček František
desátník Hošťálek Josef	střelec Loskot Bedřich

strážm. Mastný Otto
četař Mašek Josef
střelec Mráz Karel
střelec Myler Josef
střelec Neuberg Rudolf
desátník Novotný Stanislav
střelec Panc František
strážm. Pytlík Josef
střelec Pízl František
střelec Podaný Ludvík
desátník Prunex Jan
střelec Práchlík Jan

četař Reitšmíd Antonín
střelec Sejkora Arnošt
střelec Světlík Josef
strážm. Světlík Josef
střelec Šlapák Rudolf
četař Štefan Gustav,
střelec Šobr Josef
četař Vodička Alois
četař Vosyka Josef
desátník Vršecký Jan
desátník Zajiček Václav

Plukovní oboz.

Důstojník obozu ndp. Poklop Ant.
desátník Bauer Vladimír
desátník Benák Josef
střelec Bosák Emanuel
střelec Budský Josef
střelec Cihelka Josef
střelec Drobný Václav
střelec Fišer Josef
střelec Gajdošík František
střelec Hájek Josef
střelec Houfek Josef
střelec Hrdina Josef
střelec Chaloupka Petr
střelec Chlad Vladimír
střelec Janota František
střelec Janků Alois
střelec Janský Jan
důst. zást. Kniha Karel
střelec Komrska Josef
střelec Kosprd Josef
střelec Koutný František
střelec Kvasnička Josef
střelec Marfák Jan
střelec Morávek Jan
střelec Motyčka Josef

střelec Musil Petr,
desátník Novák František
střelec Obrmann Vojtěch
střelec Orság František
desátník Peluněk Col.,
střelec Počzimek Jan
strážm. Popek Ondřej
střelec Rybecký Tomáš
střelec Slabák František
střelec Sotolář Vincenc
střelec Sotona František
střelec Sova Štěpán
střelec Šefl František
střelec Šimůnek Květoslav
střelec Šička Jaroslav
četař Šnedar Jan
střelec Terrich Stanislav
střelec Tůma Karel
střelec Vaníček František
střelec Vaverka František
střelec Vild Antonín
střelec Vítek Václav
střelec Vokoun Jaroslav
desátník Zahradnický Frant.
střelec Zeman Vojtěch

Velitelství I. praporu.

Velitel: major Rizzoglio Enrico
pobočník: ndp. Dušek Bohumil
lékař podp. MUDr. Albini J.
zásob. důst. ndp. Kožený Frant.
vel. odd. zákop. Laňka Josef

I. rota.

Velitel: kpt. Krecht Antonín
ndp. Neuhauser Jaroslav
por. Diviš Josef
por. Klíma Jan
por. Nevečeřal Václav
por. Jaroš Adolf

střelec Andryšek Josef
střelec Babka Alois
desátník Balou Josef
desátník Balšán Antonín
střelec Bambas Jiří
střelec Barta Jan
střelec Benda Jan
střelec Benada Václav
střelec Beran Václav
střelec Bělík Petr
střelec Bienenfeld Alfréd
střelec Brejcha Frant.
střelec Brejcha Karel
střelec Březina Antonín
střelec Bořánek Augustín
střelec Bouška Josef I.
střelec Bouška Josef II.
střelec Bureš Josef
střelec Čabala Václav
střelec Čelíkovský Josef
desátník Čechota Jan
střelec Černožský Alois
střelec Černožský Josef
střelec Černý Karel
střelec Červenka Václav
desátník Červinka Václav
střelec Čuřík Václav
střelec Dzvídék Václav
střelec Doležal Vladimír
střelec Duda Josef
desátník Dušek Josef
střelec Dvořák Frant.
střelec Dvořák Jan
střelec Eliášek Antonín
střelec Eret Josef
střelec Fajtl Václav
střelec Ficka Václav
střelec Fišer Jaroslav
střelec Fotr Frant.

střelec Forejt Bohuslav
střelec Franěk Josef
střelec Haar Josef
střelec Halama Tomáš
desátník Havlín Oldřich
střelec Hába Václav
střelec Hájek Jan
střelec Hejduk Josef
střelec Hermann Petr
střelec Hladík Josef
desátník Havín Oldřich
četař Huchý Frant.
střelec Hopp Josef
střelec Horáček Ferdinand
střelec Hradil Frant.
střelec Hrachový Karel
střelec Hron Cenek
střelec Hrudka Frant.
desátník Hruška Karel
střelec Hudeček Martin
střelec Humhal Cenek
střelec Chůra Ludvík
desátník Jansa Leopold
střelec Jirásek Josef
střelec Jordán Leopold
střelec Juroš Josef
desátník Kalousek Václav
střelec Kamaril Karel
střelec Kaplan Antonín
střelec Karel Josef
střelec Kaše Josef
četař Kaštanek Adolf
střelec Kára Emanuel
střelec Klička Antonín
střelec Klíma Ferdinand
četař Knížek Frant.
střelec Kodydek Antonín
střelec Kokta Josef
střelec Kolář Marcel
střelec Koliba Petr
střelec Kolman Jaroslav
střelec Komárek Jan
střelec Kopřiva Josef
střelec Koubek Bedřich
střelec Koucký Rudolf
střelec Kou a Emanuel

střelec Kouřil Josef
 střelec Kozel Jakub
 střelec Krabička Richard
 střelec Kratichvil Václav
 střelec Kraus František
 střelec Král Václav
 střelec Krejčí Frant.
 střelec Krejčík Frant.
 střelec Krpálek Frant.
 desátník Krsek Václav
 střelec Křemen Jan
 desátník Křtín Josef
 střelec Křivánek Frant.
 desátník Kříž Jan
 střelec Kudláček Josef
 střelec Kulhánek Josef
 střelec Koša Václav
 střelec Kuželka Josef
 střelec Květ Jaroslav
 desátník Lakomý Matěj
 střelec Laštovka Antonín
 střelec Lazar Richard
 střelec Lázníčka Frant.
 střelec Legerský Eduard
 střelec Legerský Jan
 střelec Lenhard Heřman
 střelec Macůrek Antonín
 střelec Machotka Frant.
 střelec Malina Frant.
 střelec Mašek Karel
 desátník Matějka Josef
 desátník Mazanec Alois
 střelec Mazanec Josef
 střelec Málek Jan
 střelec Mára Josef
 střelec Mlíka Josef
 desátník Moucha Josef
 střelec Mráček Frant.
 střelec Musil Josef
 střelec Mynařík Antonín
 střelec Neubauer Karel
 střelec Nešpar Jan
 desátník Němec Václav
 střelec Ondrušák Josef
 střelec Pacovský Josef
 střelec Pavlus Antonín
 střelec Pecháč Frant.
 střelec Peška Petr

střelec Prtl Petr
 střelec Peřina Josef
 střelec Picko Rudolf
 střelec Pilný Josef
 střelec Podářil Václav
 střelec Poslušný Josef
 střelec Pospišil Josef
 střelec Prachář Frant.
 střelec Profant Václav
 střelec Raim, Olakar
 střelec Rill Čeněk
 střelec Rozsypal Josef
 střelec Ryšavý Frant.
 střelec Ředina Frant.
 střelec Řehánek Frant.
 střelec Sarvaš Frant.
 desátník Secký Josef
 desátník Sedláček Václav
 střelec Severa Josef
 střelec Severa Václav
 střelec Slabák Frant.
 střelec Skála Jan
 desátník Slez Josef
 střelec Srnský Jan
 střelec Starý Josef
 střelec Straka Václav
 střelec Strbář P. vel
 střelec Strunc Matěj
 střelec Stupka Václav
 střelec Soukup Adolf
 střelec Soukup Frant.
 střelec Sušický Leopold
 střelec Sýkora Frant.
 střelec Synýček Frant.
 desátník Šlechta Ludvík
 střelec Šleis Frant.
 střelec Šilhavý Frant.
 střelec Šmíd Karel
 desátník Šolba Rudolf
 střelec Šolba Josef
 střelec Špaček Jindřich
 desátník Švanda Josef
 střelec Szenigel Frant.
 střelec Szranda Josef
 desátník Tábořský Antonín
 střelec Tichava Frant.
 střelec Trnka Čeněk

střelec Urban Frant.
 střelec Vacula Martin
 střelec Vacek Václav
 střelec Valeš Emanuel
 střelec Vančura Ladislav
 střelec Vaňous Josef
 střelec Vágner Frant.
 střelec Vávra Frant.
 střelec Verner Josef
 střelec Vocek Frant.
 střelec Vosátko Josef
 strážm. Vrba Josef
 střelec Vrba Emanuel

střelec Vrnáta Jan
 střelec Vrtal Jan
 střelec Vykydal Antonín
 střelec Vytlačil Václav
 střelec Wiesner Josef
 střelec Zavadil Metoděj
 desátník Záhn Vladislav
 desátník Zámečník Josef
 střelec Zelenka Frant.
 desátník Zhaněl Josef
 střelec Zival Václav
 střelec Žalka Alois

2. rota I. praporu.

Velitel: kpt. Dokoupil Antonín
 ndp. Dvořáček Bohumil
 ndp. Větrovský Josef
 ndp. Krejčí Josef
 por. Hospodský Václav
 střelec Arnold Frant.
 střelec Barcalík Josef
 střelec Bečvář Jan
 střelec Bízek Josef
 střelec Bouda Josef
 střelec Bouše Ferdinand
 střelec Bouška Frant.
 střelec Broulík Adolf
 střelec Bučil Jan
 střelec Budinský Frant.
 střelec Bureš Bohumil
 střelec Cahák Václav
 střelec Calta Antonín
 střelec Ciboch Josef
 střelec Cukr Frant.
 střelec Čaloun Frant.
 střelec Černý Josef
 střelec Červený Augustin
 střelec Čandl Václav
 střelec Čubán Ladislav
 střelec Dobeš Frant.
 střelec Dolák Leopold
 střelec Doležel Antonín
 střelec Draháňovský Bohumil
 desátník Dušek Emil
 střelec Ehl Josef

četař Falta Jaromír
 střelec Fiala Frant.
 střelec Fiala Václav
 střelec Filip Josef
 střelec Flíček Josef
 střelec Fojtík Václav
 střelec Franěk Josef
 četař Fuchs Václav
 střelec Hajný Vincenc
 střelec Hlamažna Jan
 střelec Haněl Antonín
 střelec Hanuš Josef
 střelec Hanzlák Václav
 střelec Hašler Václav
 střelec Havel Jan
 střelec Havlík Antonín
 střelec Hejl Josef
 střelec Hlobil Josef
 střelec Holakovský Josef
 střelec Holoubek Josef
 střelec Horák Bedřich
 desátník Horejš Jan
 střelec Houf Frant.
 střelec Hron Antonín
 střelec Hronek Václav
 střelec Hruška Josef
 střelec Chad Ignác
 střelec Chotěbar Frant.
 střelec Cnoleva Albín
 střelec Chvátal Jakub
 střelec Jakš Josef
 střelec Jandík Josef

střelec Janečka Václav
 střelec Jedlička Antonín
 střelec Jelínek Frant.
 střelec Jiránek Josef
 střelec Jiroušek Josef
 střelec Jiříček Frant.
 střelec Jizba Josef
 střelec Jonáš Karel
 střelec Junek František
 desátník Kadlec Josef
 střelec Kachyňa Tomáš
 střelec Kapitán Antonín
 střelec Kaplan Josef
 střelec Kašparovský Vilém
 střelec Kebrle Václav
 střelec Klouček Václav
 střelec Kocián Josef
 střelec Koch Rudolf
 desátník Kolář Václav
 střelec Koloděja Jan
 střelec Koníček Matouš
 četař Konrád Antonín
 střelec Kopeňa Antonín
 střelec Korous Frant.
 desátník Košata Karel
 střelec Kotapiš Tomáš
 střelec Kouba František
 střelec Krajča Jiří
 střelec Kraš Josef
 střelec Kratochvíl Václav
 střelec Kremsa Antonín
 střelec Kreš Václav
 střelec Křenek Michal
 střelec Kubát Josef
 střelec Kunc Karel I.
 střelec Kunc Karel II.
 střelec Kvasnička Rudolf
 střelec Kyselka Tomáš
 střelec Kynel Václav
 střelec Lazák Bohumil
 střelec Leksa Stanislav
 střelec Linhart Václav
 střelec Lokaj Jaroslav
 střelec Lukeš Jaroslav
 střelec Lunáček Jaroslav
 střelec Lutovský Antonín
 střelec Lysák Jan
 střelec Maksa František

střelec Malý Josef
 desátník Martan Josef
 střelec Mašíček Ladislav
 střelec Matějka Jan
 střelec Matras Ludvík
 četař Melena Josef
 střelec Melounek Ferd.
 střelec Mezírka Inocenc
 střelec Mráček Rudolf
 četař Mundl Ludvík
 střelec Mundl Emanuel
 střelec Müller František
 střelec Neubert František
 střelec Nošál Jan
 střelec Novák Čeněk
 střelec Novák Josef
 střelec Novotný František
 střelec Ondráček Jindřich
 střelec Orsák Jan
 desátník Ostružka Ludvík
 střelec Ouředníček Frant.
 střelec Pelikán Karel
 střelec Pečánka Karel
 střelec Pechánek Antonín
 střelec Pechlák Václav
 střelec Piňous František
 střelec Plášek Josef
 četař Plšek Emanuel
 desátník Podlena Jan
 desátník Pohajda Eduard
 střelec Polák Cyril
 střelec Polák Martin
 střelec Pospíšil Karel
 střelec Potužák František
 střelec Poustka Tomáš
 střelec Procházka Frant.
 desátník Pukas Jiří
 střelec Radocha Tomáš
 střelec Rejent Josef
 střelec Rieger Josef
 střelec Růžička Antonín
 střelec Ručka Antonín
 střelec Ryšan Karel
 střelec Ryšavý František
 střelec Řehák Jan
 střelec Sivek Jaromír
 střelec Sklenář František
 střelec Slavík Augustín

střelec Sloup Jan
 střelec Soukup Jan
 desátník Smitka Karel
 střelec Smolík Alois
 střelec Stolin Josef
 střelec Stella Rudolf
 střelec Sudolský Robert
 střelec Svěchota Tomáš
 střelec Šaffer Michal
 střelec Šedivý Václav
 desátník Šefl Jan
 střelec Ševčák František
 střelec Šída Jaroslav
 střelec Šimanovský Vladislav
 střelec Šimín František
 střelec Šimaník František
 střelec Šimůnek Antonín
 střelec Špaček Josef
 střelec Špringer Vilém
 desátník Štěpánek Vincenc
 střelec Štěpnička Bohumil
 střelec Štěr František
 četař Tengler Rudolf
 střelec Tikovský Václav
 střelec Tirpekl Václav
 střelec Trakal Josef
 střelec Třetina František

střelec Tuháček František
 střelec Turek Jan
 střelec Tuch Václav
 střelec Týma Jan
 střelec Uhlík František
 střelec Uhlíř Vilém
 střelec Vaculík Josef
 střelec Valášek Josef
 střelec Valenta Josef
 střelec Vávra Eduard
 střelec Vavřínek Josef
 střelec Vojmílek Jan
 střelec Velda Josef
 střelec Velinský Václav
 střelec Velkobáský Jan
 střelec Věříž Václav
 střelec Víšek František
 střelec Vlášek Jan
 střelec Vodička Josef
 střelec Vosala Jaroslav
 střelec Vrázel Petr
 desátník Vrabec Ondřej
 střelec Záhora Josef
 desátník Zámorský Oldřich
 desátník Zdražil Josef
 střelec Zítka Josef
 střelec Zouhar Josef
 střelec Žila Václav
 střelec Žurovič Bedřich

3. rota I. praporu.

Velitel: ndp. Martinek Jan
 ndp. Moravec Alois
 ndp. Bejr Bohumil
 ndp. Vokoun Bohumil
 por. Zábranský Frant.
 střelec Bártek Rudolf
 střelec Balatka Josef
 střelec Beneš František
 střelec Beneš Václav
 střelec Bena František
 střelec Bek Jan
 střelec Beran Antonín
 střelec Bezouška Jaroslav
 střelec Bredl Jaroslav
 četař Budín Jakub
 desátník Buzela Josef

střelec Buček Antonín
 střelec Bulant Václav
 střelec Blecha Josef
 střelec Bohuněk Josef
 střelec Čezemský Karel
 střelec Černík František
 desátník Doubrava Alois
 střelec Doležal Josef
 střelec Dostal Vincenc
 střelec Doubek Josef
 desátník Drozd Jan
 střelec Drábek Josef
 střelec Duda Ondřej
 střelec Dušek Josef
 střelec Důr Rudolf
 střelec Dvořák Josef

střelec Dvořáček Josef
 střelec Eret Josef
 střelec Faltýs Karel
 střelec Flasík Ladislav
 střelec Fořt Alois
 střelec Frýdl Václav
 střelec Frölich Josef
 střelec Fuciman Josef
 střelec Havlík Antonín
 střelec Hadač Josef
 střelec Hájek Josef I.
 střelec Hájek Josef II.
 střelec Hána Ondřej
 střelec Halm Martin
 střelec Hanuš Jan
 střelec Hartman Alois
 střelec Havlíček František
 střelec Heliman Josef
 střelec Hellex Josef
 střelec Herinek František
 střelec Heřman Václav
 desátník Hirsch František
 střelec Hladký Alois
 desátník Holce Josef
 střelec Holas Karel
 četař Horký Karel
 střelec Hodák Josef
 střelec Hoffman Karel
 střelec Holý Alois
 střelec Hrnčíř Josef
 střelec Hrubbant Jan
 střelec Hurský Stanislav
 střelec Hyl Inocenc
 střelec Chaloupka František
 střelec Chladek Václav
 střelec Chmela Josef
 střelec Chocholouš Josef
 střelec Chýlek Karel
 desátník Jankovec Václav
 střelec Jedlička Antonín
 střelec Jeníček Antonín
 střelec Jindra Josef
 střelec Jirán Rudolf
 střelec Jirchář Rudolf
 desátník Juříček Josef
 střelec Kabeš Jaroslav
 střelec Kahovec Josef
 střelec Kalenský Jaroslav

střelec Kalný Josef
 střelec Kalkout František
 střelec Kalužík Oto
 desátník Klouček Josef
 střelec Klosík Jan
 střelec Klovraza František
 střelec Knedlík Vojtěch
 střelec Knobloch Vincenc
 střelec Kočí Leopold
 střelec Kohout František
 střelec Kopřiva Josef
 střelec Košťál František
 střelec Koubek Bedřich
 střelec Kopecný Bohumil
 střelec Kovárník František
 četař Krátký František
 četař Krkoška Antonín
 desátník Krejčík Josef
 střelec Krůša Karel
 střelec Kropáč Josef
 střelec Kropja Josef
 střelec Krejčí František
 střelec Křištof Josef
 střelec Králíček Emil
 střelec Krátký Antonín
 střelec Krautman Karel
 střelec Krčál Alois
 střelec Kuthan Bohumil
 střelec Kutíš Karel
 střelec Kunfront Václav
 střelec Kumprecht Alois
 střelec Kufer Martin
 střelec Kubič David
 střelec Květ Josef
 střelec Laube Bořivoj
 střelec Lískovec František
 střelec Lukáš Josef
 střelec Madle Vincenc
 střelec Mahler Alfréd
 střelec Makalouš František
 střelec Malina Jan
 střelec Mališ Leopold
 střelec Marek František
 střelec Marel Jindřich
 střelec Martinec František
 střelec Mlsna Jan
 střelec Mocek Tomáš
 střelec Münster Karel

střelec Mrnušík Josef
 střelec Nechvátal Petr
 střelec Nesměrák Jan
 střelec Nedvěd Josef
 střelec Neuman Josef
 střelec Noha Josef
 střelec Novotný Bedřich
 střelec Novotný Josef
 střelec Novák Oldřich
 střelec Orlíček Karel
 střelec Osladil František
 střelec Otýpka Antonín
 střelec Páci Matěj
 střelec Pátek Ludvík
 desátník Pánský Jan
 střelec Pecina František
 střelec Pecka Otakar
 střelec Pečinka František
 střelec Pech Karel
 střelec Peroutka Josef
 střelec Pešta František
 desátník Petřík Josef
 střelec Pilát František
 střelec Polásek Jan
 střelec Prase Karel
 střelec Prosecký Josef
 střelec Prorok Jan
 střelec Rampáček Jan
 střelec Rejholec Jan
 střelec Reichfater František
 střelec Rybáček Karel
 střelec Reháček Josef
 střelec Sakař František
 střelec Schafferhanc Jaroslav
 desátník Sedláček Josef
 střelec Sedláček Bohumil
 střelec Severa Josef
 střelec Sezenský Augustin
 střelec Shejbal František
 střelec Silc Alois
 střelec Skácel Cyril
 střelec Smýtek Antonín
 střelec Sokolář František
 střelec Solanský Oldřich
 střelec Soukal Jan
 střelec Spisar Adolf
 střelec Strnad Albert
 střelec Stupka Václav

střelec Svoboda Jan
 střelec Ševčík Josef
 střelec Ševčík František
 střelec Šimák Josef
 střelec Šindlér Karel
 střelec Široký Julius
 střelec Škola František
 střelec Štěrbá Šimon
 střelec Štětka Karel
 střelec Štrambach Josef
 střelec Štych Jan
 četař Štěpán František
 střelec Šrajer František
 střelec Šrámek František
 střelec Tanz Jan
 střelec Tesař Jan
 střelec Tomášek Václav
 střelec Trnka Oldřich
 střelec Turek Vojtěch
 střelec Tyč František
 střelec Valenta Josef
 střelec Valíček Jan
 střelec Vaněčka Josef
 střelec Vašíček Adolf
 desátník Vachala Václav
 střelec Vašků Josef
 střelec Veselý Jan
 střelec Vlček František
 střelec Vlček Josef
 střelec Vondráček Frant.
 střelec Vodička Václav
 střelec Voldřich Josef
 střelec Vrátný Karel
 střelec Vyhnálek František
 střelec Zahradník Rudoř
 střelec Zach Josef
 střelec Zácha Ferdinand
 desátník Zapletal František
 střelec Zapletal Bedřich
 střelec Zavadilík Karel
 desátník Zicháček Jan
 střelec Žitník Josef

4. rofa I. praporu.

Velitel : Poklop	" Chroust Leopold
ndp. Truhlář Josef	střelec Chvátal Josef
por. Kašpařík Boh.	" Chvojka Josef
por. Sýkora Václav	desátník Jakeš Antonín
por. Vysloužil Vilém	střelec Jírovec Václav
střelec Bartek Michal	desátník Justic Oto
" Bezvoda Josef	" Junkwrt Hynek
" Bělohav František	střelec Josífek Tomáš
" Blaha Josef	" Kála František
" Boháček Stanislav	" Kalousek Bohumil
" Bouček Josef	desátník Kapr Jan
" Boutník Jan	střelec Kaufner Jiří
" Brett František	desátník Kejmar Václav
" Brett Josef	střelec Kerouš Antonín
" Brůha Václav	" Kindl Václav
" Bulín Jan	" Klečka Jan
" Bureš Karel	" Klička Václav
" Bureš Václav	desátník Knížák Josef
" Bůžek Josef	četař Kofroň Vincenc
" Čermák Václav	desátník Kočka Karel
" Čech Antonín	" Kokštein Josef
" Černohub Josef	střelec Kolář František
" Černý Josef	" Koláček Vincenc
desátník Donát Břetislav	" Kopecký František
střelec Dobíáš Josef	" Košata František
desátník Ditrich Jan	" Koutník Václav
střelec Drábek Josef	" Kozák Jan
desátník Dvořák Josef	desátník Kraihanci Antonín
střelec Eder František	" Krepenský Josef
" Fejtek Václav	střelec Kučera Michal
" Fráňa Karel	" Kunc František
" Fiala Josef	" Kužel Ferdinand
četař Fučík Josef	" Kuba Jan
střelec Gorčík Karel	" Kvasnička Vojtěch
" Hála Josef	" Laštovka Jaroslav
" Haněl Štěpán	desátník Lemon Ferdinand
" Hanza František	střelec Lebánek Jan
" Hochman Josef	" Leníček Josef
" Hora František	" Malec Rudolf
" Hovězák František	" Mareš Karel
" Holec František	" Mařík Adolf
" Hrubý Jakub	" Mašát Antonín
" Hyzký Václav	" Mach Václav
" Chlumský František	desátník Medáček Ladislav
" Chorvát Josef	střelec Medek Vilém
	" Mlejnek František

střelec Moláček František	střelec Stuhlík František
" Mužík Jan	" Stínal Bohumil
" Náhlík Tomáš	" Šafránek František
" Navrátil Jan	" Šika Josef
" Novotný Karel	" Škarda Karel
" Novák Josef	desátník Šlais Josef
" Novák Bohumil	střelec Štěpánek Josef
desátník Němeček Jindřich	" Štunc Antonín
střelec Ouředníček Karel	" Šura Rudolf
" Pavlík Čeněk	" Šulc Václav
" Peterka Antonín	" Švejnoha Petr
" Pejša Rudolf	" Trtek František
desátník Piša Karel	" Turek Jan
" Prágera František	střelec Verbíř Jan
střelec Procházka František	" Venhauer Václav
četař Purkrábek Václav	" Velecký Tomáš
desátník Pujman Jaroslav	" Vinecký Václav
střelec Raul Vilém	desátník Vlček Václav
" Rambousek Václav	střelec Vocelka Emanuel
" Rádník Josef	" Votihnu Josef
desátník Rek Josef	" Vrbata František
střelec Reitmajer Josef	" Vymyslický Jan
" Roček Václav	desátník Zahradníček
" Rezníček Vlastimil	střelec Zábranský Martin
" Říha Jan	" Zahnaš Petr
" Segmüller Václav	" Zdeněk Dominik
" Smrčina František	" Žáček František
" Sotolář Vincenc	
četař Stikar Vincenc	

Oddíl vrhačů bomb I. praporu.

Velitel : por. Kočnar František	střelec Panuš Vojtěch
střelec Bednář Jan	" Pěkný Václav
" Brazda Josef	" Plašil Stanislav
" Halm Martin	" Páral Karel
" Janů Rudolf	" Pils Josef
" Kadlec Josef	strážm. Pospíšil Ladislav
desátník Kraml Václav	střelec Svítal Josef
střelec Kolíbal Cyril	" Strýčko Michal
" Kratký Václav	desátník Švoboda Štěpán
" Kučera Josef	střelec Štěr František
" Lebeda Josef	" Špata Josef
" Mikulič Josef	" Trojan Václav
" Melkes Josef	" Trubka Josef
" Nyvlt Jaroslav	" Triska Jaroslav
" Ondříšek Josef	" Vávra František

desátník Vorlík Václav
střelec Vlasatý Josef

střelec Ziegler Josef
" Zakstelský Alois

Oddíl vrhačů plamene I. praporu.

Velitel: ndp. Pokorný Bohdan
desátník Caba Jan
střelec Chlad Vladimír
" Fuciman Josef
" Hanuš Václav
desátník Kubík Otakar
" Kuřeš Václav
střelec Kouba Václav
" Král Josef
" Kraus Josef
" Kutina Antonín
" Linhart Václav
" Mušek Jan

četař Nádvorník Frant.
střelec Novotný Josef
" Olszar Jan
" Pokorný Václav
" Pírk Antonín
" Prokopec Petr
" Slouška Jan
" Soch František
" Švanda Josef
" Šašek František
" Vachuta Jan
desátník Vokurka Josef
střelec Dlouhý Josef

Salmerie I. praporu (oboz).

Velitel: ndp. Kožený František
střelec Adamec Josef
" Balada František
" Bálek Antonín
" Beneš Alois
strážm. Bešťák Jan
střelec Bittnar Josef
" Bidlo František
" Bráza Eduard
" Brabec František
" Brodský Václav
" Budil Bedřich
" Červený Josef
" Čermák František
" Černík Václav
" Černý Petr
" David Vojtěch
" Doubek Josef
" Doležal Alois
" Darhoš Josef
" Dulínek Jiří
četař Dvořák František
střelec Dvořák František
četař Faulwetr Hynek
střelec Fantal Václav
" Gajer Josef

střelec Glebec Josef
" Hačka Jan
" Hanuš Bohumil
" Havlíček Rudolf
" Havlíček Václav
četař Hejnic Václav
střelec Hindrich Valentín
" Hochman Alois
" Horák František
" Hrdina Josef
" Hrubý Josef
" Chmelenský Josef
" Janeček Martin
" Jiroušek Emil
" Kadový František
" Kaplan Jaroslav
" Karban Jiří
" Kapa Josef
" Klapa Josef
" Klímek Valentin
" Kmoch František
" Kopík Josef
" Krejčí Josef
" Kropáček Alfréd
četař Krížek František
střelec Ksandr Josef

střelec Kvasnička Josef
" Kubík Jan
" Langer Karel
" Labler Beno
" Lebduška František
" Lux Jan
četař Malík Josef
střelec Malý František
" Mašek Antonín
" Mašek Jan
" Maršálek Karel
desátník Málek Jan
střelec Michálek Jaroslav
" Motyčka Josef
" Many Jindřich
" Modrák Josef
" Musil Josef
" Novák Josef
desátník Nohyl František
střelec Ondráček Raimund
" Otáhal František
" Perníčka Josef
četař Pour Josef
střelec Pohli Josef
" Půr Josef
" Rozsypal Jan
" Rosický Jan

střelec Růžička Karel
" Semerad Alois
" Soukeník Emil
" Spousta František
" Špansberk Frant.
" Staněk Václav
" Strapina Martin
" Špansberg Frant.
" Šrajn Václav
desátník Šuraň Jan
střelec Šikula Alois
" Šipek Antonín
" Tichopád Bohuslav
" Tichý Josef
" Uhlíř Josef
" Valenta Václav
" Vávra Josef
" Veselý František
" Vitina Josef
" Vávra František
" Vaculka Martin
desátník Večeřa František
střelec Vodička Čeněk
" Žáček Antonín I.
" Žáček Antonín II.
" Židek Jan

Velitelství II. praporu.

Velitel: kpt. d' Amico A.
pobočník ndp. Melpignano J.
lékař ndp. Dr. Jeník Karel
ndp. Ulman Jindřich
" Šoltys Vilém
" Linhart. Vlad.

5. rota.

Velitel: ndp. Mikulčák Josef
por. Bouška Josef
" Kotlaba Josef
" Ševčík Josef
" Ulman Jan
střelec Adamíra Jan
" Balaš Antonín
" Bartoš Václav
" Barák Josef

střelec Barvínek Emil
" Bařina František
" Beneda Karel
" Bednář Jan
četař Bekr Josef
střelec Beran František
" Bernátek Antonín
" Bican Václav
" Bílek Bohumil

střelec Boček František
 " Bohunek Josef
 " Borovec František
 " Borovec Josef
 " Bouška Josef
 " Bosák Emanuel
 " Branda Josef
 " Brůna Ladislav
 " Bubeníček František
 " Bureš Jaroslav
 " Carbol Robert
 " Carda František
 " Cupal Josef
 " Čverna Teodor
 " Čejka Augustín
 " Čipera Václav
 " Čížek Rudolf
 " Dobiáš Filip
 " Doležal Karel
 desátník Dluhoš Vilém
 střelec Drescher Josef
 " Dušek František
 " Dycka Otakar
 desátník Dvořák Václav
 střelec Dvořák František
 " Dvořák Stanislav
 " Falta Karel
 " Fiala Alois
 " Frišman Josef
 " Gaisler Julius
 " Grüner František
 " Habart Josef
 " Habeš František
 " Haisl Josef
 " Hajda Josef
 " Hála František
 " Halamčík Martin
 " Hanačík Vincenc
 " Havlíček Štěpán
 desátník Herout Rudolf
 střelec Hnátek Josef
 " Hodulík František
 " Holan Josef
 " Holánek Josef
 " Holeček Antonín
 " Horký Karel
 " Hopp Václav

střelec Houf Josef
 " Hovčica Jan
 " Hrabák Jan
 " Harbáček Václav
 " Hrotka Vincenc
 " Hruďka Simon
 " Hruška František
 " Chlup Alois
 " Chvátal Josef
 desátník Jalůvka František
 střelec Janíček František
 " Jaroš Vojtěch
 " Jetmar Jaroslav
 " Jerábek Alois
 " Jindřich František
 " Jira Josef
 " Jiráček František
 " Jirsa Karel
 " Jirsák Cenek
 " Jurák František
 " Kaplan Václav
 " Kabeš Jan
 " Kincel Josef
 " Klvánek Jaroslav
 " Klikar Václav
 desátník Klouček Václav
 střelec Kolaja Jan
 desátník Kocián Josef
 střelec Kočíř Ignác
 " Kostka Jaroslav
 " Košar František
 " Koudelka Josef
 " Koudelka František
 " Kouřinský Josef
 desátník Kotas Pavel
 střelec Kožený František
 " Kovář Vojtěch
 " Krajčík Bohumil
 " Kryzanek Rudolf
 " Kubásek Antonín
 desátník Kubík František
 střelec Kudrna Jaroslav
 " Kuta Václav
 desátník Kuthan Jaroslav
 střelec Lepeška Josef
 " Linhart Rudolf
 " Lysec Josef
 " Máča Josef

střelec Matějka František
 " Matoušek Vincenc
 desátník Matšl Vilém
 střelec Marek František
 " Mazanec Adolf
 " Měkýš Jan
 " Moravec Josef
 " Moravec Karel
 " Mračno Václav
 " Mrva Florián
 " Müller Alois
 " Müller Vojtěch
 " Navrátil František
 četař Němec Karel
 střelec Novák Josef
 " Novák Karel
 " Palata Bohumil
 " Palička Alois
 četař Pechan Josef
 střelec Pechan Antonín
 " Pekárek František
 " Petržílek František
 desátník Pinek Jan
 střelec Piliša Ludvík
 " Píšan Jan
 " Plocek Bedřich
 " Podaný Antonín
 desátník Podnar Josef
 střelec Polásek Inocenc
 " Portl Gustav
 " Posolda Karel
 " Povejšil Václav
 desátník Procházka Josef
 střelec Procházka Otakar
 " Ptáček Antonín
 " Pulec Josef
 " Rada Josef
 " Radhovsky Václav
 desátník Repš Václav
 střelec Rössler Antonín
 desátník Rudický Bedřich
 střelec Salák Ferdinand
 " Salbl Petr
 strážm. Seget Viktor
 střelec Sedláček Josef
 " Sedlmajer František
 " Sláma František
 " Slouka Raimund

střelec Slovák Josef
 " Slováček Leopold
 četař Souček František
 střelec Souček Antonín
 " Soukup Jan
 " Spurný Václav
 " Straka Antonín
 desátník Stehlík Václav
 střelec Stránský Rudolf
 " Strejc Jan
 " Štupka Antonín
 desátník Stříbrný Karel
 " Suda Karel
 střelec Suchý Václav
 " Svoboda Josef
 " Světlach Ondřej
 desátník Sysel Jan
 střelec Santavý František
 " Šembera František
 " Šemberk Josef
 " Šibral Josef
 " Šilhavý Václav
 " Šimánek Josef
 " Šimánek Jan
 " Šimek Jan
 " Šikl Antonín
 " Šípek Vojtěch
 " Škramlík Jan
 " Šlemenda František
 " Šmídek Václav
 " Špeta František
 " Špírek Bohumil
 " Šturma Jaroslav
 " Šumbera František
 " Šustek Josef
 četař Štědronský Frant.
 střelec Šťastný Josef
 " Toháček Josef
 " Trefný Vincenc
 desátník Trunda Vincenc
 střelec Trnka Rudolf
 " Trška František
 " Turpiš Bohumil
 " Urbančík Eduard
 " Valdmann Václav

střelec	Valečka Emanuel	střelec	Vyskočil František
"	Valoušek František	"	Vrba Josef
"	Vašek Matěj	"	Vřešťal Antonín
"	Vaňourek Vojtěch	"	Zálešák Josef
strážm.	Vejmelka Antonín	"	Zedník Vojtěch
střelec	Vinduška Josef	"	Zelenka Jan
"	Vincourek Jan	"	Zeman Vojtěch
"	Vlasák František	"	Zbořil Stanislav

6. rota II. praporu.

Velitel:	kpt. Chlupáč Václav	střelec	Forman Adolf
	ndp. Beneš Josef	"	Fríš Karel
	por. Fremont Ferdinand	"	Frýza František
	ndp. Samek Vladimír	"	Gargoš František
	" Kuška Bedřich	"	Gadas Antonín
střelec	Baloun Alois	"	Hálek František
"	Balvín Josef	"	Havek Jan
"	Batík Antonín	"	Havel Stanislav
"	Barta Karel	"	Havlík František
desátník	Bartl Jan	"	Havřda Jaroslav
střelec	Bartoš Josef	"	Hejzman Josef
"	Bečvář Václav	"	Hej a František
"	Benda Vojtěch	desátník	Hellebrandl Josef
četař	Beneš František	střelec	Hlaváček Josef
střelec	Beránek František	"	Hoffman Vojtěch
"	Bernátek Josef	"	Hohl Leopold
"	Bezdíček František	"	Holeček Jan
"	Bezouška Antonín	"	Holubička Frant.
"	Brázda Otmar	"	Hošna Václav
"	Břicháček Václav	"	Hrdina Eduard
desátník	Carda Jan	"	Hron Tomáš
střelec	Cimburek Antonín	"	Hruška Josef
desátník	Cimický Jan	"	Husák Karel
střelec	Čada Karel	"	Hůša Emil
"	Čajka Jan	"	Charypar Jan
"	Černý Josef	"	Charvát Vladimír
"	Dlouhý Karel	"	Chvoj Josef
četař	Dočekal František	desátník	Chmelík Josef
střelec	Dragoun Antonín	střelec	Jablonský Vojtěch
"	Drobný Adolf	"	Jaborský Antonín
"	Džezora Vasil	"	Jakoubek Jan
"	Ejem Jan	"	Janáč Josef
"	Faltys Jaroslav	"	Janout Čeněk
"	Feda František	"	Jaroš Karel
"	Fikota Tomáš	"	Jelínek Václav
"	Fojt Josef	"	Jeníček Bohumil
		"	Jílek František

střelec	Jiran Jan	střelec	Nevole Alois
"	Jirout František	"	Němec Martin
"	Jungman Josef	"	Němeček František
četař	Kadeřábek František	"	Němeček Karel
střelec	Kadlec Josef	"	Nyrýn Alois
"	Klavec Václav	"	Nigrýn František
"	Klaška Jan	"	Odehnal Josef
"	Kleiner Bedřich	"	Ondřejka Jan
"	Klejna František	"	Otruba Ferdinand
"	Kodeš Václav	"	Panovský Josef
"	Kohout Antonín	"	Papež Václav
"	Kohoutek Josef	"	Papírník Václav
"	Kolařík Cyril	"	Pácal Vojtěch
"	Kolesa Antonín	"	Pála Alois
"	Kolomazník Rudolf	desátník	Pecha Václav
"	Konečný Alois	střelec	Petržilka Josef
"	Kopáček Leopold	"	Perl Josef
"	Kopecký Karel	četař	Pernikář Leopold
"	Kos Karel	střelec	Plánička Alois
"	Kotlár Josef	"	Plicka Josef
"	Kouba František	"	Polák Josef
"	Kcukal František	"	Pondělíček Mirosl.
"	Koutný František	"	Princ Karel
"	Kovařík František	"	Prokeš Vavřin
"	Kozel Jan	"	Procházka Stanisl.
"	Kočnar Petr	"	Přísežník Ignác
"	Krejčí František	"	Rabinský Leopold
"	Kuchta Josef	"	Rampych Josef
"	Leníček Josef	"	Raška Jan
"	Listík Antonín	"	Razím Antonín
"	Loskot Václav	"	Repetný Stanislav
"	Lorenec Tomáš	"	Rybín Václav
četař	Lukeš Vincenc	"	Rytiř Karel
střelec	Lukeš Jaroslav	"	Ryšavý Josef
"	Machálek František	"	Ráda Antonín
"	Matěja Václav	"	Rehořek Josef
desátník	Matoušek Antonín	"	Sadílek Vladimír
střelec	Marek Jan	"	Sadivoj Vojtěch
"	Mácha Josef	"	Sedláček Václav
"	Málek Antonín	"	Sixta František
"	Melichar Václav	četař	Skuhra Václav
"	Měsíček Jan	střelec	Sládek Arnošt
"	Milcel Čeněk	"	Smeták Karel
desátník	Mikula Antonín	"	Smutný Alois
strážm.	Moravčík Josef	"	Sobotka Jan
střelec	Mrázek Jan	"	Socha Jan
"	Musil František	"	Soukup Václav
"	Nejedlý Václav	"	Srnka Matěj

desátník Staněk Emil
 střelec Staněk Václav
 " Stejskal Karel
 desátník Straka Matěj
 střelec Strbáček Josef
 " Styksa Josef
 Suchánek Bohumil
 desátník Svoboda Hynek
 střelec Svoboda František
 " Svoboda Kašpar
 " Šána Ludvík
 " Šedina Stanislav
 " Šihovec Jan
 " Šindelář Rudolf
 " Škopek Karel
 " Škvar Josef
 " Šlapák Josef
 " Šlechta Rudolf
 " Špála Cyril
 " Šplíchal Josef
 " Šmídek Josef
 " Šrámek František
 " Štáva Ferdinand
 " Štech Jaroslav
 " Štolba Josef
 " Štulík Josef
 " Študent Jan
 " Šulc Michal
 desátník Švadlenka František

střelec Švarc Josef
 " Tatek Bohuslav
 " Taraba Jan
 " Terichter Adolf
 četař Teršl František
 střelec Tobolář Břetislav
 " Vacek František
 " Vacek Jindřich
 " Vavrušek Frant.
 četař Vedral Václav
 střelec Venclík Leopold
 desátník Veselý Jan
 střelec Veselý František II.
 " Verbík Antonín
 " Vičík Alois
 " Vinklárěk Josef
 " Vlasák František
 " Voborník Frant.
 " Vokatý František
 " Voldřich František
 " Volf František
 " Volf Karel
 " Vyčítal Jan
 " Zdeněk Milan
 " Zekzek Jarolím
 " Zeman Antonín
 " Zuska Václav
 " Štolba Josef
 " Šteiner František
 " Veselý František I.

7. rota II. praporu.

Velitel: npr. Prchlík Adolf ?
 por. Sládek Jaroslav
 " Laube Robert
 " Štamberg Karel
 " Kasina Adolf
 střelec Bareš Karel
 " Bartus Alois
 " Bařinka Karel
 " Bendl František
 " Beran Jan
 " Bezdiček Jan
 " Bezkočka
 " Brandys Josef

střelec Brát Josef
 " Bredšnieder Václav
 " Březina Ignác
 " Brož Karel
 " Břinák Karel
 " Brostík Josef
 " Brousil František
 " Brštica Josef
 " Buček Antonín
 " Budinský Jan
 " Cihelka Josef
 " Cízl Josef
 " Coufal František

střelec Čejchan František
 " Čempírek František
 " Čermák Antonín
 " Dalík Jan
 četař Danielis Ondřej
 desátník Demuth Karel
 " Doležal Karel
 střelec Doležal Jan
 " Dusp va Václav
 " Falta Jaromír
 " Fiala Jaroslav
 " Fiedler František
 " Frodl Jan
 " Gadas Antonín
 " Gargulák Antonín
 " Hanzlík František
 desátník Havlík Rudolf
 střelec Hájek František
 " Hájek Antonín
 " Hejlek Josef
 " Hejnrich Jan
 " Hejzla Antonín
 " Helísek František
 " Herda Jan
 " Herman Rudolf
 " Hlásný Jan
 " Hnát Josef
 " Hodek Josef
 desátník Hofman František
 střelec Horák Antonín
 " Horyna Antonín
 " Hrabal Arnošt
 " Hrabánek Jan
 " Hrad Tomáš
 " Hrad Vavřín
 " Hrdinka Václav
 " Humpola Ludvík
 " Hustoles Josef
 " Hůla Jan
 " Chvota Jan
 " Ingr František
 " Janeba Bedřich
 " Janků Tomáš
 " Janoušek František
 " Janiga Antonín
 " Jelínek Rudolf
 " Jenč Josef
 " Jiroušek Václav

střelec Kalous Josef
 " Kalis
 " Karkoš Václav
 " Karas Ludvík
 " Kouda Pavel
 desátník Kelišek Josef
 střelec Klabach Josef
 " Kojzar František
 desátník Kolář Karel
 střelec Konečný František
 desátník Konečný Antonín
 střelec Kopecký Antonín
 desátník Kořář Bohumil
 střelec Kovařík Adolf
 " Kozák Antonín
 " Krauz Antonín
 " Krejča Josef
 " Krejčí Antonín I.
 " Krejčí Antonín II.
 desátník Krbec Pavel
 strážm. Křešťák Jan
 střelec Kulda František
 desátník Kulich Isidor
 střelec Kulman Josef
 " Kupunec Čeněk
 " Kuzák Karel
 " Kyliánek Josef
 " Linhart Vojtěch
 " Londa Josef
 " Luner Alois
 " Luzun Jan
 " Mahdal Martin
 " Malina Václav
 " Malý František
 " Markold František
 " Martinec František
 " Martínek František
 " Menšík Václav
 " Měřinský Václav
 " Michálek Čeněk
 " Mikola Jan
 " Milner Jan
 " Mokruša Josef
 " Mrákota Bedřich
 " Munzar Josef
 " Musil Josef
 desátník Müller Martin
 střelec Neuman Rudolf

střelec Neuser Ludvík
 " Novotný Josef
 desátník Novotný Jindřich
 střelec Novotný Václav
 " Ožďan Josef
 " Pančo Jan
 " Pavelka František
 " Pavlík Teodor
 " Petřík Alois
 stražm. Pitelka František
 střelec Pleskal Eduard
 desátník Pleskot František
 " Pouska Josef
 " Posker Ferdinand
 střelec Poživák Jan
 " Prachař Martin
 " Procházka Josef
 " Provazník František
 " Přeslička Josef
 " Ptáček Václav
 " Potpoltík Ondřej
 " Rezek Josef
 " Ruman Martin
 " Rumíšek Jan
 " Rychelský Václav
 " Rezníček Josef
 " Růžička Emanuel
 " Samec Antonín
 " Selčan Jan
 " Semecký Jaroslav
 " Sitař Josef
 desátník Skoupý Jindřich
 střelec Skoupý Václav
 " Sládeček Antonín
 " Smetka Jiří
 " Sobotík František
 " Sodomka Karel
 " Soudek Jaroslav
 " Soukup Václav
 " Strapina Čeněk
 " Střeleček Jaromír
 " Strongl František
 " Suchý Bohuslav
 " Svatoš Václav
 " Svoboda Josef

střelec Svoboda Václav
 desátník Švilák Josef
 střelec Šarvaš Josef
 desátník Šlachta Emanuel
 střelec Šláz Rudolf
 " Šímanovský Frant.
 " Šindelář Josef
 " Šinpich František
 " Šmíd Václav
 " Šrám Josef
 " Šťastný Josef
 " Šternšus Otakar
 " Šteřovský Karel
 " Štěpina Václav
 " Šuba Josef
 četař Švábek Josef
 střelec Švengredl Alois
 " Toman Antonín
 " Toman Jan
 " Tomanec Čeněk
 " Tomášek František
 " Třetina Josef
 " Uhlíř Antonín
 " Urbanec Josef
 " Vacek Josef
 " Vaněk Jakub
 " Vavřík Karel
 desátník Vaňous Josef
 střelec Včeliš Josef
 " Venci Václav
 " Vinterlík František
 " Vilím Jaroslav
 " Vlačíhový Josef
 " Voska Alois
 " Vráblík Metoděj
 " Vydra Josef
 " Záborský Jan
 " Zázvůrek Václav
 " Zrůst Josef
 " Životský Karel
 " Žofka František
 " Vydra Josef

por. Suledr Stanislav
 por. Hruška Eduard
 střelec Adam František
 stražm. Balada Adolf
 střelec Balík Karel
 " Bartoš Ferdinand
 " Bezděk Matěj
 desátník Bednářík Karel
 střelec Bouda Karel
 desátník Boháč Josef
 střelec Brejcha Jaroslav
 " Buchař Jan
 " Burger Hugo
 " Calábek Leopold
 " Čanský Ferdinand
 " Červinka Ladislav
 " Doležal Rudolf
 " Dostal Josef
 " Douda František
 " Douděra Josef
 " Dušta Josef
 " Džbánec Antonín
 četař Faměra Josef
 střelec Hajdler Karel
 " Hanus Josef
 " Haltuch František
 " Heklax Josef
 " Hercík Josef
 desátník Hiesler Kamil
 četař Homolka Josef
 desátník Hruběš Václav
 střelec Hrabáček Josef
 " Hradiský Josef
 " Hromek Cyril
 " Jagrig Josef
 " Jánský Jan
 " Janičata Jaroslav
 " Jančárek Václav
 " Jindřich Jan
 " Jirů Julius
 desátník Jonáš Josef
 " Jedlička František
 " Kafka Antonín
 střelec Klhous Josef
 " Kavka Josef
 " Kavka Václav
 " Keclík Václav
 desátník Klusák Václav

st. straž. Kokrda František
 " Kopecký Jaroslav
 " Kocourek Josef
 " Kout František
 " Koutný František
 desátník Kožený Karel
 " Krýda František
 střelec Křestan Jan
 " Křivka Josef
 " Křízek František
 " Kuchař František
 " Kuželík Antonín
 " Laštůvka František
 " Leníček Bohumil
 " Lehký Václav
 " Mančík Martin
 " Mareš Bedřich
 " Matějka František
 " Matula Jan
 " Miřáček Karel
 " Moravec Josef
 " Mrázek Josef
 " Nerad Václav
 " Novotný Hynek
 " Novotný Josef
 " Novák Josef
 " Novák František
 desátník Nutil Emil
 střelec Nykl Vojtěch
 desátník Němeček Jaroslav
 " Pecka Václav
 střelec Pecha František
 " Pekař Vojtěch
 " Pelc František
 " Pešek Josef
 " Pejcha Josef
 " Pecháč František
 " Píček Alois
 " Píša Václav
 " Pištěk Tomáš
 " Pliva Václav
 " Pohanka Leopold
 " Pokorný František
 " Polášek Josef I.
 " Polášek Josef II.
 " Potácel František
 " Prokeš Vavřín
 " Průša Josef

8. rota II. praporu.

Velitel: ndp. Müller Hubert

por. Janda Ladislav

desátník Procházka Martin
důst. z. Procházka Josef
střelec Pražský Jarolím
" Regal Augustin
desátník Richtex Josef
střelec Ritter František
" Ryšavý Robert
" Rybáček Jaroslav
" Rychtařík Josef
" Rychecký Josef
" Saflický Václav
" Slupecký Rudolf
" Slepánek Josef
" Smetana František
" Stehno Josef
desátník Smejkal Jan
střelec Stoklasa Jan
" Strouhal František
" Straka Matěj
" Strnad Jaromír
" Svoboda František
" Svoboda Josef
" Souček Antonín
" Šídlo Václav
" Šimek Antonín
" Šimek František
" Šimůnek Václav
desátník Šístek Josef
střelec Štěrba Karel

střelec Stok Vilém
" Šrámek Vincenc
" Švarc Antonín
" Šerý Martin
desátník Švarc Josef
střelec Šofr Karel
" Šoller František
" Tichý Josef
" Trojánec Josef
" Trajer Tomáš
" Trnka Jan
" Troška Josef
" Vapeník Jaroslav
" Vejvoda Josef
" Veselský Jaroslav
" Vilánek Tomáš
" Vítek Václav
" Viterna Václav
" Vik Václav
" Voříšek František
" Volf Karel
" Votava František
" Voděra Josef
" Vojík Karel
" Vyhnálek Karel
" Zelík František
" Zeman František
" Zikán Antonín

Oddíl vrhačů bomb II. praporu.

Velitel: ndp. Ulman Jindřich
střelec Batík Antonín
" Barta Karel
desátník Cinický Jan
střelec Fiala Alois
" Forman Adolf
" Gargoš František
" Hodulík František
" Hrad Tomáš
desátník Jalůvka František
" Kleiner Bedřich
střelec Kojzar František
desátník Kubík Alois

střelec Kuliš Václav
" Krejčí Antonín
" Nejedlý Václav
" Perl Josef
" Polásek Inocenc
" Pulec Josef
" Souček Antonín
četař Svátek Josef
střelec Štěrba Karel
" Vyskočil František
" Veselý František
" Vrba Josef

Oddíl vrhačů plamenů II. praporů.

Velitel: ndp. Linhart Vladimír četař Beneš František

střelec Beneš Antonín
" Brabenec Jan
" Brůcha Jan
" Erbek Alois
" Grol Josef
" Havel Stanislav
" Holeček Jan
" Hůzl František
" Chalupecký Antonín
" Kabeš Jan
" Kalivoda František
" Kolín Jan
" Kocourek František
desátník Krejza Prokop
střelec Kuništa Antonín
" Lizner Karel

střelec Maršík Karel
" Pícha Václav
" Podskalský Eduard
" Rehák František
" Semelka Josef
" Sobotík František
" Staněk Václav
" Stupka Antonín
" Suchý Bohuslav
" Šimanovský Frant.
desátník Švihák Josef
střelec Štětina Karel
" Toušek Václav
" Vaněček Bomumil
" Včeliš Josef

Salmerie II. praporu. (Oboz).

Velitel: ndp. Ruml
desátník Andrlé Jan
střelec Barta Antonín
" Bartoš František
" Beránek Josef
" Blatný Martin
" Bradáč Josef
" Brychta Antonín
" Čanek Václav
" Černík Václav
" Čepelák Antonín
" Černý Bohumil
" Černý Josef I.
" Černý Josef II.
" Červenka Josef
" Daněk Emil
desátník David František
" Denk Jan
" Doležal Ado'f
" Doubrava Josef
desátník Duben Jaroslav
střelec Dudek František
" Dvořák František
" Feil Josef
" Fischer Josef
" Filjcz Josef
" Grol Josef
" Halada Stanislav

" Hála Josef
střelec Hájek František
" Hanák Jiří
" Hejna František
" Hladík Josef
" Hnatnický Jaroslav
" Horejš František
" Houdek Josef
" Hrazděra Jan
" Hruška Josef
" Janeček František
" Janiš František
" Jandál Emil
" Jílek Josef
" Kaňka František
" Kartusek František
" Kartusek Josef
desátník Kalous Viktor
střelec Kašparovský Vilém
" Klečka Josef
" Kléva Leo
" Klouda Antonín
" Kcpia Antonín
" Kousal Karel
" Kovaříček Jan
" Kutáček Karel
" Kubeček Josef
" Kulda Adolf
" Kincel Josef

střelec	Lachman Josef	"	Smitka Jan
"	Lebeda Václav	střelec	Sova Bohumil
desátník	Loucký František	"	Steinberg Josef
střelec	Machovec František	"	Sternschuss Rudolf
"	Martinec Karel	"	Šusa Antonín
"	Mayer Albín	"	Šmašula Josef
desátník	Mašek Antonín	"	Šejda František
střelec	Masopust Václav	"	Šenkyřík František
desátník	Marek Vojtěch	strážm.	Šílený Václav
střelec	Medek Karel	střelec	Škoda Antonín
"	Mlejnek Adolf	"	Šlimar Stanislav
"	Zdych Karel	"	Šobr Antonín
"	Musil Petr	"	Šuma František
strážm.	Mojžiš Josef	"	Štuka Jaroslav
desátník	Našinec František	"	Švarc Václav
střelec	Nerad Karel	"	Tesař Antonín
"	Novák Václav	"	Tochov Jiří
"	Opočinský František	"	Třeštílk Jan
"	Oravec Josef	"	Tůma Karel
"	Paleček Antonín	"	Urbánek František
"	Procházka Augustín	"	Vaněk Ondřej
četař	Pokorný Josef	"	Vavěrka František
střelec	Procházka Václav	"	Veselý Josef
"	Raubenkranz Jindřich	"	Vobora Antonín
"	Rejmund Josef	"	Voplakal Petr
"	Rousek Václav	"	Voráč Antonín
"	Ryšavý Robert	"	Víšek Jindřich
"	Ríha Václav	četař	Vyletal František
"	Safin František	střelec	Výmola Jan
"	Sedláček Josef	"	Záhorský Václav
"	Slavík Jaroslav	"	Zátopek Martin
"	Slovenčák Jan	"	Zemánek Josef
"	Slavík František	"	Zíka Antonín
"	Smíšek Josef		

Velitelství III. praporu.

Velitel: kpt. Radice Alexander.

Pobočník: npr. Bossi A.

Lékař: —

Vel. zák. o.: npr. Šotola Josef.

9. rota III. praporu.

Velitel:	kpt. Krys František	por.	Žizka Benedikt
	npr. Molár Augustín	střelec	Apeltauer Adolf
	por. Nešpor Daniel	"	Bálek Jan
	" Koňarik Miloš	"	Barcal Jan

střelec	Bareš František	střelec	Hartman Josef
"	Barta František	desátník	Harvan Karel
"	Bartoň Jan	střelec	Hašek Jaroslav
desátník	Baumruck Bedř.	četař	Hausar Matěj
střelec	Bažant Antonín	střelec	Havlíček Jan
četař	Beck Josef	"	Havráněk Josef
střelec	Beneš Adolf	"	Hás Josef
"	Beneš František	"	Heisman Karel
"	Bezděka Jan	"	Herčík František
"	Běžek František	"	Hevler Bohumil
"	Bílek Alois	"	Hlaváček Frant.
"	Bláha Josef	desátník	Hlavsa Václav
"	Boroš Jakub	střelec	Hnídek František
"	Bosák Daniel	"	Holas Jan
desátník	Bráha Josef	"	Horák Antonín I.
střelec	Břínek Jan	"	Horák Antonín II.
"	Bubeník Jindřich	"	Horák Josef
"	Bursík Antonín	"	Horák Rudolf
"	Cihlár František	"	Hrádek Václav
"	Cihlár Václav	"	Hrubeš Jan
"	Čoufal Josef	"	Hübler Ludvík
"	Čapek Jan	"	Hübsch Antonín
desátník	Černoch Josef	"	Hynek Jaroslav
střelec	Černý Tomáš	"	Cháb Matěj
"	Čížek František	"	Ivan Josef
"	Čumíček Jan	"	Janáček Frant.
četař	Čurda František	"	Janda Pavel
střelec	Dinter Jan	desátník	Janura Alois
střelec	Doskočil Josef	střelec	Jaroš Václav
desátník	Dostal Václav	"	Jechura Vojtěch
střelec	Doubrava Jan	"	Jetelina Martin
"	Doležal Emanuel	"	Ježek Karel
"	Dytrt Jaroslav	"	Junáš Jan
"	Enzl Karel	"	Kabát František
"	Fejtek Jaroslav	"	Kadlec Rudolf
"	Ferbas Jakub	"	Kaňák František
"	Filák Jan	"	Kapíc Jiří
četař	Filípek Ludvík	desátník	Karlík František
střelec	Filipský Pavel	četař	Karník Vojtěch
"	Fišer Antonín	desátník	Kašpar Gustav
"	Franc Václav	"	Kefurt František
"	Frič Jan	"	Kiác Filip
"	Halaš Jan	"	Kirchner Václav
"	Hamhaletr Karel	"	Kleiner Jan
"	Hamsal František	"	Klimeš Josef
"	Hanák Inocenc	"	Klandys Frant.
"	Hanousek Jindřich	"	Knepl Jan
		"	Kocábek Jan

střelec Kočíčka Josef
 „ Kočvara Jan
 desátník Kolář Ignác
 střelec Kolín Rudolf
 „ Konopka Josef
 „ Koubek František
 „ Koutník František
 „ Kovář Augustín
 „ Krajčíček Josef
 četař Kozlík František
 desátník Králíček Antonín
 střelec Králíček Antonín
 „ Krasanovský Josef
 „ Krejčárek Václav
 „ Krejčí Josef
 „ Krist František
 „ Kríž Josef
 „ Kubec Josef
 „ Kubišňák Josef
 desátník Kučera Jaroslav
 „ Kučera Václav
 střelec Kučera Emil
 „ Kulich František
 „ Kunc Josef
 „ Kundera Hynek
 „ Kupilík Martin
 „ Lausman Antonín
 „ Lomoz František
 „ Lopota Antonín
 „ Lorenz Antonín
 „ Lukšík Antonín
 „ Luňák František
 střelec Mařánek Jan
 „ Maří František
 „ Maršál Vilém
 „ Matoušek Josef
 desátník Manoušek Čeněk
 střelec Mečíř Josef
 „ Mečkovský Václav
 „ Melich František
 „ Melichar Petr
 „ Mička František
 „ Mikulka Antonín
 strážm. Moravec Josef
 střelec Mikušnábl Štěpán
 desátník Myslík Jaroslav
 střelec Nerad Antonín
 „ Neuman Bedřich

střelec Němec Antonín
 „ Němec František
 „ Němec Josef
 „ Novotný Gustav
 „ Odehnal Josef
 „ Odehnal Vincenc
 „ Odvárka Josef
 „ Ouředníček Josef
 „ Pastod Václav
 „ Pěkný Josef
 „ Pintr František
 „ Pleskač Josef
 desátník Plešek Jan
 střelec Plíva Antonín
 „ Pokorný Jan
 „ Poledník Cyril
 „ Poták Jan
 „ Procházka Alois
 „ Procházka Bedř.
 „ Prokeš Linhart
 četař Pruner Vincenc
 střelec Příbek Jan
 desátník Rah Antonín
 četař Rotter Josef
 střelec Rothbauer Vojtěch
 „ Rost Antonín
 „ Roub Jan
 „ Rubík Emanuel
 „ Rydl František
 „ Řehůřek Josef
 „ Říha Jan
 „ Sazima Karel
 „ Sehnal Osvald
 „ Sehnálek Frant.
 četař Selpal Václav
 střelec Sismilich Jan
 „ Skřivan Stanislav
 „ Salvík František
 „ Sládek Jindřich
 „ Slezák Jan
 četař Sluka Václav
 střelec Sluka Eduard
 desátník Spurný Čeněk
 „ Stehlík Václav
 střelec Stránský Jan
 „ Struka Jan
 „ Suda Vojtěch
 „ Svoboda Frant.

„ Svoboda Jaroslav
 „ Sychra Václav
 desátník Svoral Michal
 střelec Šecl Jan
 „ Šida Jan
 desátník Škoda Václav
 střelec Šlehofer Karel
 „ Šlehofer Martin
 „ Šobor Jan
 „ Šobor Vojtěch
 desátník Šorejs Jiří
 střelec Špaček Antonín
 „ Špičák Václav
 „ Šram Josef
 „ Šrámek Vojtěch
 „ Štangel Josef
 četař Štenproch Josef
 střelec Štěpán Josef
 „ Štěpán Matěj
 „ Štěpánek Frant.
 „ Štochl Václav
 „ Štorek František
 „ Šulc Eduard
 „ Tábor Václav
 desátník Tábořský Karel

střelec Tatoušek Frant.
 „ Tempír Josef
 „ Tlustoš Bohumil
 „ Tobíášek Frant.
 „ Tomášek Gustav
 „ Tomšej Cyril
 „ Třetina Jan
 desátník Tůma Bohumil
 střelec Urban Antonín
 „ Vala Václav
 „ Valeška Josef
 „ Vaverka Václav
 „ Volný Karel
 „ Vosátko Josef
 „ Vošník František
 „ Vrána Josef
 „ Vyhánělek Josef
 „ Vysloužil Ladislav
 „ Vegericht Jaroslav
 „ Wimmer Eduard
 „ Zavřel Antonín
 „ Zemánek Antonín
 „ Zíka František
 „ Zušák Ferdinand
 „ Žabčík Josef
 „ Žák Alois
 „ Žemlička Jan

10. rota III. praporu.

Velitel : npr. Jeřábek František
 „ Křeček Karel
 „ Brandys Josef
 por. Horálek Bedřich
 „ Kopecký Vojtěch
 střelec Batáček Josef
 „ Bartoš Václav
 „ Bartošík Hugo
 „ Beneš Josef
 „ Beneš Matěj
 „ Beran Jaroslav
 „ Bělina František
 desátník Bidal Arnošt
 střelec Blažek Josef
 „ Boček Alois
 strážm. Bureš Ladislav
 střelec Burián František

desátník Čarda Josef
 střelec Čanda Václav
 „ Čeleda Antonín
 „ Černohlávek Vác.
 „ Dokoupil Karel
 „ Drda František
 střelec Dvořník Vilém
 četař Dvořák Jaroslav
 střelec Dvořák František
 „ Fousek Václav
 „ Fleček Bedřich
 „ Florián Antonín
 „ Fridrich Alois
 „ Frnoch František
 „ Fronc Jan
 „ Geršl František
 „ Gola Jan

„ Grimrn František
 „ Hach František
 „ Halouska Metoděj
 „ Hambálek Karel
 „ Harvan Karel
 „ Havel Antonín
 četař Havlásek Emanuel
 střelec Havlík Augustín
 „ Holínka Jaroslav
 četař Holub Josef
 „ Holub Rudolf
 střelec Horáček Václav
 střelec Horák František
 „ Houdek Antonín
 „ Houfek Josef
 „ Hrbek Ludvík
 „ Hrubý Jan
 desátník Hrubeš Karel
 střelec Hrubý Josef
 „ Hubený Václav
 „ Hubert Vojtěch
 „ Humpa Vincenc
 desátník Hula Ludvík
 střelec Hurský Václav
 „ Chvojka Jan
 „ Janků Jan
 desátník Javorský Jakub
 střelec Ječný Václav
 „ Jelínek Ladislav
 „ Jégl Vojtěch
 „ Jílek Josef
 „ Judita Antonín
 „ Kacíř Jan
 „ Kadlec Josef
 „ Kadlec Karel
 „ Kaleta Jan
 „ Kalužík Karel
 četař Kladka Antonín
 střelec Klika František
 „ Kocím Julius
 „ Kohout Josef
 „ Kokeš Ladislav
 „ Kolba František
 „ Kolouch Jan
 „ Kovařík Alois
 desátník Kouba Karel
 „ Kožíšek Václav
 střelec Krasl Bohumil

střelec Krčmář Karel
 „ Krška Rudolf
 „ Kuběný František
 desátník Kučera Václav
 střelec Kvintuš Josef
 četař Kyselka Jan
 střelec Kyselka Josef
 „ Lachant Karel
 „ Lajbl Václav
 „ Lamplot Josef
 desátník Lejna František
 střelec Lojín František
 „ Louda Jan
 „ Libich František
 „ Lusk Stanislav
 „ Lustig Josef
 „ Maděra Václav
 „ Mach Josef
 „ Malčánek Josef
 „ Malý Josef
 „ Marásek František
 desátník Markup Josef
 střelec Mareš Jaroslav
 „ Mareš Jiří
 „ Marvan Josef
 „ Matěcha Kamil
 „ Matějů Antonín
 četař Matoušek Josef
 střelec Matys Antonín
 „ Málek Adolf
 „ Mencl Jan
 „ Mik František
 desátník Mikšíček Jan
 „ Mikšíček Jaroslav
 střelec Minařík Jaroslav
 „ Mirvald Vilém
 „ Mlynář František
 „ Mokry Josef
 „ Molík Josef
 „ Molín František
 „ Nevěčný Frant.
 „ Němec Jakub
 „ Novák Josef
 „ Novák Jakub
 „ Novotný Josef
 „ Novotný Vlastimil
 „ Novosad Bedřich
 „ Novosad Vojtěch

střelec Okrouhlík Frant.
 „ Ovečka František
 „ Pacht Jaroslav
 „ Palice Josef
 „ Patěra Josef
 „ Paťour Josef
 desátník Pařez František
 střelec Pelikán Petr
 „ Pešík Josef
 „ Pešta Jaroslav
 desátník Petijanoš Josef
 střelec Petrák Karel
 „ Petrucha Karel
 „ Piasečný Teodor
 „ Pinkas Jan
 „ Pisařík František
 „ Podroužek Václav
 „ Pokorný Josef
 „ Polák Josef
 „ Popek Alois
 „ Potužník Tomáš
 „ Poštolka Josef
 „ Preisler Jan
 „ Pučelík Antonín
 „ Pych František
 „ Ratehan František
 „ Rajtolar Karel
 „ Ruth Miloslav
 „ Růžička Karel
 „ Říha Matěj
 desátník Salerius Jaroslav
 střelec Sibr Karel
 „ Silný Antonín
 „ Slavíček Rudolf
 „ Slavíček Jaroslav
 „ Slavík Jan
 „ Smutný Josef
 „ Sochůrek Jan
 „ Sokol Josef
 „ Solař František
 „ Sonenwield Eduard
 „ Soukup Josef
 „ Starosta Josef
 desátník Starý František
 střelec Starosta Ladislav
 „ Straka František
 „ Strnad Emanuel
 „ Strnad Antonín

„ Strnad Rudolf
 „ Suchánek Jan
 „ Suchý Josef
 „ Suk František
 „ Svak Antonín
 „ Svěchota František
 „ Svoboda Bohuslav
 „ Synek Josef
 „ Šafránek Jaroslav
 „ Šafránek Leopold
 „ Šigut Blažej
 „ Šimánko Josef
 „ Šípek Antonín
 „ Šipka Michal
 „ Škoda Josef
 „ Škrabák Karel
 „ Škvára Josef
 „ Škvar Jindřich
 „ Šlapák František
 střelec Šobr Josef
 „ Šoral František
 „ Špatný František
 „ Štembera Antonín
 „ Štěrbá František
 „ Štokman Josef
 „ Štastný Kliment
 „ Švec František
 „ Taišl Jaroslav
 desátník Tieftrunk Arnošt
 „ Tichý František
 střelec Tlustoš Adolf
 „ Tymich Antonín
 „ Valigura Josef
 „ Vavřich Karel
 desátník Vála Jindřich
 střelec Velas Alois
 desátník Veselý Emanuel
 střelec Veselý Karel
 „ Vilček Jan
 „ Vinický Alois
 „ Víták Alois
 „ Vlk Václav
 „ Vlachý Václav
 „ Vodička František
 „ Vojří František

desátník	Volek Jan	"	Zachoval Frant.
střelec	Vrabec Josef	"	Zábranský Cenek
"	Vrána Jan	"	Zedlo Martin
"	Vrba Václav	"	Znojemský Boh.
"	Zahradnický Fr.	"	Záček Václav

11. rofa III. praporu.

Velitel :	kpt. Hampl Alois	střelec	Hauptvogel Oldř.
	npr. Botka Josef	"	Havlík Antonín
	" Bakule Jan	"	Hendrich Adolf
	" Gudrich Vladimír	"	Heřman Václav
	por. Švestka František	"	Hetler Jaroslav
střelec	Anze Karel	"	Hlinka Vojtěch
"	Aunický Josef	"	Hlušíčka Václav
"	Beránek Eduard	"	Hofman Václav
"	Bešták Valentín	"	Holý Bohumil
"	Bláha Julius	"	Horák Jan
četař	Bosák František	"	Hošek Stanislav
střelec	Brabec Josef	"	Houdek Bartolom.
"	Bradáč Jan	"	Hrad Václav
"	Budka Josef	"	Hronek Josef
"	Burda Alois	"	Hřebík Josef
"	Bureš Josef	"	Hunka Vilém
desátník	Cingroš Václav	"	Chaber Cenek
střelec	Čabrada František	"	Chaloupka Jakub
"	Čada Otakar	"	Chaloupka Václav
"	Čečetka Jan	"	Chleborád Ant.
"	Čechura Václav	"	Chlup František
"	Černík Antonín	"	Indra Josef
četař	Černý Adolf	"	Jakoubek Petr
střelec	Červinka Jindřich	"	Janáček Vilém
"	Dobiáš Josef	"	Janda Václav I.
"	Doležal Jakub	"	Janda Václav II.
"	Douček Josef	"	Jankovský Frant.
"	Dušek Josef	"	Jára Josef
"	Dvořák Václav	"	Kábrt Karel
"	Eber Josef	"	Kadlec Václav
"	Elčner Eduard	"	Kandrt Antonín
"	Faltejský Josef	"	Kára František
"	Farský František	"	Kiel Jan
"	Filgas Josef	"	Kouček František
"	Frejer Karel	"	Koc Karel
"	Friš Tomáš	"	Kočí Antonín
"	Graulík Jan	"	Koda Eman
"	Hachle František	"	Kodýtek Josef
"	Hampl August	desátník	Koláček Jindřich
		střelec	Kolář Alois

"	Končecký Václav	střelec	Müller František
"	Kopecký Antonín	"	Müller Jan
strážm.	Kořista František	"	Necas Rudolf
střelec	Kott Josef	"	Němeček Václav
"	Kouba Matěj	"	Novák Robert
"	Koubek Václav	"	Novotný Václav
"	Koukalíček Cenek	"	Nový Josef
"	Kovář František	"	Očenášek Jindřich
četař	Koza Emanuel	"	Osina Karel
desátník	Král Josef	"	Osinec Jan
střelec	Krátký František	"	Paner Jaroslav
"	Krázl Albert	"	Pafava Jan
"	Krček Josef	"	Patera Karel
"	Krčmář Václav	desátník	Peluněk Josef
"	Kroc Josef	střelec	Pešek Josef
četař	Kříž Antonín	desátník	Pětík Alois
"	Kubala Bohdan	střelec	Pinos Antonín
střelec	Kubec František	"	Pokorný Antonín
"	Kubečka Karel	"	Polanecký Václav
"	Kubín Václav	strážm.	Popek Ondřej
"	Kučera Josef	střelec	Popek Jan
desátník	Kulovaný Frant.	"	Portl Josef
střelec	Kupsa Josef	desátník	Pospíšil Frant.
"	Kusý Jan	střelec	Procházka Štěpán
"	Kůrka Antonín	"	Provazník Ant.
desátník	Ladman František	"	Prudil Josef
střelec	Langmayer Josef	desátník	Průša Ludvík
"	Levek Antonín	střelec	Ptačinský Karel
"	Levek Josef	"	Pudil Jaroslav
"	Liška Jan	"	Ráček Petr
"	Liška Josef	"	Rada Josef
"	Lorenc Jaromír	"	Rajzygl František
"	Lukša Jan	"	Rakosník Frant.
"	Mách František	"	Ramsauer Jan
"	Machů František	"	Ráška Josef
"	Malík Alois	"	Rezáč Richard
"	Marek Jan	"	Rosiňák Josef
"	Maršálek Václav	"	Rožánek Tomáš
"	Mazanec Josef	"	Růžička Karel
"	Medřický Ant.	"	Sedláček Václav
"	Menšík Teodor	"	Senohrábek Václ.
"	Michalek Gabriel	"	Skopec Karel
"	Mikuláš Josef	"	Sougusta Karel
"	Minařík Jan	"	Souhrada Frant.
"	Mleziva Josef	desátník	Soukup Josef
"	Motejzík Rudolf	střelec	Spálenka Jan
"	Mottl Stanislav	"	Sychra Jan
"	Mráz František	"	Sypěna Vojtěch

střelec Švoboda Frant.
 " Šedina František
 desátník Šénhaus Rudolf
 střelec Škabrada Frant.
 " Šmíd Josef
 " Štefán Karel
 střelec Štofl František
 " Štoll Václav
 " Šulda Josef
 " Švarc Josef
 desátník Šulda Václav
 " Tobolka František
 střelec Tomčala Antonín
 " Trnka Antonín
 " Trnovský Jan
 " Trška Antonín
 " Tuček František
 " Turek Jan
 " Uhlíř Jan
 desátník Uličný František
 střelec Vadínský Josef
 " Vágner Josef
 " Vála Josef
 " Vanča Karel
 " Vaňátko Václav

střelec Velek Václav
 střelec Veleť František
 desátník Venas Rudolf
 střelec Venas Josef
 " Vinduška Frant.
 desátník Vodvářka Josef
 střelec Vojtěchovský V.
 " Voleník Josef
 " Vondra František
 " Vondráček Josef
 " Vorlíček Bohumil
 " Vostřel Josef
 " Vraný Gustav
 " Vrchotka Karel
 " Vříhák Vendelín
 četař Zahradník Jan
 střelec Zalčík Cyril
 " Zdeněk Vojtěch
 " Zdula Antonín
 desátník Zelinger Frant.
 střelec Zela Václav
 " Zima Emil
 " Zima František
 " Žák Jan
 desátník Železný Antonín
 střelec Žufniček Václav

12. rota III. praporu.

Velitel: npr. Potěšil Jaroslav
 " Dudek Josef
 " Tichna Václav
 por. Harna Jaroslav
 " Tysovský Bohuš
 střelec Bartl Albert
 " Bartošek Cyril
 " Bednář Emanuel
 " Bednář František
 " Beneš Ludvík
 " Berka Václav
 " Bidermann Karel
 " Bouda Antonín
 desátník Brom Antonín
 střelec Bříza Antonín
 " Butal Karel
 " Čabala Štěpán
 " Danda Jaroslav
 desátník Doleček Eduard

desátník Drobník Bohumil
 střelec Ezr Vavřín
 " Faktor Antonín
 " Flek Jakub
 desátník Forts Emil
 střelec Gáll František
 " Hajzler Václav
 " Hák Ctislav
 desátník Halada Karel
 střelec Halada Jiří
 " Haltov Jan
 " Havlíček Jaroslav
 " Havlík Josef
 " Héger Adolf
 " Hladík Teofil
 " Hlůže Emanuel
 " Hnojil František
 desátník Holec František
 střelec Houška František

střelec Hrádek Václav
 " Hrubý Alois
 " Chalupníček Josef
 " Chyta Jan
 " Jakoubek Vojtěch
 " Janoščík František
 " Janský František
 " Ježek František
 " Ježek Vojtěch
 " Jireš Vojtěch
 " Jonáš Václav
 " Kačírek Antonín
 " Kafka Alois
 " Kašpárek Josef
 " Klumpner Boh.
 " Kobliha Bohuslav
 " Kocián Antonín
 " Knížek Josef
 " Konečný Josef
 " Konopáč Frant.
 " Kopecký Antonín
 desátník Kokeš Karel
 střelec Krejčí Karel
 " Kreps Emanuel
 četař Křišťálek Jan
 střelec Krtička Josef
 " Kusík Jan
 " Kymberk Jan
 " Lang Osvald
 " Lavička Tomáš
 " Lička Bedřich
 desátník Lošák Ferdinand
 " Macháň Václav
 střelec Malý Adolf
 " Malý Jan, ml.
 " Malý Jan, st.
 " Malý Josef
 " Marek Alois
 " Martinec Jan
 četař Merinský Josef
 střelec Michlík Josef
 " Mikulášek Alois
 " Milda František
 " Mládek František
 " Mlika Josef
 " Musil František
 " Moudrý František
 " Mozola Josef

střelec Nádvořík Ant.
 " Nenička Petr
 " Nermut Jan
 " Netušil Václav
 " Němec Josef
 " Novák Jan
 " Pastorčák Rudolf
 " Pavlíček Frant.
 " Pátek Josef
 " Pejša Josef
 " Petrák Matěj
 " Petrášek Jan
 " Pilař Josef
 " Poduška Karel
 " Polák František
 " Pončík Pavel
 " Prda Josef
 " Procházka Ant.
 " Přerost František
 desátník Rajtr Josef
 střelec Richter Rudolf
 " Sadílek Cyril
 " Samek František
 " Samek Václav
 " Sklenář František
 " Smejkal Josef
 " Soukup Gustav
 " Spurný Jaroslav
 " Stallner Josef
 " Strnad Karel
 " Stříbrný Vojtěch
 " Svoboda František
 " Šýkora Jaroslav
 desátník Šnajdárek Josef
 " Šnéberk Jan
 střelec Šeda Václav
 " Šťastný Václav
 " Štěpánek Jaroslav
 " Švejda Květoslav
 " Toman Antonín
 " Továra Karel
 desátník Tuhý Josef
 střelec Turek Václav
 " Trkovský Josef
 " Uč Karel
 " Uhrek Josef
 " Vácha Josef

střelec Vaňkát Jaroslav
 " Vavřina Josef
 " Vitek Karel
 desátník Vodrážka Josef

střelec Zeman František
 " Zetík Josef
 desátník Žak Václav

Oddíl vrhačů bomb III. praporu.

Velitel:		četař	Matoušek Josef
střelec	Babáček Josef	střelec	Mlanář František
"	Beneš Matěj	"	Příbek Jan
"	Brabec Josef	"	Slaviček Rudolf
desátník	Cingroš Václav	"	Sipěna Vojtěch
střelec	Filipek Ludvík	"	Spálenka Jan
"	Cháb Matěj	desátník	Šorejs Jiří
"	Janda Václav	střelec	Šípka Michal
"	Kleiner Jan	"	Vošník František
"	Klouček Frant.	desátník	Zelinger František
"	Krejčí Josef	střelec	Zdeněk Vojtěch
"	Křemář Karel	"	Žabčík Josef
"	Kršek Josef		
"	Lysák Prokop		

Oddíl vrhačů ohně III. praporu.

Velitel:	por. Jahn Jan	střelec	Peřina Jan
střelec	Bubeník Jindřich	"	Preisler Jan
"	Bitner Josef	"	Procháčka Karel
"	Čícha Jan	"	Sláma Jaroslav
"	Ferbar Jakub	"	Sluka František
"	Fišer Jan	"	Sokol Josef
"	Havler Bohumil	"	Starý František
"	Hlaváček Frant.	"	Suchý Josef
"	Hnídek František	strážm.	Šafránek Karel
"	Janda František	střelec	Šafránek Alois
četař	Kladka Antonín	"	Ševčík Jan
střelec	Kocábek Jan	"	Škvor Jan
"	Kolář Josef	"	Štěpánek Frant.
"	Lomoz František	"	Vinický Alois
"	Lusk Stanislav	"	Vrchota Eduard
desátník	Manoušek Cenek	"	Zelenka Josef
střelec	Movotný Aug.		

Salmerie III. praporu.

Velitel:	npr. Nascera Alois	střelec	Bernát Alois
střelec	Adámek František	"	Bezouška Karel
"	Batka Jakub	"	Blahůt Josef
"	Beran Eduard	"	Boháč Alois

střelec Bouzek Petr
 " Burián Václav
 " Coufal Josef
 " Časka Karel
 " Čecháček Frant.
 " Čepila Jiří
 " Čurda František
 " Divišek Václav
 " Dolejš Martin
 " Dorazil František
 " Drašar Jan
 " Dub Josef
 " Eisenreich Jarosl.
 " Faigl Josef
 " Farář Jan
 " Fichtl František
 " Filipský Karel
 " Forst Jiří
 " Granlík Havel
 " Hájek Alois
 " Hajek Karel
 " Halouska Josef
 " Hanák Inocenc
 " Hess František
 " Halváček Teodor
 " Hlína Václav
 " Holakovský Josef
 " Holas Josef
 " Holda Václav
 " Hosman Tomáš
 " Hostička Frant.
 " Hrbáč Petr
 " Hrdlička Jan
 " Ivan Josef
 " Janečka Václav
 " Janota Tomáš
 " Jechura Adalbert
 " Jelínek Antonín
 " Jenčík Antonín
 " Kadlec Antonín
 " Knítl Josef
 " Kovařík Karel
 " Karbet Josef
 " Kožený Antonín
 " Krákora Adolf
 " Kratochvíl Karel
 " Krutiš Vincenc

střelec Křivánek Antonín
 " Kubec Karel
 " Kubišta Josef
 " Kučera Emil
 " Kuchejda Jan
 četař Kuchař Ferdinand
 střelec Kunčar František
 " Kučera Josef
 " Landsdorf Václav
 " Leták Stanislav
 " Lhoták Václav
 " Lichebník Jiří
 " Mandelík Frant.
 " Martinec Jan
 " Matějka Josef
 " Matušík Matěj
 " Mička František
 " Mikeš Josef
 desátník Mikeš Václav
 střelec Novák Rudolf
 desátník Nový Václav
 střelec Pařízek Jan
 " Pekárek Josef
 " Pernegex Karel
 " Petrán František
 " Pěkný Josef
 desátník Plešek Jan
 střelec Podzimek Jan
 " Pohorský Josef
 " Pokorný Václav
 " Rais Josef
 " Raisinger Frant.
 četař Reitšmíd Antonín
 střelec Rost Antonín
 " Roubal Josef
 " Ryc František
 " Šablík Vladislav
 " Sejpka Karel
 " Slavík Václav
 " Smetana Josef
 " Sobotka Josef
 " Sova František
 " Šálek Bohumil
 " Šefl František
 " Ševčík Josef
 " Šolc Josef
 desátník Šigut Josef

střelec	Šulák Josef	"	Vícha Rudolf
"	Svarc Josef	"	Vlasák Emanuel
"	Tesárek František	"	Volek Josef
"	Tesařík Stanislav	"	Vostrý Antonín
"	Traub Pavel	"	Votoček Jan
"	Třešník Jan	"	Votoček Petr
"	Ustohal Leopold	"	Vysloužil Cenek
"	Vacek Jan	"	Záděra Karel
"	Valenta Václav	"	Zdeněk František
"	Vančura Frant. I.	"	Znamenáček Fr.
"	Vančura Frant. II.	"	Zunger František
"	Veit Antonín	"	Zvára Alois

SEZNAM DŮSTOJNÍKŮ A ROTMISTRŮ P. PL. 34 „STŘELCE JANA ČAPKA“.

DNE 1. ČERVNA 1928.

Velitelství pluku.

Velitel: plk. Aujeský Julius.
Zástupce: pplk. Pilát Karel, na dov. do sup.
I. pobočník: škpt. Truhlář Josef.
II. pobočník: kpt. Hluchý Jakub.
Šeflékař: plk. zdrav. v. v. MUDR. Hlavička Cyriák.
Prov. důst.: kpt. pr. v. Bayer Vojtěch.
Hosp. důst.: škpt. h. sl. Sommer Raimund.
" " : npor. h. sl. Legát Václav.
Správce augm. skl.: kpt. oděv. Kunc Karel.
" " : pplk. Verner Alois, přidělen voj.
akademii v Hranicích.

Pomocná rota.

Velitel: kpt. Holčák Jan.
Rtm. trubač: rtm. Rek Emil.
Rtm. kanc. sl.: rtm. kanc. sl. Ripka Jan.
Rtm. pom. zdrav.: rtm. pom. zdrav. Zouhar Josef.
Rtm. účetní: rtm. úč. Vokurka Josef.
" " : šrtm. úč. Lukáš Miloslav, Franke Gustav,
Ludwig Adolf, Beyer Arnošt.
Rtm. skladník: šrtm. oděv. Esler Vavřín.
Rtm. podkv.: rtm. podkv. Šatný Ferdinand.
Pluk. hudba: škpt. kapel. Potužník Josef, rtm. dir.:
rtm. hud. Melíšek Antonín.

Rtm. hudebníci: rtm. hudeb. Fiala Augustín, Šašek
Rudolf, Šimer Emanuel, Bartek
Ondřej, Jenkner Gustav.

Technická rota.

Velitel: škpt. Bakule Jan.
Velitel čtyř děl.: npor. Freissler Norbert.
Velitel spoj. čtyř: por. Brčka Karel.
Velitel zákop. čtyř: šrtm. Losert Josef.
Výkonný rtm.: šrtm. Schafferhans Jaroslav.
Rtm. účetní: šrtm. úč. Krásný Josef.

I. polní prapor.

Velitel: pplk. gšt. Němec František.
Zástupce: škpt.: Novotný Jindřich.
Rtm. trubač: —

Polní rotý:	1.	2.	3.	4.
Velitel:	škpt. Fryšák Ant.,	kpt. Fiala Jar.,	škpt. Tošnar Leop.,	kpt. Tauscher Boh.
Velitel čtyř:	—	—	—	npor. Pukl Václav
" " :	—	—	—	por. Fusek Miloš
" " :	por. Schneider Robert	—	—	por. Jašíček Vladimír
" " :	por. Vavřík Jiří	—	—	—
" " :	por. Vošta Ota	—	—	—
Rtm. výk.:	čet. pr. sl. Navrátil Fr.	šrtm. Jan Komárek	šrtm. Josef Mandrla	šrtm. Josef Chocholouš
Rtm. účet.:	rtm. úč. Fr. Dobožs	—	—	šrtm. úč. Karel Šefrna
Rtm. zbroj.:	—	—	—	rtm. Španihel Josef

II. polní prapor.

Velitel: pplk. Zívr Antonín.
Zástupce: mjr. Novák Jan, prapor. lékař pplk.
zdrav. MUDR. Fiala Emilián.
Rtm. trubač: rtm. Černý Břetislav.

Polní roty :	5.	6.	7.	8.
Velitel :	škpt. Novák Stanislav	škpt. Janda Jar.	kpt. Hofírek Frant.	škpt. Foltys Frant.
Velitel čety :	kpt. Geisler Ota	—	—	kpt. Suledr Stanislav
„ „ :	npor. Kern Ar.	—	—	npor. Vaněk Ota
„ „ :	por. Kašpárek Ed.	—	—	por. Kotásek Josef
„ „ :	por. Král Ota	—	—	—
Rtm. výk.:	šrtm. Snášel Jan	rtm. Lamich Josef	šrtm. Mosler Alois	šrtm. Tobiašek Frant.
Rtm. účetní :	rtm. úč. Besta	—	—	šrtm. úč. V. Tomsa
Rtm. zbrojří :	—	—	—	rtm. úč. Jos. Muthwillf

III. polní prapor.

Velitel : pplk. Novodvorský Bedřich.
Zástupce : mjr. Král Karel.
Rtm. trubač : —

Polní roty :	9.	10.	11.	12.
Velitel :	škpt. Kramer Evžen	kpt. Šíml Jan	škpt. Tichý Josef	škpt. Karl Frant.
Velitel čety :	kpt. Tarant Emil	—	—	kpt. Hugo Schmiedt
„ „ :	kpt. MUDR. Em. Pták,	—	—	npor. Meißel Jos. d. čel.
„ „ :	kpt. Němeček Jar.	—	—	npor. Pecher Frant.
„ „ :	npor. Hotzel Eduard	—	—	—
„ „ :	por. Šmigovský Josef	—	—	—
Rtm. výk.:	šrtm. Wolf Fr.	šrtm. Kolba Frant.	šrtm. Jos. Novotný	šrtm. Špalek Jan
Rtm. účetní :	rtm. Jauernig Adolf	—	—	rtm. Cicoň Frant.
Rtm. zbrojří :	—	—	—	rtm. zbr. Pietsch Bed.

Náhradní prapor.

Velitel : mjr. Lehovec František.
Pobočník : kpt. konc. sl. Nevorál Karel.
Početní důst. : poč. por. Přikryl Alois.
Početní rtm. : rtm. poč. Jedlička Bohumil,
Bartošek Cyril, Červinka Václav.
Rtm. kanc. sl : rtm. kanc. sl. Kout Vojtěch.
Rtm. pom. zdrav. : rtm. pom. zdrav. Hrabal Ant.
Rtm. zbrojří : rtm. zbr. Šandera Vilém.

Náhradní rota :

Velitel : kpt. Trnka Václav.
Výkonný rtm. : rtm. Przybylski Felix.
Rtm. účetní : šrtm. Schwarz Jindřich.

HRST VZPOMÍNEK.

GENERÁL GRAZIANI.

Po odevzdání praporu, dne 24. května 1918 v Římě za oficiální účasti kruhů italských, dostal jsem s nadporučíkem Dokoupilem (profesorem) vstupenku do Campidoglia na uvítání anglického prince Waleského. Skromně, ve všeli-jaké uniformě jsme vešli do sálu a zůstali stát za posledními sedadly. Ve vedlejším saloně, kterým měl princ Waleský projíti, byli shromážděni představitelé vlády, aristokracie a vojenští hodnostáři s generálem Grazianim.

Tento věděl, že přijdeme a několikráte nás již hledal. Jakmile nás spatřil, ihned přispěchal a přes naše zdráhání uvedl nás do salonku. Musí nás prý představit jako zástupce vojska předsedovi vlády, ministrům a princů Waleskému. Štěstí, že prof. Dokoupil zná velmi dobře italsky! Při neko-nečném představování museli jsme vyslechnout mnoho poklon a lichotek o našem vystoupení v Římě, mnoho obdivu pro náš odboj a přání zdaru v budoucnu. Generál Graziani byl ve svém živlu, pohyboval se jako rtuť, vysvětloval, chválil, budoval veliké plány pro frontu a získával pro nás sympatie všech, kdož vedli politiku v Itálii a diplomatických zástupců velmocí.

Právě vyjednával s ministerským předsedou Orlandem, aby nás mohl představit princů, když vešel plukovník M. R. Štefánik. Ihned obrátil se o pomoc k němu, ježto předseda činil námitky proti představení. Štefánik rovněž nesouhlasil. S představování k naší radosti sešlo, za to Graziani zdvojnásobil úsilí, aby každý jednotlivec byl informován o našem branném odboji a o našich cílech co nejlépe. Štefánik přišel k nám a vysvětloval, proč představení princů není na místě,

rozhovořil se o našem odboji, stanovisku italské vlády k nám atd. Na rozloučenou řekl, že koncem roku 1918 bude již po vojně a zcela jistě se uvidíme již doma...

Škpt. Josef Větrovský.

BRATR JAN ČAPEK NA PIAVĚ.

Koncem května 1918 odchází I. prapor 33. p. pluku italských legií do Mestre u Benátek. Na nádvoří v kasárnách ve Foligno loučí se s námi generál Graziani a sděluje nám, že odcházíme jako I. prapor československé legie v Itálii do boje a to do kraje, kde bude hodně vody. Já jako desátník jsem u kulometné roty. U pěší roty jsou mimo mnoha jiných známých bratrů Čapek a Havlena. Z Mestre odchází po dvou dnech půl praporu do zákopů na Píavu u Fossalta a San Dona. Mezi těmito byli také Čapek a Havlena. Provádí se výzvědná a propagační práce mezi rakouským vojskem. Dne 15. června náhlý poplach a odchází i druhá půlka praporu do fronty k San Dona. Ihned v první den útoku Rakušani byli někteří z našich zajati, mezi nimi i Havlena, a byli popraveni. Naším bylo pozdě sděleno, aby se stáhli zpět, že Rakušané podniknou útok a proto byly tyto naše hlídky úplně osamoceny v okamžiku přepadu.

Boje na Píavě trvaly několik dní. Chci vzpomenouti bratra Jana Čapka. Mluvil jsem s ním bezprostředně před jeho smrtí. Po úspěšně-provedeném útoku, byli jsme staženi zpět do jedné vesničky, abychom doplnili střelivo, granáty, osvětlovací rakety a hlavně plynové masky. Učili jsme se je nasazovati, jelikož bylo řečeno, že jich budeme brzo potřebovati. A při této příležitosti mluvím s Čapkem. Neviděl jsem ho již 14 dní, jest velmi přepadlý. Povídá: „Karle, zítra to půjde do tuha. Půjdem na útok.“ Mluvíme ještě o posledních bojích a rozcházíme se. Neviděl jsem ho již živého. Druhého dne nalézám jej za břehem laguny mrtvého. Padl při odpoledním útoku. Naši podnikli útok, Rakušany zahnali. Bohužel ale Italové nedovedli využít úspěchu. Našich bylo málo, aby mohli ještě Rakušany pronásledovati a

obsaditi zákopy dobyté. Jest úplněk, když nalézám Čapka. Od úst k ústům spěje zpráva, že Čapek padl a tady leží.

Nemohli jsme ho tedy pochovati, jelikož jsme museli vpřed.

Kpt. Mikyska Karel.

ČETAŘ MĚŘINSKÝ.

Smrt četaře Měřinského sama o sobě jest pouze příkladem jednoho z množství našich hrdinně padlých bratří, ale osoba Měřinského je zajímavá i tím, že jeho prostá láska k Italům, jako spolubojovníkům a nadšené, jakož i inteligentním uvědoměním podložené vědomí povinnosti bojovat proti Rakousku, jeví se v dopise četaře Měřinského it. četaři Faggionati, kterýžto dopis jakožto vzor byl citován v divisním rozkaze čís. 95 ze dne 18. 9. 1918:

„Aby vynikající vlastnosti jednotlivce nadchnuly a oživily srdce všech bojovníků a posílily je dvojnásob na duchu, uveřejňuji dva dopisy, které si navzájem poslali četař Měřinský Josef, jenž hrdinně padl jda v čele skupiny odvážných a četař jedné italské baterie Josef Faggionati.“

Milý příteli!

Byl jsem velmi dojat při četbě Tvého milého dopisu. Raduji se a těším se z Tvých upřímných sympatií a přátelských citů. Jsem přesvědčen, že jsem jednal jako inteligentní člověk, který uznává a plně chápe naši národní věc, jež se tolik podobá věci Vaší. Jménem nás všech Ti děkuji za Tvá krásná slova. My, kteří již po tři sta let neseme rakouské jho, myslíme, že přišel okamžik, kdy musíme opět dobýt si národní samostatnosti, neboť jest nutno, chce-li svět dosáhnouti míru trvalého, aby každý národ, ať malý ať velký, nejdříve nabyt samostatnosti. Naši doma musí vytrpěti nevýslovná pronásledování a umírají hladem. Dobře chápeme jejich trapnou situaci a jsme zoufalí nad tím, že jim nemůžeme pomoci. Ale doufáme, že brzo nadejde okamžik, kdy budeme moci súčtovat s německým barbarstvím. K hroznému odplatě musí dojít! Dokud jsme byli v nenáviděném Ra-

kousku, byli jsme násilně donuceni, abychom šli proti našim bratrům Rusům, Srbům a Italům. Nebylo nám lze jinak, než prováděti trpný odpor a mysliti na to, jak zraditi vždy a všude našeho pravého nepřítele, a utéci z Rakouska, kde spravedlnost neznají, a kde vládne menšina většině. Nyní, když jsme v přátelské cizině, jsme šťastni, že můžeme bojovati po boku vašich statných vojínů proti násilí. Takřka celý svět se postavil proti německé surovosti a každý dobře ví, že se nesmí ustati v tomto ohromném boji, dokud nebude zničen pruský militarismus! Doufáme, že brzy přijde radostný den, kdy se všichni budeme moci vrátiti do našich domovů. Byl bych šťasten, kdybych se mohl s Tebou poznati a stisknouti Ti vřele ruku. Na brzkou shledanou se srdečným pozdravem jsem Tvůj Josef Měřinský.

Dělostřelec Faggionati odpověděl takto:

Milý kamaráde!

Odpustíš mi, jestliže si dovoluji, abych Ti přátelsky „tykal“, ač Tě dosud osobně neznám. Sympatie, kterou ke mně chováš, Tvoje city a hluboce procítěná předsevzetí, jež mám také já, mne s Tebou sbratřují a víží mne k Tobě páskou hlubokého přátelství. Když jsem obdržel Tvůj dopis, věř, že jsem jim byl hluboce dojat. Již drahnou dobu chovám sympatie k vám hrdinným Čechům, kteří jste dovedli roztrhati rakouská pouta a vzbouřiti se proti nenáviděnému a nelidskému nepříteli. Myslím-li na hrdinské činy Tvých bratří v daleké Sibiři, ve Francii a Italii, srdce mi překypuje radostí. Vaše železná vůle, vaše veliká odvaha se již dovedou vzepříti choutkám říše, jež vás chce míti otroky. Všichni svobodní národové tohoto světa vás mají rádi, jsou za vámi a pomáhají vám k dosažení vašeho cíle. Poznal jsem z dějin slavné činy vašich národních hrdinů, kteří bojovali o trpěli, aby osvobodili vaši krásnou vlast. Ale násilí a ukrutnost tyránů potlačily tehdy vzbouření v krvi, uvěznily vaše otce a pověšily ty, kdož věřili ve spravedlnost a svatost české věci. Nyní však, kdy osudy národů jsou psány krví utlačovaných, kdy osudy zbraní dohody obracejí se v náš prospěch, vaše

věc se uplatňuje víc a více, až nadejde den, kdy budete svobodní a samostatní. Přeji Ti vroucně, aby štěstí Tě stále doprovázelo a Ty se mohl brzo vrátiti do své vlasti a obejmouti své drahé, kteří nyní trpí a doufají, jsouce hrdí na to, že bojovali a trpěli za vítězství tak vznešené a spravedlivé myšlenky.

Také já bych byl šťasten, kdybych Tě mohl poznati. Budu pátrati po tom, abych se dověděl, kde se nalézáš s Tvým plukem a mohl Tě tak viděti a pozdraviti. Zdravím Tě upřímně a srdečně

Giuseppe Faggionati, 9. skupina, 105-26 batterie.

PLUKOVNÍK GAMBI!

O vánocích 1928, kdy byl pluk rozložen v okolí Bzence nad Moravou, chtěl velitel pluku, italský pluk. Gambi, pronést k pluku níže uvedenou řeč, k čemuž však nedošlo, protože pluk byl na přímý rozkaz M. N. O. poslán ihned na Slovensko.

Překlad proslovu plukovníka Gambi:

Legionáři 34. pluku! Vojáci 34. pluku československého z Itálie. Ze tří důvodů shromáždil jsem vás zde na tomto náměstí:

1. Abych vás viděl ještě pohromadě okolo sebe po našem odjezdu z Itálie,

2. abych přál Vám a Vaším rodinám šťastného příštího nového roku,

3. abych Vám předal zástavu, kterou Vám věnovalo obyvatelstvo Turina.

Vojáci!

Rok, který končí, dopřál Vám viděti Vaši zemi osvobozenou z otroctví, které je utiskovalo, onen, který přichází, nechť dá Vám sílu a vůli, abyste dovedli udržeti získanou svobodu.

Dobytí svobody děje se silou, a je-li svoboda získána, udržuje se však ctnostmi civilními, prací, poslušáním a plněním zákonů a to nyní čeká na Vás, abyste dělali.

Ve všem a všudy je zapotřebí jen disciplíny, jinak není svoboda, nýbrž anarchie a bolševismus. Moje přání k novému roku jest jenom jedno, abyste — vojáci — dovedli býti dobrými občany a měli pevnou a disciplinovanou vůli udržeti se svobodnými jako nyní jste.

A nyní rozvinu, představím Vám a předám zástavu Vašich starých tradičních barev, bude to zástava Vašeho, vlastně našeho pluku!

Tato krásná zástava, malovaná a vyšívaná rukami žen italských, byla Vám věnována městem Turinem, oním Turinem, které bylo vždy avantgardou svobody a práv národů. Potřebný obnos k provedení tohoto pěkného díla opatřen byl malými příspěvky o desíti a dvaceti centisimech, věnovaných ubohými dělníky, pracovníky a školáky, byl to zkrátka celý Turin, který chtěl dát prapor národu českému.

Budiž Vám proto drahá, vezměte ji, a opatrujte ji, poněvadž představuje stisk ruky, nejupřímnější, nejkrásnější spojení dvou národů, italského a československého.

Vojáci 34. pluku!

Nezapomeňte nikdy, že Váš pluk byl formován a organizován v Itálii, v Umbrii zelené, drahé Carduccimu, za přísáhlého to nepřítele Austrie, nezapomeňte nikdy, že to byla Itálie, která byla osudovou ránou k pádu a zničení monarchie Habsburků, a že to byla v prvé řadě Itálie, která přivedla do osvobozených Čech krásné a disciplinované oddíly svobody.

Vzpomínejte proto vždycky této Itálie, která byla Vaší druhou vlastí a milujte ji, jako se miluje drahá milenka.

Když jsem formoval pluk, slíbil jsem Vám, řekl jsem Vám, že Vás dovedu volné do vlasti. Tehdy byli jsme válečnými zajatci a Vaše vlast byla ještě zotročena. Dnes jste všichni svobodnými, i Vaše vlast, vy, i Vaše země.

Splnil jsme svůj slib a jsem nad tím šťasten. Nepožaduji od Vás ničeho za tento slib mnou splněný, požaduji pouze, abyste jako v minulosti byli vždy vojiny řádnými a discipl-

novanými, bude to největším projevem vděčnosti, který budete mně moci dát za slib mnou dodržený.

Nazdar, nazdar, nazdar!

NÁŠ NÁVRAT DO VLASTI.

I.

Když dne 22. prosince 1918 přejížděl náš III. prapor hranice svobodné vlasti, tu jistě každý z nás vzpomenu si na všechna ta utrpení a strasti, které až do tohoto okamžiku zažil. Synové národa vrací se do osvobozené země, která tak dlouho na tento okamžik čekala. Se slzami v očích vidí, jak matička Čechie vítá své syny, jak jemnou rukou stírá jim se skrání vrásky, které boj o osvobození jim tam zanechal, ale hned zase jim připomíná: „Ještě není konec, ještě je potřeba, abys mne bránil, abys mne osvobozenou na pevné základy postavil.“

Prvním našim stanovištěm určen kraj okolo Kyjova na Moravě. Do Kyjova jsme přijeli dne 24. prosince před půlnocí. Jako kdyby osud tomu chtěl, že synové vlasti do ní vcházejí zrovna v též okamžik, kdy před dvěma tisíci lety přišel na svět Syn člověka, aby jej vykoupil.

Zde v Kyjově na nádraží měli jsme až do rána volno. Na spaní nebylo ani pomyšlení. Vzpomněli jsme si, že právě v tu dobu je „půlnoční“ a že ji navštívíme. Jaké bylo pozdvižení v kostele, když do něho vstoupili neznámí vojáci v cizím, zcela odlišném ústrojí! Zdálo se mi, že kněz u oltáře není tam již nic platen. Co to bylo vypytování a ohlížení nás, kolik různých a různých otázek, které měly být zodpověděny! Ale naše myšlenky dlely jinde. Každý jistě zaletěl ve vzpomínkách do svého domova, ku svým milým, kterým jsme již byli tak blízko a přece nemohli je spatřiti, každý vzpomínal na svá dětská léta a na radostné dojmy ze svého dětského štědrého večera.

Ráno shromáždil se prapor na náměstí v Kyjově, kde byl oficiálně přivítán městskou radou a pak pěvecký kroužek

10. roty, za vedení nezapomenutelného bratra poručíka Kopeckého zapěl „Boleraz“ a „Dívča, dívča laštovička“. Dojem toho byl mocný. Myslím, že tento okamžik až dosud tkví v paměti všech účastníků. Slzy radosti polily nás všechny a ještě dnes vidím našeho velitele čety, bratra poručíka Jelínka, jak v jeho originálním vousu stkví se slzy jako ranní rosa v trávě.

Po rozchodu odebrala se naše „desítka“ do vesnice Kelčany, asi půl hodiny cesty vzdálené od Kyjova. Zde ubytování jsme byli z části ve škole, jedna četa po domech.

II.

Konečně jsme nasedli do vlaku. S Bohem ty krásné městečko Padova! S Bohem ty slunná Italie! S Bohem vy nehostinné kraje alpské. Půl života jsme u Váš prožili a mnozí na vašich pláních život dokonali!

Přestala „nostalgia“ a nastává radost v srdcích těch, kteří se navracejí domů. „Domů!“ Jak krásně zní toto slovo po tolika letech!

Projížděli jsme se a naposledy patřili na všechny ty známé kraje, které jsme dříve křížem krážem procestovali. První zastávka Mori. Naše působiště válečné, naše, abych tak řekl, znovuzrození k novému životu. Vřava válečná již utichla a houfy zajatců opravují trať, po níž my jedeme domů.

Pak Trident, Francesfesta a konečně po dlouhém čekání Linec a hranice našeho svobodného státu. Zde očekávala nás hudba. Sestoupili jsme z vlaku a za zvuků naší hymny vítá nás vlast a my se slzami v očích stojíme, nemohouce si uvědomit, že jsme konečně ve své osvobozené vlasti.

Po Budějovicích a Jindřichovu Hradci v Třebíči překvapilo nás velké uvítání, které nám tamní občané přichystali a s otevřenou náručí a radostí nás vítali. Jak nám chutnaly ty naše „české vánočky“, které nám pečlivě hospodyňky napекly a na přivítanou rozdaly!

Tak vítala nás první cesta po našem příchodu do vlasti, tak vítalo nás občanstvo prosté, jejichž duše k nám upřímně

lnuly. Vítali nás ti, kteří následky války nejvíce pocítili, a nyní, radující se z osvobození a vítající svobodu tak dávno želanou, přijali mezi sebe ty, kteří za dosažení této svobody na pláních Ruska, Francie a Itálie bojovali a postavili tak nehynoucí pomník těm, kteří za svobodu život položili a na jejich návrat marně jejich drazí čekají.

Čest budiž památce těch, jejichž těla tlí v zemi východu, západu a jihu a jejichž duch dlí stále mezi námi, připomínaje nám, že sen veliký, na kterýž český národ po tři sta let čekal, konečně se vyplnil. Synové kdysi slavného husitského národa došli svého cíle a „tatiček Masaryk“, jejich vůdce, patří na svoje děti, jak ho s velkou radostí a otevřenou náručí přijímají a jej vítají ve svém středu.

Dnes po letech rád vzpomínám na ty dobré občany kelčanské, jak nás přivítali a jak se s námi dělili takřka o všechno, co měli. Krmili nás svědomitě, i napájeli a všechno pohodlí nám uchystali. Jinak bylo by nám po příjezdu do vlasti nebylo tak dobře, jak by si snad někdo představoval. K jídlu jsme neměli než to, co jsme s sebou přivezli a dopadlo to tak, že na vánoční svátky měli jsme bezmasé dny. Než to nám nikterak nevadilo, neboť snaživé hospodyňky dělily se s námi o své zásoby zabíjaček a koláčků, které nevýslovně rychle mizely v útrobách statečných obránců vlasti.

Na Štěpána udělal nám slavný obecní výbor taneční zábavu. Jaká to byla pro nás radost! Po tak dlouhém čase drželi jsme v náručí zase skutečnou dívku, neboť v Itálii tančili jsme jeden s druhým.

Hospůdka byla malá a tak celá rota najednou se nemohla oddát zápalu tance. Tancovalo se tedy po četách. Strážmistr Kyselka, výkonný roty, stal na vyvýšeném místě, kde trůnil vesnický kapelník a velel: „Napřed I. četa, pak II. a III. četa a naposled „pistolky“! A tak svorně jsme se dělili o pěkná kelčanská děvčata. Mysleli jsme, že jejich krásné oči hoří pouze pro nás, ale oči kelčanských chasníků, plné zloby, nám brzo ukázaly, že nám naše úspěchy závidí. Jistě, že dnes jste nám již odpustili tu krásnou chvilku radosti, vy

mládenci kelčanští, a že dnes, po desíti letech, řeknete: „Přáli jsme jim to, neboť si toho zasloužili!“

A tak se vesele pilo, zpívalo a tančilo až do rána.

Žádná radost v žití netrvá věčně. Tak i naše byla přerušena právě v nejlepším. Na nový rok 1919 stojí na náměstíčku Kelčan celá „desítka“ v pohotovosti s velitelem v čele, aby odešla zase pryč, obsazovat a hájit bratrskou Slovač. Vyhlíželo to tehdy, jako když jdeme na pohřeb. Celá vesnice přišla se s námi rozloučiti a my ubírali se středem těch, u nichž jsme tak krátkou dobu pobýli a kteří s námi i své srdce rozdělili.

Není mým úmyslem popisovati zde všechny boje, které jsme za osvobození Slovenska prodělali. Vzpomenu jen těch, kteří radostného návratu do Čech se již nedočkali a nyní dřímají věčný sen v bratrské zemi slovenské. Je to zejména bratr Starosta, který padl při nájezdu do Balaš. Ďarmot a četař Tichý, který obětoval život u Parkány-Nány. Vy, bratři, se již nevrátíte ku svým drahým, ale buďte ujištěni, že vzpomínky naše jsou stále s vámi a že památka vaše jako nehynoucí pomník hrdinství bude nám a celému národu stálým příkladem pro věky příští!

Konečně nadešel čas, kdy Slovensko osvobozeno a nastal dávno toužený klid zbraní. Po delším odpočinku na Slovensku odjíždí pluk do severních Čech, aby zde konal pohraniční službu strážní.

Provedena demobilisace některých ročníků — rozloučili jsme se s bratry a dnes zůstaly nám na vše jenom vzpomínky, které nevymizí z paměti. Byly chvle trudu a bolesti, ale byly i chvílky, které bolest života zmírňovaly.

Ted' po letech, kdy rány již nebolí, vzpomínáme rádi na ty časy, v nichž svoboda naše volala nás ku pomoci.

Štábní rotmistr Josef Suchý.

ZAPOMENUTÉ EPISODY O ZACHRÁNĚNÍ REPUTACE 34. PĚŠ. PLUKU.

Jako snad ve všech armádách světa, byla i v naší legionářské jistá řevnivost mezi speciálními oddíly a ostatními. Řev-

nivost tato byla vystupňována někdy i v nenávist. Tak také mezi italskými legionářskými pluky 39. a 34. panovala nenášenlivost, a když jsme byli ubytováni koncem roku 1918 v okolí Padovy poblíže sebe, docházelo k častým pŕtkám mezi příslušníky obou pluků.

39. pluk měl to štěstí, že byl na frontě dříve než ostatní legionářské pluky, a tak za delší dobu a skutečnou odvahu svých vybraných příslušníků získal snad více slávy nežli ostatní naše legionářské pluky v Italii. Uzané tyto zásluhy projevovaly se navenek sebevědomějším vystupováním devětatřicátníků, zvláště některých jedinců, což nebylo klidné pomíjeno našimi hochy. Trpce nesli toto nebratrské chování, a ti horkokrevnější vyřizovali pak povstale spory na místě i pěstmi. Pochůzkové strážě, jež měly zameziti podobné výstřelky, bohužel, někdy svým nevčasným zakročením situaci ještě zhoršily.

Odjezdem do vlasti skončily tyto pŕtky, ale nebylo lehce lze tak zapomenouti. Teprve, když několik našich bratrů bylo v bojích na Slovensku přímo ve svazku 39. pluku, poznali devětatřicátníci naše hochy jako sobě rovné a vzájemný bratrský styk byl opět obnoven. V několika vzpomínkách chci vylíčiti tyto boje, kterými nabyli jsme znovu „reputace“ u devětatřicátníků!

Ústup.

Po všeobecném boji na Slovensku dne 30. května 1919 odpochoďovala naše půlrota během dopoledne z Nových Zámků pod velením poruč. Dvořáčka podél trati k Parkány-Nána, aby zesílila posice bratrů II. a III. praporu proti hrnoucím se maďarským vojskům přes oba mosty ostřihomské. Do večera byla rozdělena tato půlrota na několik menších skupin, z nichž naše, čítající i s bratrem por. 9 mužů, měla za úkol spojití se s levým křídlem 39. pluku.

Asi o 9. hodině večerní se nám to podařilo. Přesto, že nás bratrů od 39. pluku častovali nehoráznými vtipy, přece byli rádi, že jsme jim přišli na pomoc, neboť jich bylo pouze 12. Za krátko jsme obsadili společně most pro pěší. Ten pak po

útocích a posléze po prudkém útoku pancéřových lodí, jízdy, pěchoty i dělostřelectva maďarského, museli jsme třetího dne za svítání opustiti. Ustoupili jsme zpět k Mužli, kam již bylo několik podobných skupinek početnějším nepřítelem zaháněno. Do odpoledne se nás sešlo něco přes 200. Ale tu se již docela blízko objevil nepřítel, a to silné oddíly, jak od Nových Zámků, tak i od Parkány-Nána. Cesta otevřená byla pouze na východ a na západ. Celý, zde soustředěný oddíl, rozdělen byl podle toho na dvě části. Část západní tvořili devětatřicátníci, a my, br. por. Dvořáček, des. Procházka, br. Marek, Štěpnička a já, a k tomu asi 12 bratrů od 1. roty, část východní.

Cesty, po nichž nám bylo nutno jíti, vedly vesměs podél Dunaje, ze kterého několik maďarských pancéřových lodí neustále nás pronásledovalo střelbou z děl a kulometů. Rychlostí, jakou lze si jen představit, prošli jsme přilehlé vesnice, aniž jsme kde narazili na odpor, až do Karvy. Za ní vystoupilo pojednou maďarské vojsko, vyloděné z pancéřových lodí. To již jsme byli rozděleni tuším na čtyři proudy, z nichž náš pohyboval se po levém břehu Dunaje, aby chránil severnější proudy od bočného přepadení. Po prudce střelbě Maďaři se rozprchlí a hledali útočiště na monitorech. Měli jsme opět volnou cestu až do Dunanocs, kamž jsme dorazili za úplné tmy, pro niž a pro nebezpečí z blízkých močálů nebylo možno dále jíti.

S prvním zábleskem světla zaduněly dělové výstřely obrněných maďarských pancéřových lodí, ale neučinily nám škod. Až když palba počala nás velmi ohrožovati, pomýšleli jsme na vyklizení vesnice. Na nějakou obranu nebylo ani pomýšlení, proti monitorům nemohli jsme poříditi ničeho. Jakmile jsme však projevíli úmysl vykliditi vesnici, octli jsme se z čista jasna v křížovém ohni kulometů, obsluhovaných civilními hordami, jejichž stále shlukování již před chvílí nám bylo podezřelé. Dnes již nedovedu pochopiti onu odvalu, se kterou jsme tehdy umlčeli kulomety několika petardami (italské ruční granáty). Opustili jsme okamžitě vesnici a rozložili se na volném prostranství, používajíce pobřežních

hrází co krytů. Kolem 10. hodiny projelo tudy několik našich jezdců k Marczelháze. Tito nám v rychlosti oznámili, že Maďaři postupují se všech stran, a my že jsme pravděpodobně poslední oddíl v nejbližším okolí. Byli jsme nyní v dosti choulostivé situaci, asi 12 km severně Dunaje, východně Marczelházy.

Jak jsme vskutku pozorovali, postupoval již nepřítel od Dunaje, od Parkány-Nána i od Nových Zámků. Směrem ke Komárnu rozprostíraly se ohromné močály podél toku Žitvy, mezi nimiž by nás mohl provést jen průvodce, znalý brodu, a toho nebylo. V okolních vesnicích objevil se již nepřítel všude. Zůstali jsme tu všude odříznuti a neustálým odrážecím útoků tenčila se vůči nám naše zásoba střeliva a ručních granátů.

Bratr poručík úmyslně nás rozestavil do velkého okruhu, abychom budili zdání, že je nás tu více. Takto jsme se udrželi po tři dny, až situace stávala se hroživou. Kromě nouze o střelivo, přidružoval se i hlad. Největším majetkem bylo nejvýše 10 nábojů u některého z nás . . .

Milé, teplé sluníčko ranní vysušilo již rosu na vysokých stéblech trávy, jimiž toho dne ani větřík nepohnul. Stály nepohnutě, tvoříce do dálky zdání rovné planiny, přerušené pouze na západě do široka rozloženou Marczelházou. Bystrý pozorovatel snadno by však zpozoroval v určitých místech pláň nepatrné, sotva znatelné chvilkové vlnění, které za panujícího klidu mohlo buditi dojem, že pochází od menší zvířeny. Jinak však docela nic nerušilo tento velebný klid širé pláně, jenom občasné výbuchy z monitorů vystřeleného náboje.

Maďarské hlídky, rozestavené před vesnicí, neměly ani té bystrosti, aby vytušily, že několik desítek kroků před nimi je obávaný jejich nepřítel, „bíločervení ďábli“, jak nám říkali. Tu však přesunulo se jemné vlnění na několika místech před čáru maďarských hlídek a pohybovalo se s touž nenápadností, jako až k samému okraji vesnice, kde pláň znenáhla zmizela v zahradách. Konečně i vlnění přestalo a ve vsi objevili se s několika stran neznámí, opálení, na po-

hled strašní lidé, svírající pevně ve svých žilnatých, ušpiněných rukou posledními náboji nabitou pušku. V témže okamžiku třeskot a rachot jejich pušek způsobil ohromný zmatek v celé vesnici. Maďarští vojáci, neustrojení, beze zbraně, pobíhali zmateně ve směsici civilistů, kteří svým ustrašeným křikem způsobili zmatek ještě větší.

A naši chlapci, neboť oni si to zaútočili, šetříce náboji, komandovali do tohoto zmatku k oklamání Maďarů: „Zweite Kompanie vorwärts, schießen“ a p., sledující bedlivě ústup nepřítelův. Ten opustil v nejbližší chvíli vesnici úplně bez rány, byv ještě několika našimi bratry pronásledován, až k nedaleké vesnici Kurtakesci. Marczelháza byla zatím naše a s ní značná kořist střeliva. Povzbuzeni tímto úspěchem a s dostatkem střeliva, proráželi jsme kruh nás svírající krok za krokem, až k vesnici Izse, odkud jsme byli uvítáni prudkou střelbou kulometů a silnými, ozbrojenými civilními hordami. Ježto náš odpor by byl jen zbytečně prodlužoval tuto situaci, ustoupili jsme během dopoledne do Heteny, prvního železničního stanice na trati Komárno—Nové Zámky. Trať také byla již v rukou nepřítele, který dorážel s několika stran na Komárno, jež hájil 39. pluk.

Současně s námi vtrhli od severu do Heteny spojené severnější dva proudy, o nichž jsme po celou dobu ústupu nevěděli, tak jako oni o nás. Radost ze shledání a povídání bylo velmi veselé, neboť příslušníci našeho pluku se sešli ve zdraví do jednoho. Zajítky útrapy vyprávěny s humorem jenom nám vlastním.

Po trati však dovážena další vojska nepřítele a bylo nutno pomýšlet na to, jak se dostat co nejdříve do Komárna. Velení nyní převzal jeden br. kapitán od 39. pluku. Skoro po celý den jsme se bránili silným útokům, podporovaným dělostřelbou pancéřového vlaku. Až na menší zranění neutrpkeli jsme žádných ztrát. Bratr kapitán asi o 5. hodině odpoledne (4. června) oznámil nám svůj úmysl prorazit ještě téhož dne kruh a dorazit do Komárna. Se šibeníční radostí a humorem vlezl celý oddíl do blízkého močálu a skryt rákosím, plížil se k určenému cíli. Zatím my od 34. pluku

na druhé straně vesnice zahájili jsme prudkou palbu, již jsme k sobě přilákali nepřítele skoro z celého úseku, ba i z celého pancéřového vlaku. Tím odvrácena byla jeho pozornost od důležitého přechodu, železničního mostu, po němž nepozorovaně počínali kolem 8. hodiny bratři přecházeti. Než nepřítel zpozoroval, jak byl oklamán, tu již i náš hlouček přiblížil se k mostu, po němž jsme museli již jednotlivě za ostřelování kometu přebíhati. Když se přihnul pancéřový vlak, byli jsme již na druhé straně. To bylo asi půl hodiny nato, co hlavní oddíl přešel.

Bratři onoho oddílu, bezpochyby opojení radostí ze zachránění, na nás pravděpodobně zapomněli a odebrali se ihned do pevnosti k odpočinku, aniž by se hlídkám o nás zmínili. Tím se stalo, že hlídky 39. pluku z Komárna vytrhly proti našemu hloučku, majíce jej za Maďary. Mýlilo je jenom to, že prý jsme na ně nestříleli. Mysleli prý proto, že se chtějí Maďaři nechat zajat a nechali nás k sobě bez hluku dojít. Pak ovšem jsme se poznali.

Avšak zklamali jsme se velmi, domnívajíce se, že budou s námi spokojeni. Jeden bratr kapitán nás přivítal krátce a srozumitelně:

„To jsou čtyřiatřicet? No, to jsme dostali pěkné presenty.“

Známa naše kázeň 2. roty „železná“, příliš zaschlá ústa a únava nedovolily, abychom aspoň poděkovali za takové přivítání.

Postup.

V Komárně jsme odpočívali dva dny. Bratr desátník Procházka, br. Marek a já byli jsme přiděleni k jedné rotě (tutším 9.) leg. pluku 39. Ostatní bratři našeho pluku byli opět k jiným rotám přiděleni.

Dne 6. června o 3. hod. odpolední zahájila rota, u níž jsme byli přiděleni útok, směrem odkud jsme přišli. Krajina byla nám tedy dobře známá, věděli jsme o mnoha krytech a cestách i nebezpečných místech, a hned na počátku byli jsme veliteli v tomto ohledu užiteční. Rota dosáhla téhož dne večer Izsy. Obyvatelé, kteří před dvěma dny do nás stříleli,

nás nyní jak se říká na rukou nosili. Jakási panimáma přinesla nám na náves plnou mísu smažených vajec, jistě že jich bylo asi čtyřicet. Chléb nám byl donášen v nůších, mimo to slaniny, mléka a másla dostatek. Brzy se obyvatelé přiznali, že naše vojsko je velice hodné, Maďaři prý všechno zničili, děvčata odvedli, dobytek pomlátili, a vše co se dalo odnésti, vzali bez náhrady. Dokonce prý obyvatele trýznili a mlátili, což jsme jim přáli. Nyní nám pověděli, kde Maďaři jsou, kolik jich je a jak jsou ozbrojeni. Na základě těchto zpráv utvořeny z roty skupiny, každá se svým úkolem.

Naše skupina měla opět rozkaz postupovati podél levého břehu Dunaje a chrániti bok hlavního oddílu. Bylo nás dvacet. Několikrát denně jsme narazili na silné maďarské hlídky, které po malém odporu rychle vždy ustoupily. Do 10. června dostali jsme se až před Duna-Radvany, kde již byli Maďaři řádně zakopaní, a připraveni na zákopový boj. Naše skupina opevnila se při ústí potoka Žitvy do Dunaje, kde jakási strojovna rozsáhlých rozměrů byla obehnaná vysokým a širokým náspem ochranným před povodněmi. Byla to skoro přirozená pevnost. Mezi Maďary a námi byla jenom Žitva se svými močály a jediným v těchto místech přechodem. Kdyby si byl býval nepřítel udržel tento přechod, byl by měl vždy cestu do Komárna otevřenou a snadno by byl držel naše vojsko v tomto úseku v šachu. Rozkaz byl držeti toto důležité místo tak dlouho, dokud nepřijde jiný rozkaz.

Asi 3 km severněji určil velitel naší skupiny na vyvýšený pahorek (Czinkothégy) na druhou stranu Žitvy dvoučlenné hlídky, které měly býti na pahorku tak dlouho, dokud je jiná hlídka nepřišla vystřídati. Povětšinou hlásili jsme se na tuto hlídku dobrovolně, nejčastěji já s br. desátníkem Procházkou a br. Marek s jedním od 39. pluku. Spojení s hlavním oddílem jsme měli až do 14. června, kdy jsme zpozorovali, že les východně našeho pahorku, v němž byl dosud zakopán nepřítel, jest opuštěn. Rovněž v Marszelháze, již naši nebyli. Ohlásili jsme to veliteli a navrhli jsme, že

les prozkoumáme. Dostali jsme ještě na to jednu hlídku, která nás zajišťovala a hlavně z Czinkothézy bedlivě střežila okolí. Za šera prošli jsme celým lesem, pak polmi a za svtání již vinicemi přiléhajícími těsně k Duna-Radvany.

Vidouce přicházeti po silnici od Duna Mocs hlouček vojáků, skryli jsme se na východním konci vesnice na hřbitově. To jsme byli již úplně v týlu maďarských zákopů! Nechali jsme hlouček přejíti, aniž by nás upozoroval, pak jsme se opatrně plížili za ním až do Duna Radvany, kde na návsi kolem kostela rozložen byl v odpočinku, snad v záloze, značný oddíl nepřitele. Dobře skryti vyhodili jsme několik petard a počali páliť. Zmatek, který povstal, nelze ani popsati. To však sluší podotknouti, že Maďaři, kteří spali v chalupách, neměli ani tolik času, aby se oblékli do uniformy. Ve spodním prádle vyskakovali z oken do zahrad a útekem hleděli se spasiti. Rozumí se, že takový zbabělý útek neobešel se bez velkého křiku, jímž strhnuti byli i ti, kteří drželi v předu zákopy. My nedbajíce nebezpečí do něhož jsme se vydali, naplnění radostí a pýchou, udržovali jsme neustálou střelbou zdání, jakoby celá vesnice byla námi obklíčena. Nežli se slunce vyhouplo z červánků, procházeli jsme se spokojeně Duna Radvany přes opuštěné zákopy k naší malé pevnůstce, vedouce 23 zajatce.

Na konci vesnice pozdravil nás jakýsi slovenský stařeček před malou chaloupkou a s ním asi 18ti letá dívka držící několik růží. Dívka připjala nám každému na blůzu bílou a červenou růži, stařeček v slzách chválil naši udatnost. Byli bychom plakali radostí i s nimi.

Od toho dne Duna Radvany byla jaksi neutrální. Jenom naše a maďarské hlídky ji občas navštěvovaly. Každodenně strhlo se však za vsi několik šarvátek s Maďary, na něž obyčejně tito hodně dopláceli.

Až jednoho dne nám stařeček se srdcervoucím pláčem žaloval, že mu v noci vyrvali z chaloupky Maďaři jeho vnučku, Juličku. Museli jsme chudákovi slíbit, že mu ji přivedeme.

Po těchto událostech omezila se naše činnost pouze na

pátrání po nepříteli. Nebylo toho skoro ani třeba, ježto dne 15. června objevil se nepřítel ráno sám, přímo před naší pevností. Přejít přes bažinu byl houževnatě držen. Po celý den nepřítel činil horečně přípravy k prudkému útoku. Chtěl býti do 24 hodin zase v Komárně, jak na nás slovensky vykřikovali maďarští vojáci. Nepřítel se zakopal asi 200 kroků od nás.

A zase jako při ústupu. Když jsme střeliva nejvíce potřebovali, nedostávalo se nám ho! Bylo nutno jím šetřiti a proto nemohli jsme nepříteli jeho záměry tak kaziti, jak jsme si přáli a jak by bylo záhodno. Každou chvíli šklebila se na nás nová hlaveň kulometu z nového kulometného hnízda. Nákladní automobily neustále přivázely nový a nový materiál, ostnaté dráty, telefonní zařízení, bedničky se střelivem a nové vojsko. Odpoledne se objevila před Duna Radvany eskadrona jezdecká. Maďarský letoun kroužil nad námi po celý den a bombardoval naši posici. Obrněné lodi z Dunaje metaly na nás nepřetržitě šrapnely. Obrovský komín strojovny, dělovými náboji přímo provrtán, hrozil každým okamžikem spadnouti a zasypati nás. Bylo nutno ho zbořiti, abychom předešli neštěstí. Rychlý posel vyslaný s příslušným hlášením do Komárna, vrátil se ještě za noci se čtyřmi muži a kulometem se 3000 náboji. K vyhození komínu dynamitem vyslán byl odborník z Komárna, který téže noci vyhodil komín do povětří. Mezi tím jsme se odplížili do okolí. Jakmile komín dorachotil, zaujali jsme opět místa za hrází. Jinou pomoc přes úpěnlivé prosby jsme nedostali, jen rozkaz „vydržet a nepustit“.

Příští ráno 17. června 1919 se zábřeskem světla započal nepřítel se všech stran a svých prostředků palbou. Zápalné granáty z monitorů na několika místech strojovnu zapálily. Mlha srážela štiplavý dým na nás k zemi. Dusili jsme se a ven z hráze nebylo možno vylézt pro nepřetržitou palbu nepřátelských kulometů, které zrovna seřezávaly vršky hráze. Své síly i pozornost soustředili jsme na přechod přes močál, vědouce, že tak nejspíše se ubráníme. Stříleli jsme jen když nepřítel pokoušel se o jeho přechod. Puškové gra-

náty nepřítele, rovněž šrapnel-granáty střelené z monitorů způsobily nám mnoho zraněných. Do poledne odklidili jsme do spodní části strojovny 11 raněných a 2 mrtvé. K boji nás zůstalo pouze 11.

Asi ke třetí hodině odpoledne přes strašlivou palbu rozezнали jsme známý zvuk, jako když silný rezavý hřebík z prkna táhne. Zvuk tento přicházel v několika seriích za sebou od sev. východu a hned na to od severu. Pojednou střelba z nepřátelských pušek a kulometů přestala, zatím co bylo onen skřípavý zvuk stále výrazněji slyšeti. Tu a tam nadzvedly se hloučky nepřítele a nepokojně pohlížely v onu stranu. Srdce se nám rozbušila radostí, neboť poznali jsme v onom zvuku střelbu italských „pistolek“.

Nevím, dal-li nám někdo rozkaz, nebo vyslovil-li někdo z nás odvážnou myšlenku nahlas. Vím jenom, že za podpory našeho kulometu a střelby několika pušek vyrazilo nás šest bratrů z úkrytu a ženouce se vpřed, při čemž používali jsme již osvědčené lsti: „Zweite kompagnie vorwärts“, způsobili jsme nepředvídaný obrat. Ze všech stran jako kobylky vyskakoval nepřítel a v úplném zmatku utíkal ze svých posic. Než-li jsme doběhli do jejich zákopů, nebylo tam živé duše. Jen husté a dlouhé pohybující se řady a hloučky prchajících ukázaly nám, že zde musely býti soustředěny dva prapory pěchoty. Později byla tato naše domněnka potvrzena. Na záchranu jich přihnalo se vkrátku jejich jezdeckto, ale po několika dobře mířených ranách na koně obrátilo se i toto a tryskem zmizelo nám s očí.

Večer po boji jsme se sešli s deseti bratry severnějšího oddílu, kteří jsou na zvědách, chtěli trochu postrašiti Maďary a tak nevědomky zasáhli vítaně do našeho boje. Byli překvapeni účinkem svých pistolek, které svým příšerným hřmotem způsobili nepříteli více škod, než svými střelami. Nyní jsme mohli také ovšem děkovati jen zbabělosti nepříteli, která již tolikráte stala se mu osudnou.

Do večera byla obnovena telefonická linka do Komárna. Ulehl jsem pod okny místnosti, kde právě br. poručík 39. pluku hlásil telefonicky situaci a zaslechl jsem mimoděk:

„..... Ty od čtyřiatřicátých? Jó to jsme se spletli! Všechny musíme zadat na povýšení“.

Po uzavření příměří vrátili jsme se zpět do Komárna, abychom mohli odjetí ke svému pluku, jenž dlel toho času v Levici. Tentokrát jsme byli opět překvapeni, když na dvoře pevnosti vítající nás br. kapitán 39. pluku potřásaje nám upřímně rukou, pravil: „Tak sakra, prej ste to tam řezali!“ V tom okamžiku bylo naším přáním, aby tu stál onen br. kapitán, který vítal nás jako „pěkné presenty“.

Po několika dnech, co jsme byli ještě v Komárně, poznali jsme, že jsme opět nejlepšimi bratry a kamarády devětatřicátníků. Když vrátili jsme se opět k naší rotě, dekoroval nás čtyři dne 4. července br. kapitán Jelínek čs. válečným křížem na návrh 39. pluku.

Rotmistr Josef Zouhar.

Vojín Jindřich Cahel.

Z bojů na Slovensku, které jsem jako velitel komb. praporu pěšího pluku č. 1. (byl později sloučen s leg. pl. 34. v nynější 34. pluk) s praporem prodělal, utkvěl mi den 21. června v paměti.

V časných hodinách ranních dne 22. června útočil jsem s praporem po krátké dělostřelecké přípravě na dvakrát tak silného nepřítele, který měl obsazený pahorek severně vesnice Kameňan. Pomocí kulometů, které jsem na vhodném místě zasadil, podařilo se 1. rotě pod velením por. F. Girgila rychlým a odvážným útokem zmocniti se pahorku, ručními granáty zahnati nepřítele a tím padla i vesnice, mnoho zbraní a trén nepřítele do našich rukou. Mnoho našich bodrých Slezanů se při tom vyznamenalo, a právě těm nejlepším nedostalo se viditelného uznání, ačkoliv obětavě položili na oltář vlasti to nejcenější: své životy. Jednomu z těchto chrabrých, chtěl bych tímto vystavěti zvláštní pomník: vojínu Jindřichu Cahelovi.

Sotva že šťastně překonal útrapy světové války, hlásil se, jsa pln ideálního nadšení pro vlast i národ, do naší ar

mády. Byl to typ vojína, jakého si přejeme mít: řízný, nebojácný, spolehlivý a velmi dobrosrdečný k svým kamarádům. Byl pýchou mého praporu. Práce a služba byly jemu samozřejmé, nebylo třeba jej do nich teprve komandovati, sám vždy již viděl, kde bylo čeho zapotřebí, a právě proto vše konal, aniž by jemu ta práce přináležela. V boji se mohl jeho velitel na něho úplně spolehnouti, neboť miloval boj, jako hrdé měření síly, vytrvalosti a vůle. Slyšel-li střileti, nebylo lze jej udržeti a musel se přesvědčiti, co se v předu děje. Nebylo jedné hlídky, ke které by se nebyl hlásil dobrovolně.

Dne 21. června 1919 dodal můj prapor přední stráž. — První rota postavila tři polní stráže v linii jihovýchodně od Kameňan. Na obou stranách nebylo žádných jiných vojsk. Vojín Cahel byl na polní stráž č. 3 ve mlýně blízko Kameňan. Prapor trpěl již po celý den nepřátelskou dělostřeleckou palbou. Ve tři hod. odpoledne objevily se silné nepřátelské hlídky, byly však našimi polními strážemi zahány. V 6 hod. odpoledne hrnulo se bolševické vojsko v několika sledech na naše přední stráže a v okamžiku hrály jejich kulometry naším strážím pekelný koncert. Kdyby těm polním strážím bylo tam v předu úzko, nikdo by jim to nebyl zazlíval. Tři proti jednomu — dobře — avšak 10 a 15 proti jednomu, na to třeba mít nervy. Polní stráže měly rozkaz ustoupiti do linie hlavních polních stráží, na kotu 403, severně od Kameňan. První a druhá polní stráž již ustoupily, pouze polní stráž č. 3 u mlýna stále ještě bojuje. Cahel dobře vystihl situaci. Jen klid a dobře mířit, velí svým kamarádům a udržuje celou stráž pohromadě. Sám se svými kamarády útočí — je to šilenství — provádí něco nadlidského. Velí, bodá, vrhá granáty a střílí až má pušku horkou a to trvá snad čtvrt hodiny, snad jen několik minut, člověk ztrácí v boji úplně smysl pro měření času. Cahel se ohlíží. Bolševici více nepostupují, zdá se, že již ztratili chuť a odvalu. Cítíte, že máte Čechoslováky před sebou? Počkejte ničemové, slezští hoši vám to poví.

A přišlo to tak, jak jsme to všichni předvíдали, že to jed-

nou přijít musí. Byl by to zázrak, kdyby z tohoto nerovného boje byl zdrav vyvázl. Je to přírodní zákon, že právě ti nejlepší musí padnouti, neboť vždy si vyvolí smrt ty nejchrařejší, ty, kteří všechny ostatní daleko předčí, jako kdyby jim byla tuto slávu záviděla! Je tomu vskutku tak. — Cahel padl.

Chování této stráže a hlavně čin vojína Cahela odebral bolševikům chuť k dalšímu útoku, takže prapor byl ušetřen větších ztrát a příští den mohl ztracené posice za pomoci vlastního dělostřelectva a kulometů opět dobýti.

Pod velkým, košatým stromem na hřbitově v Kameňanech jsme ho s ostatními pochovali. Tamější evangelický farář vystrojil jemu jakož i neznámému bolševiku krásný pohřeb a tklivou řečí vyvolal slzy v našich očích. Tam spí, věčnosti vstříc.

Padl z lásky a věrnosti k vlasti, tak jako mnoho našich hrdinů, jejichž příklady žijí dále v nás všech, jako třpytící se žár vysokého, jasného plamene.

Čtyřiatřicátníci, buďtež pyšní na své hrdiny!

Kpt. Hugo Schmiedt.

Když jsme obsazovali Hatě.

V březnu 1923 účastnil jsem se se zvláštním oddílem pluku obsazování severních krajů Hlučínska ve Slezsku „Hatě“. Naše četa zaujala z rána 16. března postavení na náměstí poblíže dědiny Hatě s úkolem zabrániti přístupu do Hatě z jihu a západu. Úkol svůj pojímali hoši tak vážně, že málem by bylo došlo při této, jinak hladce probíhající akci k nehodě.

Právě když zaujala četa své postavení, konal se v Hatě pohřeb nějakého veterána. Když však civilisté, pohřbívající svého krajana vystřelili mu čestnou salvu, zaslechl jsem k svému úleku zarachotiti zámky kulometů na své posici a v poslední chvíli se mi podařilo zabrániti ostré střelbě

mého mužstva, které chtělo energicky zahájit palbu proti Hatt, kdež sice slyšelo výstřel, ale nic nevidělo.

Rovněž i četnictvo, jež postupovalo právě k Hatt se rozprchlo v rojnici a teprve když vojsko vešlo do vesnice, vše se vysvětlilo. U vchodu vítalo nás obecní zastupitelstvo. —

Kpt. Jaroslav Fiala.

Kroniku pěš. pluku 34. „Střelce Jana Čapka“ zpracoval kapitán Jaroslav Němeček (ital. legionář) pěšího pluku 34. a použil těchto pramenů :

1.) Časopis „V Boj“.

2.) „Ve stínu Apenin a Alp“ - Frant. Libiš.

3.) „O naší zahraniční armádě v Itálii“ - Of. Moravec (Robur).

4.) Almanach „Památce J. Čapka“ (Jan Bořil, Fr. Bednařík).

5.) „Revoluční hnutí v Itálii“ - škpt. J. Bořil.

6.) Operační denník a archiv pluku.

7.) Stáť o pěším pluku 1. býv. rak.-uh. armády vy-psána z knihy dějin býv. 1. pluku, která jest majetkem důst. sboru býv. pěš. pluku 1. rak.-uh. armády.

Ke kronice jsou přiloženy jako reprodukce :

a) portrét Jana Čapka - podle fotografie vydané Památíkem Odboje,

b) podobizna 1. velitele pluku gen. it. arm. Gambi-ho,

c) podobizna 1. velitele pluku (Čecha) plukovníka v. v. Hampla Al.,

d) podobizna nynějšího velít. pluku - plk. Aujeského.

Koberce

Záclony

Modní dům

JAN
PEROUTKA
v Hranicích

Největší sklad suken, dámských látek,
hedvábí, bílého zboží
a kanafasů

Linoleum

Soupravy

S. SCHLESINGER

PRVNÍ HRANICKÁ VELKOPEKÁRNA,
OBCHOD KOLONIÁLNÍM ZBOŽÍM

TELEFON ČÍS. 58.

HRANICE
KRAMÁŘOVO NÁMĚSTÍ, ČÍS. 10

MAXMILIAN HONSÍK
KOŽEŠNÍK - HRANICE - ZÁMECKÁ 16

Zhotovuje
veškeré druhy kožešin,
vojenské a civilní čapky a udržuje vždy
hojně zásobený sklad klobouků
pro pány, jakož i všech
vojenských
potřeb

KOŽEŠINY PŘIJÍMAJÍ SE PŘES LÉTO
K USCHOVÁNÍ -- VEŠKERÉ SPRÁVKY
VYŘÍDÍ SE CO NEJLÉPE A NEJRYCHLEJI

Dovoluji si P. T. obecnstvo upozorniti na
nově otevřené

strojní stolařství
a sklad nábytku

Jan Mořický

v Hranicích, Wilsonova třída
proti obecnímu dvoru

STAVITEL

VALENTIN KOPECKÝ

V HRANICÍCH, WILSONOVA TŘ. 15

TELEFON 83

**LUDVÍK
GADAS**

Oděvní závod.
Důstojnické stejnokroje.
Spec. angl. jezdecké kalhoty
Pánské oděvy. - Angl.
sport. kostýmy

HRANICE

RADNICKÁ ULICE 14

**MAX
GESSLER
HRANICE**

ŽEROTÍNOVO
NÁMĚSTÍ 33/34

Látky, hedvábí,
dámské a pánské
prádlo,
pletené zboží

**Karel
Baron**

Hranice
(za poštou)

Pánská konfekce,
látky,
obuv a koberce

NOVĚ OTEVŘENA

**MĚSTSKÁ LÉKÁRNA
V HRANICÍCH**

Ph. Mr. JOSEF KRČ

ZÁMEČKÁ UL. 4 - PROTI ZÁMKU

Sklad veškerých potřeb pro ošetření nemocných, obvazů,
medic. vín, všeho zboží gumového, zvěrolékařských pří-
pravků a desinfekčních látek. Výroba vlastních spec. diaetet.
a kosmet. přípravků. - Rozbory moče. - Dětské mouchy
MALAGA! - Expedice poštou promptně. - SHERRY!

Moravská banka

odbočka v Hranicích

zúročí *vklady* na vkladních knížkách a
běžných žirových účtech *co nejvýhodněji*
a poskytuje *úvěry* všeho druhu
co nejlevněji

Valuty, kupony, cenné papíry, losy třídní
loterie, stavební losy.

Akreditivy na tu- i cizozemská místa
Ve všech peněžních věcech porady zdarma
uděluje ředitelství

Centrála v Brně

Akciový kapitál a rezervy Kč 200 mil
Vkladů přes 1 miliardu Kč.

ANNA ÚŘEDNÍČKOVÁ

HRANICE

Obchod zemskými plodinami, moukou,
krmivý a semeny všeho druhu

žádá o důvěru p. t. obecnstva při
NÁKUPU I PRODEJI

Nejlepší mléko

a mléčné výrobky dostanete
jen v mlékárně u sev. dvora
a v prodejně a jídelně
proti zámku

J. DROZD

nájemce družstevní
mlékárny a obchodu

V HRANICÍCH

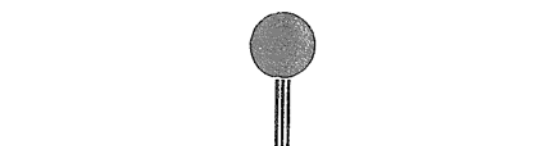
TELEFON ČÍSLO 72

JOSEF BORÁN

uhlí, dřevo, stavebniny a zařá-
telství - Stěhování vlastními ná-
bytkovými vozy neb autem na
každou vzdálenost

HRANICE - Telefon č. 40

L. STESKAL

speciální výroba

jezdeckých botů

HRANICE (MOR.)

ZALOŽENO ROKU 1864

Medicinální drogerie

„U černého psa“

zal. r. 1887

Theodor Jureček

HRANICE, Žerotínovo n.

Doporučuji P. T. obecn-
stvu k levnému nákupu:

Parfumerie - Toiletní po-
třeby - Medic. vína - Foto-
grafické pomůcky - Min.
vody - Barvy - Laky - Štětce

Autobenzin

Vacuum olej

Prádlo

Dámské a dětské

Pletené zboží

Nejlépe koupíte

„u Miků“

Hranice

Žerotínovo náměstí.

Cukrářství a vinárna

Jindřich Mauder

Hranice

Žerotínovo náměstí 90

Jemné pečivo, deserty, čokolády

Likéry, malaga španělské atd.

Útulná vinárna

Založeno 1904

Specielní výroba stejnokrojů a jezd. kalhot

Ant. Popp

u vojenského ústavu

Doporučujeme co nejlépe firmu

Josef Tichý

obchod železem Hranice, Svatoplukova ul.
Stroje, nástroje, zbraně, střelivo, sportovní
potřeby. Kuchyňské zařízení.

K nákupu
železářského zboží
doporučuje se firma

H. KAUTSKÉHO NÁSTUPCE

**PETR
HUBÁLEK**

obchod železem

HRANICE

ZALOŽENO ROKU 1888

Vilém Beck

pánský a dámský
kadeřník

HRANICE

Žerotínovo nám., č. 14

*

Ondulace

Manikura · Pedikura

Masáž obličeje

Doporučujeme!

Medic. drogerie u Anděla Strážce

Jos. Pařík nást. **Jos. Lipert**

Žerot. nám. Hranice Žerot. nám.

Parfumerie — Fotopotřeby — Obvazy

Veškeré gumové zboží.

Medic. i stolní vína. — Minerální vody

Barvy — Laky — Fermež — Štětce

Oldřich Zámorský

elektrotechnické podniky

Telefon 58 Hranice Telefon 53.

Provádí: Zařizování elektrického osvětlení a pohon
pro továrny, hospodářství, živnosti a sou-
kromé domy. telefony, zvonkové a signální
zařízení, telegrafy.

Dodává: elektromotory, dynamo, speciální elektro-
motory přenosné a převozní pro hospodářství a jiné
účely, automatická čerpadla pro vodovody, elektr.
topné a vařicí přístroje, žehličky, lustry, osvětlovací
tělesa a jiný elektromateriál všeho druhu.

Radiopřístroje - radiosoučástky.

Rozpočty a projekty zdraž.

Spolehlivou a levnou obuv

„BUSI”

koupíte jen u fy.:

Jaroslav Včelař

Hranice

Žofie

Charbuláková

modní závod

Hranice

Hotel-pensionát „Vlasta”

Lázně Teplice n./B.

Restaurace a kavárna

Komfortně zařízené pokoje

O hojnou přízeň prosí

JAN ŠKRABAL, majitel

Výhradně prvotřídní České akciové pivo
česko-budějovické a pravá přírodní vína
čepují se ve

VINÁRNĚ A RESTAURACI
LEOPOLDA SKŘÍDLY
WILSONOVA TŘÍDA, ČÍS. 3

Domácí kuchyně v každé době - Pivo
v lahvích dodává se do domu

PÁNSKÉ A DÁMSKÉ
PRÁDLO

KRAVATY - DEŠTNÍKY
PLETENÉ ZBOŽÍ

J. & O. SEDMERA
V HRANICÍCH

Levnou, elegantní
a pohodlnou obuv obdržíte
v prodejně

Bata

Prohlédněte si naše výkladní skříně

Navštivte nás

Navštivte
lahůdkářství
V. Geryk
HRANICE
Jiráskova 1.

**Antonín
Svoboda**
obchod smíšeným
zbožím
Hranice
Jiráskova ulice

Jindřich Gelb

řezník a uzenář

Hranice, Zámecká ul.

»**PANIS**«
parní a strojní pekárna
V HRANICÍCH

majitel

Šorner Frant.

Lázeňská restaurace Teplice n. B.

Koncerty lázeňské kapely

denně

Tovární výroba
*sodové vody
veškerých limonád
a ovocných šťáv*

St. Nitschmann
v Hranicích
Wilsonova třída

**Emilie
Jemelková**

Hranice
Wilsonova třída
Denně čerstvé prima
mléko
smetana
čaj, máslo
atd.
k dodání dle přání do
domu

Nejlépe a nejlevněji
nakoupíte plátna,
kanafasy, damašky,
voály a hedvábí jen
u firmy

**PETR
POLACH**

HRANICE
Žerotínovo náměstí

*

Vlastní výroba

Stavebniny,

železná zboží, kuchyňské
nářadí, rybářské potřeby,
alpakové zboží a železný
nábytek, jakož i Weckové
zavařovací potřeby a jízdní
kola. Dětské kočárky všeho
druhu

**BRATRŘÍ
FROMMOVÉ**

závod železářský

HRANICE

Žerotínovo náměstí, čís. 5.

**KNIHKUPECTVÍ
PAPÍRNICTVÍ**

**DOMINIK
GABRIEL**

hudebniny, umělecké
výrobky

HRANICE (MOR.)

Závod pro zařizování
vodovodů, ústředního
topení,

dílna železných
konstrukcí

**Hubert
Pavezka**
Hranice

—
Autogenní sváření
kovů

Doporučuje se ct. přízni P.T. obecnstva

HOTEL
»KINO OLYMPIA«
HRANICE

Plzeňský prazdroj - Ostravský březňák
Přírodní vína - Domácí kuchyně

Karel Krajíček, restauratér

ODBORNÝ PLÁTENICKÝ ZÁVOD

LAD. HOLÝ

HRANICE - ŽEROTÍNOVO NÁMĚSTÍ

BLÍŽE RADNICE

Jan Holý
Hranice

*tkalc. tovární sklad (tkalcovna v Mezilesí)
nabízím v ohromném výběru*

Plátna — Kanafasy
a veškeré střížné zboží za tovární ceny

Úplné vybavy pro nevěsty.

Restaurace
na krásné vyhlídce
Zbrašov

Doporučujeme hostinec

R Nyčman

Výborná kuchyně
Plzeňský prazdroj

Denně Jaz-Band

Kriegelsteinova lékárna
u „zlatého lva“ v Hranicích
Žerotínovo nám. č. 30 (naproti poště)
Založeno před r. 1753
Obvazy, léčivá vína, dětská moučka, koňak, zubní
pasty, minerální vody, prostředky kosmetické,
zvěrolékařské i desinfekční.

Restaurace

Vinárna

»KUFR«

Snídaně - Obědy - Večeře

řízne Litovelské - výborná vína

Dostaveníčko čs. rotmistrů

Franta Stejskal

restauratér

Prádlo, kravaty, ponožky, punčochy,
deštníky, hole, dámské kabelky
výhodně koupíte u

Města Paříže
J. Mlčoch
Hranice, náměstí

Hračky, pletené jumpry, sandále,
památkové věci z Teplic

Zahradnictví

Ant.

Kostka

Hranice

Trávnícká ulice 9-11

Doporučuje se pro
práce vazačské,
zakládání zahrad,
dodávky zeleniny a
květin

Frant.

Matějka

koloniální

a

lahůdkářský

obchod

v Hranicích

ulice 28. října

NAKLADATELSTVÍ

dopisnic, kancelářské
a školní potřeby

VLADIMÍR BOUDA

KNIHKUPECTVÍ - HRANICE

Radnická ulice 20

(naproti kinu)

Velký výběr
skla, porculánů,
jakož i vybavy pro nevěsty.

Upomínky
z Hranic, Teplíc a sanatoria
výhodně koupíte u fy.

Frant. Vilím

HRANICE

Žerotínovo náměstí číslo 10

Klenoty, jídelní přístroje, uměl. předměty,
přesné hodiny, zlaté, stříbrné,
optické zboží a jiné
nejlevněji v odborném závodě

ED. ŽÁČEK
HRANICE

Žerotínovo náměstí (vedle Kufry)

Bohatý sklad, vlastní dílny, správy odborně
(Vše se zárukou)

Umělecký fotografický závod

Karel Zaoral

dříve

F. Helsner, Hranice

Doporučuje se přízni P. T.
obecenstva

Voňavky, mýdla, pudry, krémy, kolínské
vody a jiné kosmetické prostředky nejlépe
nakoupíte v

PARFUMERII

» MIRION «

HRANICE

Podloubí:
prodej v malém

Potoční ul.:
prodej ve velkém

K ů ž e **IKARO** zaručeně
nejlepší kožené tašky a kufry pravé

Vulkánové

má na skladě

Jos. Kantorek
HRANICE, náměstí

**Hospodářské družstvo
v Hranicích,**

zapsané společenstvo s'obmezeným ručením
kupuje a prodává
veškeré hospodářské plodiny a potřeby

Vzorná čistící stanice na obilí a jetel
Ušlechtilé osivo jarní na skladě

INŽ. A. JAMBOR

ÚŘ. AUT. CIV. INŽENÝR A STAVITEL

V HRANICÍCH

projektuje a provádí veškeré stavby pozemní, obytné
domy, vily, rodinné domky, hospodářské a průmys-
lové stavby, odhady a dobrozdání, ověřování

Zásobovací družstvo

›SVĚPOMOC‹

v Hranicích

Žerotínovo nám. - Ulice 28. října
Milotice n. B.

Prodává v nejlepší jakosti: potraviny, kolo-
niální zboží, barvy, laky, oleje atd. za ceny
mírné. - Přijďte a přesvědčte se. - Prodává
se i nečlenům.

Pensionát
»Zátiší«
u Mor. Teplic

Výborná domácí kuchyně
Vzdušné pokoje — Bufet — Kavárna
Výčep piva a nápojů
Autobusová stanice
Telefon č. 81

Alois Kožušníček
filiálka v Hranicích

nabízí za nejlevnější ceny: Uhlí a koks všech hornoslezských a ostravských známek, uhlí dřevěné, suché svazkové a palivové dříví, la portl. cement, stavební a hnojivé vápno, kameninové zboží, veškeré stavebniny, umělá hnojiva. dobytčí sůl atd.

Kancelář a sklady za viaduktem sev. dráhy

Vedlejší prodejna Pražákovo n. Telef. č. 28

STAVITEL
JOS. VOSTŘEZ
V HRANICÍCH

provádí stavby všeho druhu

Neopomeňte navštívit

ZAHRADNÍ
RESTAURACI

ČESKÁ NOVÁ
STŘELNICE

V SADECH ČSL. LEGIÍ
v Hranicích

Romantické záuší
Prima zboží, nápoje
a pokrmy všeho druhu

Jazz band
Taneční zábavy
Zábavná střelnice
Kučelna

RUDA KANTOR,
restauratér

UMĚLECKÉ
FOTO GRIMM
HRANICE
ŽEROTÍNOVO
NÁMĚSTÍ

V NOVĚ
UPRAVENÉM
DOMĚ
PANA GESSLERA

Založeno r. 1888

Založeno r. 1888

SCHÜTZEROVO
PAPÍRNICTVÍ, KNIHKUPECTVÍ A KNIHAŘSTVÍ
V HRANICÍCH
KRAMÁŘOVO NÁM. ČÍS. 2

Obrazy, upomínkové předměty, pohlednice, dopisní papír, školní a kancelářské potřeby, obchodní knihy. Zařizuje soukromé, obecní i školní knihovny, sklad tu- i cizozemské literatury a hudebnin. Vazby knih provádí vkusně, důkladně a levně.

Výroba zařadovačů a reklam. kalendářů

Trvalou ondulaci!

Se zárukou půl roku
v novém provedení
půl hlavy Kč 50.—,
celá hlava Kč 85.—
provádí

FRANT.
BECK
kadeřník
Radnická ulice

Navštivte
LOWAKOVU
cukrárnu
na náměstí

Vilém Matýsek, Opava

na Valech čís. 23.

Speciální stříhání mikád a „bubikopů“

Veškeré vlasové práce.

Vlasová výprava a líčení pro divadla.

Doporučujeme odborný závod kancelářskými
potřebami

A. Prachowny, Opava

Horní náměstí

Na skladě veškeré moderní kancelářské stroje a nábytek

MINERVA

Šicí stroje — Lehké kočárky — Jízdní kola — Gramofony
na mírné měsíční splátky se zárukou dodává

Jan Veselý, Opava

Horní náměstí - Pekařská ul. 2.

České knihkupectví

Fr. Havlický, Opava

Velkoobchod papírem

Školní a kancelářské potřeby ve velkém i malém
Obrazy - Razítka - Psací stroje
Dodavatel vojenských útvarů

První specialní obchod dárky pro různé
příležitosti

Theo Pudelka

obchod papírem, psacím a galanterním
zbožím

Kožené zboží:

dámské kabelky, aktovky, cestovní kufry

Sklad obrazů a rámců

Psací mramorové soupravy ve všech cenách

Velký výběr, nejlevnější nákup

Opava

Ostrožná ulice 2.

Dodavatel všech opavských voj. zátiší.

Voj. gázisté 10 % slevy

E. Pollenz

továrna biskuitů

Opava

Nádražní ulice

Nejlevnější nákupní pramen pro voj. zátiší

Uhlí - Koks - Stavebniny

Slezská průmyslová
a obchodní společnost s r. o.
v Opavě

Východní nádraží tel. 515

Západní nádraží tel. 611

Otická ulice telefon 443

Nábytek

všeho druhu koupíte výhodně
přímo u výrobce

„ICOS“

továrna nábytku sp. s r. o.

v Opavě

Komárovská ul. 29. - Polní ul. 1. - tel. 433

Přesvědčte se ve vlastním zájmu o kvalitě

Výhodné platební podmínky

Levné ceny. - Víceletá záruka.

Josef Kadlec

obchod zbožím smíšeným a koloniálním

Opava

Olomoucká ulice 20

Restaurace

„U Martínků“

Opava, Ostrožná ulice

Výborná kuchyně - Plzeňský prazdroj

Tu-i cizozemská vína

Josef Vilner

výroba koženého zboží

Opava Jánská ulice čís. 2

tel. 398/IV, 398/VI.

Gázisté 10 % slevy

S e m e n a

zahradnické potřeby, včelařské nářadí, nakoupíte u firmy

B. A. Tichý v Opavě

Ostrožná ul. 20, telefon číslo 561

Motouzy a provaznické výrobky. Pytle, rohožky. nepromokavé
pokrývky. Zemědělské plodiny. Krmiva, strojená hnojiva.

Moravská banka, odbočka v Opavě
Centrála Brno

Akciový kapitál 120 mil. Kč. Vklady $1\frac{1}{2}$ miliardy
Provádí veškeré bankovní transakce co nejkulantněji
Vklady všeho druhu přijímá na výhodné zúročení

JOSEF SOMMER
OPAVA, Jaktářská 42

Lahůdkářství, obchod minerální vodou
Telefon 563

Knihkupectví, antikvariát a papírnictví

Ladislav Tesař
Opava
Pekařská ulice 2

VÁCLAV HYTKA
zasílatelství **Opava** Jaktářská ul. 18
Telefon čís. 147
Vyclívání - Uskladnění - Jednatelství - Informace - pojištění
Uhlí - Koks - Dříví
Ve velkém i drobném

Vlastní moderně
zařízené knihařství

Moderní - Vkusné - Levné

Tiskopisy

všeho druhu pro průmysl, obchod, živ-
nosti, úřady, spolky i soukromníky

tiskne

Slezská Grafia, akc. spol.
Telefon 421 **v Opavě** Telefon 421

Barvy - Laky - Štětce

a všechen materiál ku nátěru a malbě
pasta na parkety a obuv značka

„MAKA“

nakoupíte nejlépe jen u odborníka a výrobce

M. ALTSCHUL
OPAVA
Horní náměstí 28

Shromáždění vážené společnosti

Městská kavárna

„Niedermeyer“

Opava, Horní náměstí

Zahradní kavárna

„Niedermeyer“

Sady Svobody, Opava

Umělecké koncerty Čaj o 5. hod. odp.

Krystalová taneční síň

Nakupujte

veškeré koloniální zboží,
likéry a ovocné šťávy u

**Slezské obchodní zádruchy
v Opavě**

Školský okruh 5, telefon číslo 246

Podporujte svépomocný podnik!

Ať voják neb civilista !

Příznivý nákup, velký výběr, dobrý vkus!

Obchodní dům

Bréda a Weinstein

Opava

Žádné nucení ke koupi.

Volná prohlídka!

Vlastní mechanická továrna na prádlo,
Opava

„ továrna pleteného a stávkového
zboží, Schnürer & Co., spol. s r. o.,
Příbor

„ továrna na prošívání pokrývky,
Opava

K. HECKEL

Výroba sodové vody a malinové šťávy

Speciální výroba

„SÍ-SÍ“

(jako pšeničné),

alkoholu prosta, zaručeně z čistého cukru

Sklad cukrovinek od fy

R. Jedlička, Komárov

Dodává pro vojenskou záležitost za zvláštních
podmínek

OPAVA

Provaznická ulice číslo 10-12

Žádejte všude

„SINALKO“

jediný výrobce VINCENC GEBAUER sodovkárna

Kateřinky-Opava, Telefon č. 341/II.

Čaje

Rumy

J. ČELEDÁ

V Opavě, Masarykova 25

Cognac

Slivovice

Česká průmyslová banka

Filiálka v Opavě

Akciový kapitál a rezervní fondy

Kč 300,000.000.—

Centrála v Praze, na Příkopě 35

Vklady

Úvěry

Provádí veškeré obchody bankovní, bursovní
a směnářské. Vystavuje pověřovací listiny na
všechna místa tuzemská i ciziny

Zajímavou zvláštností v Evropě jsou
**Zbrašovské
krápníkové
jeskyně**

při lázních Teplice n. B. u Hranic,
vzdálené 7 minut od žel. stan. Teplice n. B.

Teplota jeskyní 15° C. Kysličník uhličitý.
Aragonitové, dosud jinde neobjevené druhy
krápníků

Nádherné elektr. osvětlení.

Neopomeňte navštívit prvotřídní lázeňskou
restauraci

SANATORIA

na
Zbrašově

STANISLAV
KRATOCHVIL
M L Y N Á Ř
V HRANICÍCH

Parní prádelna
a chemická
čistírna

u **Fialů**
Hranice

Jiráskova ulice 1
(vedle Batě)

ČERPADLA

všech druhů, pro každý pohon, zadržovací
zařízení

„Z A N D E R“

VODOVODY

AKC. SPOL.

PRVNÍ MORAVSKÁ TOVÁRNA NA VODOVODY A PUMPY

ANT. KUNZ, Hranice, - EMIL KAŠ, Brno

V HRANICÍCH, MORAVA

HOTEL

B R N O

Žerotínovo nám.
Telefon čís. 19.

Plzeňský prazdroj. - Domáci kuchyně.
Přírodní vína. - Čisté pokoje. - Mírné ceny.

JAN ČERMÁK,

majitel.

První speciální výroba
jízdeckých botů

L. ÚLEHLA

HRANICE

MASARYKOVA 14

Ruční prvotřídní výroba
modní obuvi dle franc.
a angl. modelů a součas-
ně nepromokavých lovec-
kých botů a střevíců

ZALOŽENO ROKU 1851

Eduard Polášek

řeznictví

Dodavatel masa a uzeniny
pro vojenské útvary
hranické posádky

v Hranicích
Zámecká ulice číslo 6

Žádejte jen štávkové bonbony se značkou
» I V U S « vyrábí

„IVUS“

továrna cukrového zboží a čokolády
Ignaz Wiltschek a synové, Opava

DRUŽSTVO KNIHTISKÁRNY V HRANICÍCH.

Telefon č. 14.

Továrna školních sešitů, deníků
a obchodních knih.

Velkoobchod papírem.

Linkovací ústav.

Knihařství.